

దొరతనమువారి పర్వతయాత్ర.

అక్షేపక సభ.

దొరతనమువారి వేసవి పర్వతయాత్రను ఆక్షేపించుటకు శివవారము సాయంకాలము సముద్రపు తీరాడున జరిగిన రంగసభ గావించబడినది.

మా॥ బి. ఎన్. శర్మ గారు రథక్షత్త వహించవలె నని ఎన్. కస్తూరంగయ్యగారి యజ్ఞపాదించిరి. టి. వి. గోపాల స్వామి మొదటియగుగా రనునవారికి పిమ్మట

అధ్యక్షులు

అగు మా॥ శర్మగారు రథ ప్రారంభోపన్యాసమునకు మును నిల్చు నడిచిరి. — మనము చాల ముఖ్యమైన తపస్సు మూలము నుపసంహరించుచున్నాము. మనము ప్రస్తుతము యోచించవలసిన విషయము మిగుల ముఖ్యమైనది. ఎందువల్లననగా ఈ రాజధానిలోగల కాటకపరిస్థితుల సమస్యను పరిష్కరించుట దొరతనమువారి తీర్మానముపై వారధిపడియుండును. ఈ సంవత్సరము మిక్కిలి ఘోరమయిన కాటకముతో కూడి యున్నది. అందువల్ల ఈ విషయమై చర్చించుట చేరలము వాగ్దానభూయస్యమైనది గాను. మన మనవులను దొరతనమువారు వినుకొనుట ప్రజలకు దొరతనము వారికిని కూడ లాభకరముగ నుండును. దొరతనమువారి సహాయము లేకయే యుద్ధకమండలము మొదలగు పర్వతపట్టణములు అభివృద్ధిగాంచగలవు. సంస్కరణముల ప్రకారము రానున్న నూతన కానన సభలలో హెచ్చు మంది సభ్యులుండును. దొరతనమువారు సంవత్సరమునకు రిమానములు నీలగిరి పర్వతముపై నే యుండు వెదల అట్టి విస్తీర్ణ సభాచర్యలను జరుపగలగుట దుర్లభము. కాబట్టి మన అభిమతము వల్ల కాకపోయినను, అవసరమువల్ల నయినను రాజ్యోత్తర తీర్మానమునందే దొరతనమువారు నీలగిరియందు మానవలసినప్పుడు. ఇంక కాటకపు సంగతి. మన రాజధానిలో ప్రజలమున్న కాటకపు సమస్యవిషయమై దొరతనమువారికి ను కనీస శ్రద్ధదీనికొనుచున్నట్లు తోచదు. ఇతర రాష్ట్రములలో కాటకము వెదిరించుటకు దొరతనమువారు హెచ్చు మొత్తముల నేర్పరచుచున్నారు. వెన్నపురి దొరతనమువారు రెండులక్షల రూప్యములను ముక్రిమే ఏర్పరచిరి. ఇందువల్ల దొరతనమువారు పరిస్థితుల గాంభీర్యతను గ్రహించలేదని స్పష్టమగుచున్నది. ఉత్తర హిందూస్థానము లోకన్న మన రాజధానిలో కొన్ని జిల్లాలు హెచ్చు దురదృష్టకు పాలగుచున్నవి. కొన్ని జిల్లాలలో చాలినంత ఆహారము దొరకలేదు. ఇంగ్లండులో కన్న యిచ్చట గోదములు ప్రియముగా నున్నవని తెలిసికొనుటకు నే నాశ్చర్యపడుచున్నాను. ప్రపంచములో నాణెముల కిన్దుర్లు తగ్గుచుండినను, ఇచ్చట వేరేములు, కూలి హెచ్చింపబడలేదు. కాబట్టి దొరతనమువారు హెచ్చు పాను భూమియు దూరాలోచనయు, రాజకీయజ్ఞానమును కలవారయితమ విధానమునకు సజలము నెరవేర్చుదురు గాక! కాని గొప్ప అధికారులకు అట్టి యుద్దేశము లున్నట్లు కానినందుకు, పర్వతములపై సన్నయెడల హెచ్చుచునని నెరవేర్చు వచ్చుననియు, పరిస్థితులగుర్చి చరిత్ర కా గ్రత గా నాలోచించుచుండవచ్చు ననియు దొరతనమువారి యభిప్రాయము. కాని మన ఆచక్షువహేను! దొరతనమువారు పరిస్థితులను గ్రహించి యుండినయెడల క్రిందటి సంవత్సరము లూటీలు మొదలయినవి జరిగియుండక పోవును. ప్రజలు బలహీనస్థితిలోనుండుటవల్లనే విషజ్వరమువల్ల సంకయి చనిపోయి రనియు, కాబట్టి అధిక వ్యవసాయములు ప్రజల యభీనముతోనే యుండినయెడల అవసరమయిన మంచిమార్పులు చేయబడుచుండుననియు మాటాడుగాలే యనిరి. ఈ రాజధానిలోని ప్రజలు సాధారణముగ మిక్కిలి అల్పపాత్రముపై జీవించుచున్నారు. హిందూజాతీయలో మిగుల ఘనముగ భావించబడు ఆహారముతో యూరోపులోని పశువులయినను తృప్తిపొందజాలవు. రాజ్యోత్తర గవర్నరుగారియనుకు పరిస్థితులను గ్రహించి సానుభూతి గలవారయి ఈ పర్వతయాత్రను మానినయెడల చాల బాగుగ నుండును. ఇట్టి సందిగ్ధతరణములలో ప్రజలను భావిభరితులగుట, పదలివెట్టి, తాము పర్వతయాత్రకుపోవుట గొప్ప నేరముతో తుల్యమైనది. ప్రతివోట అధిక, పాపిశ్రామిక కలవరములు కలుగుచున్నవి. ఆకలిగొనన ప్రజలు మంచిరాసనములతో తృప్తిపొందజాలరు. ప్రస్తుతముమనకు మంచికాననములు లుట్లుకూడ కనిపించదు. తమనివులపై విస్తారమైన నన్ను కనుమించుకొనరాదని నేను దొరతనమువారిని కోరుచున్నాను. ఇట్టి సంధిగతరణములలో దొరతనమువారు ప్రజాసామి

ప్రభువునందే వ్యవహరించుచుండినయెడల లాభకరముగ నుండును. ఇట్టి పరిస్థితుల లో పర్వత పట్టణములకు పోయి ప్రజాసామన్యమునకు దూరముగ నుండుటవల్ల చేటువాటిల్లును. దొరతనమువారు వేసవిలో నీలగిరియందు వెదలుచుండుటకు నేను కొన్ని వార్లు అంగీకరింపగలిగి యుంటిని. కాని క్రమేపిఅట్లు వెదలుచుండుటవల్ల ఆనేకబాధ లున్నవనియు ఏమియు లాభము లేదనియు నేను గ్రహించితిని. రానున్న విల్లింగుడను ప్రభువువారు వెలవునై కొంతకాలము ఇంగ్లండులో గడపి యుండుటచేత ఆశోగ్యముతో ఈదేశమునకు రాగలరు. వారు ప్రజలయభిమతమును గ్రహించి తదనుగుణ్యముగ వర్తించినయెడల వారికిమనము అన్నివిధములుగ తోడ్పడగలము.

టి. ఆర్. రామచంద్రయ్యగారు

గాను, దొరతనమువారి సంవత్సరము కాటక బాధముండుటవల్ల తమపర్వతయాత్రను మానివేయవలెననియు, విల్లింగుడను ప్రభువుగారు ప్రజల యభిమతముతో నేకీభవించవలె ననియు మాచించు కొకతీర్మానము నుపసాదించుచు నిల్చుచుండిరి. ప్రస్తుతము యుద్ధమువల్లను, కాటకమువల్లను, అంటురోగముల వల్లను మనము బాధపడుచున్నాము. రాజధినిపట్టి వ్యయము జేయుచుండవలెను. కాబట్టి దొరతనమువారు పర్వతయాత్ర మొదలయిన యనవసరపు ఖర్చులను జేయుట కిది తరుణము గాదు గవర్నరుగారు ఇచ్చట 30 సంవత్సరము లుండుటవల్ల ఈమురుభేదముల కలవాటుపడి యుండవలెను. కాబట్టి దొరతనమువారు నీలగిరియందు పోవవసరము లేదు. ఇది వరకు నీలగిరియందు వెదలుచుండుట 30 సంవత్సరములకుండి మాము లయిన దని కొంద రుద్వోగులు వాదించుచున్నారు. ఆ 30 సంవత్సరముల నుండియు మనము దీని కభ్యంతరము జేయుచునే యున్నాము. కాని దొరతనమువారు మన అభిప్రాయముల ననుసరింపలేదు. విల్లింగుడను ప్రభువుగారు యున్నను ప్రజాభిప్రాయము ననుసరించి వర్తించుచు గాక యని వారుపన్యాసమును ముగించిరి.

ఎ. రంగస్వామయ్యగారు

ఉపన్యసించుచు, దొరతనమువారు సామానులను కట్టుచు ప్రత్యేక రైళ్ళుపాడ నీలగిరియందు పంపుచున్నారనియు, విల్లింగుడను ప్రభువువారు ప్రజలసహాయముపైనే ఆంతయు ఆధారపడవని నుడిచి యుండినయెడల, అట్లు కాదు మనఃశ్రోత్రిక బలికి యుండినయెడల ఈ సంవత్సరము పర్వతయాత్రను మానివేసి ప్రజల యభిమతమును సంతోషపెట్టియెడల వారికి ప్రజలు తోడ్పడుచుననియు 30 సంవత్సరముల క్రిందట పర్వతయాత్రను మానవలెనని దొరతనమువారికి హితమునుగుటగాను భారతీయులే గాక ఆంగ్లవర్తకులు కూడ గొప్పసభలను గావించినయెడల; కాని అందువల్ల ప్రయోజనము లేకపోయినయెడల, వెన్నపురి ప్రభువుగారు గవర్నరుగారుండినపుడు ప్రజలు కాటకముతో బాధపడుచుండగా కొంద వాంద్రచేత నాట్యము లాడించుచు దొరతనపు టుద్వోగులు నీలగిరియందు కాలము గడుపుచుండినయెడల; కాటకసమయములో తాము బొంబాయినుండి వెదలకులసి వచ్చినందుకు విచారించిన విల్లింగుడను ప్రభువుగారు కాటకముతో బాధపడుచున్న మనరాజధాని విషయమైకూడ శ్రద్ధజూని ప్రజాభిప్రాయమునుగుణ్యముగ వర్తించి అధిక దుష్ఠిని ఏదిరించు మార్గములను యోచింపవలెనని నుడిచి యీ తీర్మానమును వారనువడించిరి.

ఆర్. స్వామినాథయ్యగారును చుండరరాజ అయ్యగారును తీర్మానమును బలపరచిన పిమ్మట,

అధ్యక్షులు.

ఇట్లు నుడిచిరి. ఇంగ్లండునుండి యిచ్చటకువచ్చుచున్న యుద్వోగులకు ఈదేశపు శీతోష్ణస్థితిని భరించుచున్నందుకు పరిహారముగా వారివేతనములలో కొంతభాగమువేరేయివ్వబడుచున్నది. కాబట్టి అట్టి యుద్వోగులు నీలగిరియందు వెదలయిన స్థలములకు పోవుట కయ్యే వ్యయమును తామే భరించుకొనుచుండవలెను. రానున్న గవర్నరుగారికి దొరతనపు టుద్వోగులున్నదన్నటుల చెప్పినయెడల వారు ప్రజాభిప్రాయమున కనుగుణ్యముగ నడవినవారగుదురు. దొరతనమువారు ప్రజాక్షేమమును కోరుచున్నయెడల ఈ సంవత్సరము నీలగిరికి వెళ్లుట మాని వారిశ్రమలను బావు ప్రయత్నములు జేయుట వల్ల వారు ప్రజల యభిమానమునకు పాత్రులగుదురు. తీర్మానము ఏకగ్రీవముగ నంగీకరింపబడినది. లూడే గోవిందదాసుగారు ఈతీర్మానమును దొరతనమువారికి పంపవలెనని తీర్మానమును రుపపాదించిరి.

వే. రామదాసుగారు

ఈ తీర్మానము ననువదించుచు ఈ తీర్మానమును దొరతనమువారి రంగీకరింపనితో కాననసభ్యులు సభలకు వెళ్లుట మానినయెడల దొరతనమువారు ప్రజాభిప్రాయమునకు లొంగుదు రని నుడిచిరి.

తీర్మాన మంగీకరింపబడిన పిమ్మట అధ్యక్షులకు వందము లప్పింపబడినది. సి. నుబ్రహ్మణ్యభారతి గారు తమిళభాషలో హృదయాహ్లాదకరమగు పాటలను బాడిరి. పిమ్మట సభ ముగిసెను.

రయితరుల సభ.

రాజోలు తాలూకాలోని సభి నేటివల్లి గ్రామములో రౌలటు బిల్లులను ఖండించుట కేర్పరచబడిన యీ సభ 28-వ తేది సాయంత్రము 7 గంటలకు రాజపుత్ర సమాజమునకై నేనుబడిన పెండాలో శ్రీ వెన్నెగ్గ నూర్యవారాయణరాజు, బి. యే; గారి ఆధిపత్యమున సమాజే మైనది. ప్రభుమనున పద్యము గా విల్లులను ఖండించుచు వారిలన నిర్దోహులకు కలుగు బాధలను వివరించుచు నుపన్యసించిరి. పిమ్మట ఈక్రింది తీర్మానమును శ్రీ చాలగుమ్మి జగన్నాథ రావుగారు రుపపాదించి మహావన్యాసము గావించిరి.

“సామాన్య కాననసభలో ఈ మార్చి నెలలో కాననముగా తీర్మానింపబడిన రౌలట్ చట్టములు రెండును ప్రజాస్వాతంత్ర్యమునకు, శాస్త్రబద్ధమగు ప్రజాక్షేమములకును భంగము కలుగజేయు నదిగా నున్నందున సభకు కాననములను ఆచులలోనికి తీసికొని రాకుండుటకై వైదురాయి గారి నీ సభవారు ప్రార్థించుచున్నాను.”

తీర్మానము నామోదించుచు దంతులూరి లక్ష్మీనరసింహరాజు బి. యే., గారును, పునులూరి కోదండరామయ్య గారును, యెమ్మూరి నుబ్బారాయణదాసుగారును ఉపన్యసించిన వెనుక ఈ తీర్మానము సభ్యులందరిచే నేకగ్రీవముగా నంగీకరింపబడినది

టాంగ్లి మాకడకున్న సభకన్సాకువైదురాయి రెయిల్వేమార్గమున తపాలా పనియాయుండిన ముక్కుపాపురను ఆంగ్లో ఇండియన్ యుద్వోగి కొన్ని దినముల క్రిందట నెంకనాడు తపాలా రాకుండుటకాచి హోముగార్డెటు అను నతనితోడను మోటారు తోలువానితోడను గలసి తపాలా మోటారుబండి యేమైనదియు వెదకి తెలిసికొను నిమిత్తము బయలుదేరిన. మార్గమధ్యమున నెంక కొండసమీపమున 30 అడుగుల లోతు గల గోయియుండినది. అదియున్నట్లు ప్రయాణికులకు తెలియదు. కొన్ని మైళ్ళుదాటిన వెనుక బండికి వెడరాయి తగిలెను గాని తరువాత నదియే మియు ప్రమాదము లేకుండ నావలికి బోయి కి. మ రి రెండు నిమిషములైన వెనుక వాని కింకారాయి తగిలెను. అంతట నది కొండప్రక్కకు త్రుల్లి మీదపడినందున గోతిలోపడెను. హోముగార్డెటుగారు వైకిదుమికి తప్పించుకొనిరి. చిన్న దెబ్బలు తగిలెను. తెలివినచ్చిన వెనుక నతడు తక్కిన ఇరువుర కొరకు కేకలుచేసి వారు పలకడందగా గోతిలోనికి దిగిచూచుచున మామక్కుపాపురగారు పడియుండిరి. కానికి దెబ్బ తగిలి కదలలేకుండెను. అంతట నతడు టాంగ్లికేగి నివిల సభకును పంపెను. అతడు కూలీలతోడను, దీపములు, తాళ్లు, మందులు మొదలగువానితోడను అవటికి వచ్చెను. బండి తోలువానికానికి చిన్న దెబ్బ తగిలియుండినది. ఇరువురు టాంగ్లి యీకి గొంపోవడిరి. మామక్కుపాపురగారిస్థితి చాల విషమముగ నున్నది. మోటారుచిత్తు పిప్పికాగా లోనినా రెట్లు తప్పించుకొనినదియు తెలియకున్నది.

ఆంధ్రదేశీయ విద్యాలయము.

నెల్లూరు.

ఈ విద్యాలయమున కొక ప్రత్యేక శాఖగా యీ సంవత్సరము ఏప్రిలు నెల తేది 31 వ సర్వేక్షాను ప్రారంభమగుచున్నది. గవర్నరుమంటు సర్వే, ల్యాండు రికార్డు పనులలో 30 సంవత్సరములుగానుండి అనుభవజ్ఞులైనవారు ప్రస్తుతం ఉపాధ్యాయత్వము వహించియున్నారు. గనుక యీ తరగతిలో చేరగోరువారందఱు యీక్రింది విలాసమునకు పుత్తరములు వ్రాసి వివరములు తెలిసికొనవచ్చును. జవాబుకోరువారు అధికాపోస్టు బిళ్ల పంపవలయును.

సూపరీండెంటు,

సర్వేశాఖ, ఆంధ్రదేశీయ విద్యాలయము, నెల్లూరు.

సత్యాగ్రహసభ.

నిన్న సాయంత్రం ౭ గంటలకు సమగ్ర ప్రజల హాజరుతో. వి. రంగస్వామి అయ్యంగారు యాధిపత్యముక్రింద గొప్ప బహిరంగ సభ గావించబడెను.

గాంధీగారి యువదేశము.

గాంధీగారి రాక యువదేశమున సభవారికి బంపిరి దానిని సత్యమూర్తిగారు చదివి సభవారికి వినిపించిరి. అందుల సారాంశము. — ఈ దినముననే బెజవాడ జైళ్ళవలన యున్న యువ సభకు రాజాలనందుకు చాల చింతిల్లు దున్నాను. నేను తంజావూరు, బెంగళూరు, తూర్పుబెంగళ, నాగపట్నము జైల్ల సభలు గావించితిని. అభయము 30 వేలమంది సభ్యులుగల సభలు జరిగెను. సత్యాగ్రహోద్యమము మొదలైనది నా కొంతమంది శాంతిని కోలుపోయి, అత్యంత హింసాత్మక వారము దారుణ కార్యములను జేసి ప్రాణాపాయకర మయినట్టి యువ జైళ్ళనునునకు భంగకరమయినట్టియు ప్రవర్తనను జేయుచున్న కొందరు దేశభిక్షువులు భయపడుచున్నారు. నేను శివ్, అలవాబు మొదలయిన స్థలములలో సత్యాగ్రహోద్యమములు జరిపియుంటిని. అచ్చటి సభ్యుల ప్రవర్తననుబట్టి చూడగా సత్యాగ్రహోద్యమములలో వారి మనోభావములలో మంచి మార్పులు కలిగినట్లు నా అనుభవమునకు తోచుచున్నది. సామ్రాజ్యవాద సభ్యులలో కొందరు సత్యాగ్రహమును ఆక్షేపించుచు ఒక లేఖను వ్రాసిరి. లక్ష్మీ నగరములో సత్యాగ్రహ సభ జరుగుచున్న సమయమున ఈ లేఖనుండి నూచింపబడిన రిక్షాను కొందరు సభ్యులు “సిగ్గు; సిగ్గు” అని కేకలు వేసిరి. సత్యాగ్రహసభలకు వచ్చువారు అట్టి భావోద్వేగమును జూప గూడదని నేను వారికి హితము జెప్పితిని పిమ్మట చెన్నపురి మొదలయిన అనేక ప్రదేశములలో సభలు జరిగెను. నా యభిమతమున కనుగుణ్యముగ సభ్యులు ప్రవర్తించి, భావోద్వేగమును వెల్లడించుట మానివేసిరి. అత్యంత హింసాత్మకమును ఈ యాద్యమనాయకులు బాగుగ గ్రహించియున్నార. ఈ యాద్యమములన్నిటి ఆపదమును రాజుల వని నా యనుభవములన్ని నేను చెప్పగలను. అట్టి ప్రమాదములు జరుగకుండ తగు జాగ్రత్తను మేము తీసికొనుచుము. సత్యాగ్రహము వ్యాపారాసనబద్ధముగనే ప్రవర్తించ గలవారు. జైళ్ళనువరకు మయిన కాసనములను మన మంగీకరింపగలవారము. కాత్యుజీవనమునకు భంగకర మయిన కాసనములను మాత్రము అవసర మయినంతవరకు తిరస్కరించుట ప్రతిపాదించి యొక్కయు విధి యయి యున్నది. సత్యాగ్రహ ప్రతిపాదనలకు లోబడిన కాసనములనే సత్యాగ్రహము తిరస్కరించుచును. సత్యాగ్రహోద్యమమును స్థాపించినయెడల సంస్కరణములకు భంగ మగునని కొందరునున్నారు. కాని మొట్టమొదట ప్రజల యభిప్రాయములు గణించబడునని దొరతనము వారు భరారు చేయుట యత్యవసరము. రౌలెట్ కాసనముల వద్దతి వై నే రానున్న సంస్కరణములు కూడ నందున నీ నాకు తోచుచున్నది. ప్రజలకు భాగకరమగు ఇట్టి కాసనములను తీసివేయునెడల సంస్కరణములవల్ల నేమియు ప్రయోజనములేదు. సత్యాగ్రహము వల్ల బాల్లి విసము మన జైళ్ళములో నుద్ధరించునని కొందరు భయపడుచున్నారు. కాని నిశ్చయముగ సత్యాగ్రహమువల్ల బాల్లి విసము నశింపక తప్పదు. విహిక వారపులవల్లనే బాల్లి విసము ప్రబలుచున్నది. అందరును సత్యాగ్రహములయిన యెడల బాల్లి విసము తప్పుకొనగలవని మనము దృఢముగ నమ్ముచున్నాము. సత్యాగ్రహోద్యమము లేనియెడల నా జైళ్ళములోనికి బాల్లి విసము తప్పక వచ్చును.

అధ్యక్షులు.

ఈ యువదేశము చదువబడినపిమ్మట అధ్యక్షులు అగు మూరంగస్వామి అయ్యంగారు తమయువస్వాసనందర్పమును నిట్లునుడివిరి. రౌలెట్ కాసనములను స్థాపించుటకు దొరతనము వారు ప్రయత్నింపవలదని కపర్తి గారు పూడించిన తీర్మానమునకు అనుగుణ్యముగ ఇద్దరు భారతీయ సభ్యులు మాత్రమే వచ్చి నిల్చిరనియు; అందువల్ల ప్రభాభిప్రాయము అట్టి కాసనములకు వ్యతిరేకముగ లేదను అభిప్రాయముతో దొరతనము వారి కాసనములను అమలులోనికి తెచ్చుచున్నారనియు పార్లమెంటులో జైల్లవుడుగా రెడిగిన ప్రజ్ఞకు ఫిరదు గారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. దీనినిబట్టి చూడగా కాసనసభ్యుల అయిత ప్రవర్తనవల్లనే యీ కాసనములు స్థాపింపబడుచున్నవని స్పష్టమగుచున్నది. కానున్న దాని నిగ్రహించుటకు మనసభ్యులు తగినదూరాలలో

భారతవాసన సభ్యత్వమును త్యజించిన జి. నా. గారు.

చనువినియోగింపకపోవుట విచారకరము. కపర్తి గారి తీర్మానమును ప్రభావవంతముగా అంగీకరింప లేదనుచున్నా ఆ కాసనములను దొరతనమువారు స్థాపింప ప్రయత్నించిరి. సత్యాగ్రహమును ఆయుధమును రాజకీయవ్యవహారములలో నుపయోగింపరాదను భావమును బీసెంటముగారు త్రొత్తకొట్టెడింప మొదలైనది. కాని గాంధీమహాశయని నాయకత్వము క్రింద దక్షిణాఫ్రికాలోను, కైరాలలోను ఈ యాయుధమును జయప్రదముగ నుపయోగింపబడెను. బీసెంటముగారు నిర్బంధావాసములలో నున్నపుడుకూడ ఈ యాయుధమునే యుపయోగింపవలెను కొంటిమి! ఈ యాయుధము బలము చునందరికన్నను గాంధీ మహాశయనకు విస్తారముగ తెలియును. రౌలెట్ కాసనపు బాధకరమయిన భాగము తీసివేయబడెను. కాబట్టి సత్యాగ్రహము తిరస్కరింప గలగునని ఏమియు నందులోలేదని బీసెంటముగారునున్నారు. అత్యంత మితిచాడుట వామ ఈ కాసనపు కాఠిన్య మిండుచున్న తగ్గ లేదనియు అభిప్రాయ సమమున్నాడు. అందరును గాంధీమహాశయని నాయకత్వమునకు లోబడియుండిన యెడల మన కార్యములు సెరవేరగలవు. సత్యాగ్రహమును బాగుగ నభ్యసించి ప్రభాభిప్రాయవిరుద్ధముగ దొరతనమువారు ప్రవర్తించినపుడెల్ల ఆయుధమును మనమందరము గిండుచుండవలయును. మన అసమ్మతిని తెలియజేయుటకు మరొక మార్గము లేనందున నేను కూడ సత్యాగ్రహమును ప్రాసంగింపితిని. అని వారు నడిచిరి.

సత్యమూర్తి గారు

1. (అ) “కామయ్య సభలో జైల్లవులు గారి ప్రజ్ఞకు ఫిరదు గారు ఇచ్చిన సమాధానము చెన్నపురి ప్రజలకు విచారమును ఆత్మవ్యమము కలిగించిన దనియు, ఇండియాలోని పరిస్థితులను ఆ ప్రత్యుత్తరమునరిగా తెలియజేయులే దనియు కాసనసభలోని భారతీయ సభ్యులందఱును వివరము నెదిరించుచున్నను, అధికార వర్గమువారి దృఢ సంభ్రాంతిలకు నందుటవల్ల ఈ కాసనములను దొరతనము వారు అమలులోనికి తేగలగుచున్నారనియు, ఈ కాసనములకు భేదవంతము. (వతికూలముగ నున్నదనియు; (ఆ) ఇట్టి కాసనమును రద్దుజేయుటకు గల శక్తికి శ్రీ సార్వభౌముడు ఈ సమయముననే యుపయోగింపవలెను; (ఇ) ఇండియాలోనికిని, జైల్లవులగారికిని ఈ తీర్మానము పంపబడవలెననియు” సత్యమూర్తిగారు ఈ తీర్మానమును సుపాదించుచు, ఇట్టి కఠినకాసనమును రద్దుజేసినయెడల భారతీయులకు శ్రీ సార్వభౌమునివై గల యభిమానము వృథా గాంచుననియు; గాంధీ మహాశయని యాజమాన్యమునకు లోబడి ప్రవర్తించునెడల మన యాద్యమము జయప్రదముగ కొనసాగు ననియు నుడిచిరి. ఆది శేషవలం నాయకులు గారును, ముద్రాబాధ్యక్షులు గారును తీర్మానమును బలపరిచినపిమ్మట తీర్మానము నందఱును అంగీకరించిరి. 2. రాజగోపాలాచార్యులుగారు “గాంధీ మహాశయను బోధించినట్లు 6 వ తేదీ ఆది వారము అందరును ఉపవాసదినముగ భావించి, అన్ని పను

ప్రథమ నెల్లూరు మండల సహకార సంఘసభ.

ఎమ్. చంగయ్యగారి

ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షుల వ్యాస సంగ్రహము: — గుమారు పది వర్షములకు బూర్వము నెల్లూరుపురమున వాటుకోటి శ్రేష్టులు ఆహ్వానింపబడి, స్థాపించిన యొక కంపెనీ వలన నిచ్చుట మాత్రసార్థిక జీవితము ప్రారంభమైనది. వీరు ప్రథమమునుండి మిగుల సామర్థ్యముతో, లాభకరమగు వ్యాపారమును చేయుచుండిరి. వీరినర్థము పెట్టుబడిదారులకు మార్గ దర్శకముగ నుండి, వారలను కూడ ఈ విధముగనే పనిజేయు ప్రేరేపించెను. చిర కాలమునుండి నెల్లూరులో మంచిపనులు జరుగించుచున్న వి. వెట్టు బడి వాగులు పశువుల వ్యాపారమునే చేయుచుండిరి. ఈ వ్యాపారమును ఆహ్వానిచ్చి కేంద్రపాదించు నుద్దేశముతోడనే చదరామ బ్యాంకు వారిచేట “చేకరావు” స్థాపించిరి. కాని, యిటీవల ఈ వ్యాపారము కొన్ని కారణములచే అనుకూలమైనది అభివృద్ధి కాలేదు. బ్యాంకింగు లాగున ధనసహాయము స్థానిక బ్యాంకులకు లాభదాయకముగ నుండినది. ఇట్టిగొప్ప అవకాశము అందినప్పుడు ఈ మండలమున బ్యాంకింగు అభివృద్ధి జేయుటకుం దెట్టి ఆశ్చర్యము ను లేదు. వైవిధ్యములునుబట్టి యీదేశమున ధనలోపము లేదనియు, ప్రజల వ్యాపారసామర్థ్యము అల్పము గాదనియు, పరపతి నేర్పరని, జాయంటు ప్రాజెక్టు వ్యాపారమును చేయుటకు ప్రజల శక్తిరంతులనియు తేటపడగలను. కాని, పరపతికి ప్రస్తుతమున్న అవకాశములవలన లాభములను ప్రజలు పొందగలుగుచున్నారా అని ప్రశ్నించవలసి యున్నది. ధనము చేహారినప్పుడు దానిని లాభదాయకముగ పారిశ్రామికాద్యుద్యమములలో వ్యయపరచవలయును. బ్యాంకులవలన నొసంగబడు ధనము సద్వినియోగము గావించుటకుం దెనోలేదో అని విచారించుటకు ఈ మండలమునందలి వ్యవసాయము, నేరకపి, మైకా మైనంగు మున్నగు పరిశ్రమ లభివృద్ధియగుచున్నవా అని యోచింపవలెను. ఇవి అభివృద్ధియగుచుండుటలేదని నా అభిప్రాయము. ఇట్టి పరిశ్రమలు పరపతివిధానానుగుణ్యముగ నిర్వహింపబడునెడల ఇవి వృద్ధిజేయుననుటకు సందియము లేదు. ఈ మండలములోని నేరకపిని సాలీలు, జేవాగులు మున్నగు ఉన్నతజాతుల వాడుకతమై పిమ్మట యీ పరిశ్రమ షీజింప ప్రారంభించెను. ఈ పరిశ్రమయందు పరపతిభావమును వ్యాప్తముగావించుటకు సరము. ప్రతిపల్లెటకు పలయువదాగియు ఆపల్లెయందే లభ్యమగు రీతిని మన పల్లెల విధాన మేర్పరుపబడియున్నది. ఇందు మూలముననే కొన్ని పల్లెలలోని పంచములి పట్టి కిని తమ వృత్తి యగు నేరకపిని చేయుచుండుట మనకు గాయమయ్యును. కాని, సాలీలును, జేవాగులను ఈ వృత్తి నవలంబించుట చేతను, ఈ పరిశ్రమ కొన్ని నియమిత ప్రదేశములలోనే కేంద్రీకృతములగుటచేతను ఇది షీజింపబడినది. కాని, వస్త్రముల కి నయమున నింకటి కలవేర్పడినపుడు కూడ ఈ ప్రదేశములలో నీ వ్యాపారము షీజింపబడును, కొన్నిటిలో సంపూర్ణముగ నశించుటయు విచార జరకము. కాని, యిటీవల నెల్లూరులో పంచముల కొక నేరకపిశ్రమ గారమును స్థాపించుటకు ప్రయత్నించుట జరుగుచున్నది. ఇక మైకా మైనంగు ప్రతమవినుయమున కూడ పరపతివిధానముమీద కృషి సలుపుట కీ మండలమున పనికావలసి లక్షకములు గలవు. ప్రస్తుత మిది యంత వృద్ధిగ లేదు. తగినవిజ్ఞానశాస్త్రపండితుల సహాయముతో నిది విజయము గాంచుట నిశ్చయము. మరయు, గృహశసతి నిర్మాణ సమస్య ప్రతిపల్లెటకుండును. ప్రతిపల్లెటమునందును క్రమక్రమముగ తీర్మానము దాల్చుచున్నది. ఈ సమస్యకు పరపతి యాద్యమును పరిష్కరింపవలసి యున్నది. ఈ సభనామ పల్లెలయందలి ప్రజల విద్యావిషయమున కేంద్రకావనలెను. ఇట్లైనయెడల ప్రజలు నిర్బంధించి ప్రారంభ విద్యావ్యాపనవిషయమున ప్రభుత్వమునాకిని, లోకలుబోధులకును సహాయము చేయగలుగుదురు. ఇదియే సాంఘిక, రాజకీయోత్సాహానికి కూడ ప్రధానసాధనములను ఆశీర్వాదమున, దైవప్రార్థనలను జేయుటయననియు, వర్తమాన తమ దుకాణములను కార్యాలయములను ఆదినము మూసివేయవలె ననియు ఈ సభవారు నూచించుచున్నారు. ఈ తీర్మానమును వీరు పూడించుచు మనము ఆర్థిక శక్తిని ఉపయోగింపవలె ననియు, అట్లు చేసినయెడల మన కోరికలు సెరవేగలవనియు వీరు నడిచిరి. కళ్యాణసుందరం మొదలయిన గాయకులు, చాక్లర్లు కా 2 వ గారును, హరినర్సయ్య త్రువరావుగారును తీర్మానమును బలపరిచిన పిమ్మట అందరును అంగీకరించిరి. అధ్యక్షులకు నందఱును లాసరింపబడిన పిమ్మట సభ ముగిసెను.

సంధిసభ విశేషములు.

(రైతు విశేష)

ప్రాస్తా

సంధిసభ.

హృదయ, మార్చి 24:— ప్రకటనము చేయించునో అని తిప్పు తిక్కిన సంధిసభావివరములు తిక్కించబడ గూడ దని నేడు సంధిసభ వారు తీర్మానించిరి. పదిగురు ప్రతినిధుల సభ సభలు నెప్పుడు సమావేశమగునో ఆ ప్రకటనయందు తెలు పబడలేదు. ఇందుకు సంధిసభాకార్యక్రమము సాధారణ రహస్యము భావములుగా నే జరుగును. ఈ తీర్మానమునుగూర్చి విరానుప్రతినిధుల చాల తీవ్రముగా విమర్శించుచున్నది.

హృదయ, మార్చి 27:— ఏప్రిలుమాసమునందు జరగ నీతో సంధి జేసికొనబడునని బ్రిటిషు ఉన్నతాధికారులలో నొక రభిప్రాయమును వచ్చును.

సంధి యేర్పాటు.

హృదయ, మార్చి 25:— యూరపు క్లితి చాల విషయ ముగ నుండుటకు వారి ఈ వారాంతములో గా సంధి యేర్పా టును పూర్తి చేయుటకు ప్రజల ప్రయత్నములు జరుగును. మొత్తమునై వరకు లన్నియు తేర్పాటులైనవి. సంధి చివర కే ట్లుండవలయుననియు విశ్వసించుటకు లాగుడు వార్త, ప్రెసిడెంటు చిల్కూరు, కైమోకో, సిగ్గురు అర్లండ్లో గారలు తమ యానన్యకై ఉపయోగించుచు వచ్చును.

రైలుమార్గముల మార్పు.

హృదయ, మార్చి 19:— జర్మనుల తుపాయగము కలగ నుండుటకును మిత్రమండలి తుపాయగమునకును చిన్న అసియా మెసపొటేమియాలలో ఇరుపదారుల ఏర్పాటును చేయుటకు ఆరియంటు ఎక్స్ప్రెసును తగ్గించి దానికి బదులుగా సింప్లకు టన్నెలు, మిలన, వెనిసు, బెల్గ్రేసు, కనిస్టాంటినోపొలుల మీదుగ నొకరారి చేయబడదగును. బాన్దాదువారికూడ నచట కలిపించు ట్లేర్పాటు చేయదగు నని మిత్రమండలిసంఘము వారు సూచించిన మాటను ప్రతిక వ్యాసినది.

యుద్ధసంఘము నేర్పరుచుట.

లండను, మార్చి 26:— హంగరీవారి చర్య విచిత్రమండ లిక ప్రత్యక్ష ప్రాతికూల్యముగాన నిష్కర్షగా తగినచర్యనుజరు పరతెను. ఇందులనుగూర్చి హరిసునందు నలాగురు రాజనీతిజ్ఞు లును కలసి ఆలోచించుటకు ఏర్పరచబడినది. ఈనలుగురును దినపానవర్తించుసారులు విల్సనుసభాపతి, కైమోకో, లాయడు వార్డిగార్ల విడిదులలో నెవరునో యొకవోడు సమావేశమగు చుండును. ఫలితములు తేలువరకు నిట్టి సమావేశములు, జరుగు ను. సంధిసభాప్రకటనలు లికమం దధికముగా ప్రకటించ బడవు. 25 వ తేదీకి ప్రకటించబడలేదు. యుద్ధనవ్వనరహిత సమావేశము గూర్చి చప్పించి. చాల విషయములం దందరు నే కీధించిరి. కాని జర్మనీవలన రాబట్టవలసిన మొత్తముగూర్చి భిన్నాభిప్రాయములు ప్రవీణులలో కలిగినవి. ఈ విషయము నన్నతసంఘమువారు పరిష్కరింతురు. మార్పులు ఛాకుగారు లసభకు వచ్చిరి. హంగరీలో బోల్షివిస్టుల విప్రభావము ఒడెస్సా, పరాన్ జర్మనీ సరిహద్దు ప్రాంతములందు కలిగిన తొందరలు మున్నగువిషయములు చప్పించబడి నని తెలియు చున్నది.

సానాజేత సంఘము.

లండను, మార్చి 27:— వార్తాసంఘము వారిట్లు చెప్పు చున్నారు. — సానాజేత సంఘమువారు నిన్నటిరాత్రి సమా వేశమైరి. ప్రెసిడెంటునిల్లున గారు సభాధిపత్యమునసాించిరి. సానాజేతసంఘము నెక్కడ నెలకొల్పవలయు నదియు నిశ్చ యించు నిమిత్త మతేదొక కమిటీనెలకొల్పెను. కమిషనువారు కననెంటును వ్రాయుట కుపసాదించిన సవరణల నన్నిటిని పరి ష్కించెదరు.

లీగు కవనెంటు

హృదయ, మార్చి 27:— నమ్మగిన బ్రిటిషువారిలో కొందరినందమండి ఇట్లు తెలియజేయు. సానాజేతసంఘము యొక్క "కవనెంటు" సంధి జరుగునప్పటికి పూర్తి కావల యును. ఏలవన, జర్మను లీగులలయు సమావేశముల సందర్భక తియును గూర్చి అందు చర్చించబడును.

ఇంగ్లండు

మిత్రమండలివారు ఒడెస్సా నుంచుకొనుట

లండను, మార్చి 25:— ప్రక్షుల సమయ మపుడు మా ట్టువర్తగారు ప్రజలనుండిరమున నిట్లుచెప్పిరి. — ఉక్రేయ ను స్థితి యేమియు బాగులేదు. బోల్షివిస్టులు కొన్ని ప్రదేశము లందు ముందున కరుగ గా వెల్లువారా ప్రభుత్వమువారు వారి ధాటి కాగజాలకపోయిరి. మిత్రమండలివారు ఒడెస్సాకు విడుదలయ్యుకొనలేదు. అంగులన దానికిప్పు డంత గా భయ ములేదు. మిత్రమండలి దళములన్నియు నొకసరానునైనకాధి కారి యజమాన్యమందున్నవి. స్థితిగతులను కాగ్రత్తగా కాచు కొనుట కతడు తగిన ప్రయత్నములను జేసికొనుచున్నాడు.

రాబడిపన్ను చట్టములు.

లండను, మార్చి 27:— రాబడిపన్నులను గూర్చి తగిన పరిశోధనలను జేయునిమిత్తము రాజులుకమిషను నియమించ బడె నని ప్రజలనుండిరమున ఛేంద్రెతుగారు చెప్పిరి.

లండను, మార్చి 18:— ప్రక్షుల నడుగు సమయమున వర్షముగా రిట్లు చెప్పిరి: ఆక్రమణదైన్యముల కీయబడునంతటి ఎక్కువను జీతములను నైసిక సేవచేయు మాటలకు గూడ నీయ కలయు నని చర్చిలుగారు చెప్పిరి.

గనులపనివాండ్ర కోరికలు

లండను, మార్చి 26:— సాంకేతివేదికమును సభ్యు లం గీరింపరతెను. దానిని గూర్చి సమ్యక్తులను వ్రాతమాలికమున గ్రహింపరతెను. ఆవివరములు ముందు నిశ్చయించబడుతు అని గనుల పనివాండ్ర సంఘమువారు తీర్మానించిరి.

గనులపనివాండ్ర (బాలలు) లిఖితసమ్మతులు.

లండను, మార్చి 27:— ఏప్రిలు నెల 9 10 లేదీలలో లిఖిత సమ్మతులు తీసికొనబడి ఫలితము 16-వ తేదీని తెలుప బడును.

బ్రిటిషు ఆర్థికస్థితి.

లండను, మార్చి 26:— ఈ విషయమును గూర్చి లం డను నగరమున బాంకరుల సంఘమందరమున ఎడ్వర్డ్ క్రామం డు గారు పర్యవేించిరి. ప్రస్తుతము బ్రిటిషు డేజము గల ధనము 24,0000 లక్షల పాకులు. ఆదాయముగము 85000 లక్షలు. ఋణము వెనుకటి మొత్తమున 100 కి 20 వంతులు. యుద్ధా నంతర వ్యయము దరిమిలా మొత్తమున 100 కి 22 వంతులు. ముందు 10 ఏడ్ల వరకు ను ప్రతి వత్సరము ను పరిశ్రమలు మున్నగు వాని యందు ధృవజేతమున 4000 లక్షలును అధినివేశములందు 5000 లక్షలును మనము వినియోగింపగలగుదుము స్వదేశమున రోడ్లు మున్నగువానికి గూడ నా మొత్తముండియే వ్యయపరుపవలసి యుండును. ఇండియాలో 1000 లక్షలును, ఆఫ్రికా ఈజిప్టు జేతములందు 1000 లక్షలును, ఆస్ట్రేలియాలో 800 లక్షలును కెనడాలో 500 లక్షలును లెక్కిన అధినివేశములందు 200 లక్షలును విదేశములందు 2000 లక్షలును వినియోగింపబడవచ్చును. ఇక ముందు రెండుతరముల వరకు పారిశ్రామికప్రవృత్తి ప్రబలముగ నుండును. విప్రుసామ్రాజ్యమున నవకాలమునకు కొదవలేదు. దైర్ఘసాహసములతో యుద్ధమిత్యములు పాటించిన తప్పక లాభము కలుగునని క్రామండు గారు నడిచిరి.

బంగారు నాణెములు

లండను, మార్చి 28:— వార్తాసంఘమువారిట్లు తెలియ బరచుచున్నారు. వాణిజ్యముల చేయు బంగారము నెక్కడికి నెగుమతి చేయవలదని వర్తకసంఘమువారు నిశ్చయించిరి. అట్టి బంగారము నెంత గా దిగుమతిచేసికొన నెంచినను అంగీకరింప కలయునను ఉత్తర వింతలోనే జారిచేయబడును.

మరణము

లండను, మార్చి 19:— ఇండియాలో వైద్యసంఘ ముల నేర్పరుచుటలో చాలి పనిచేసిన రికరెండు డబ్ల్యూ. టి. సిర్సగురు చనిపోయిరి.

మదరాసు కవర్ను.

లండను, మార్చి 25:— ప్యారిసుమార్గ మన మదరాసున కేగుటకు నిర్దిష్టముగాను నేటి రుదయము విజ్ఞాపితము నైవ నలో బయలుదేరిరి. స్టేషనున క నేకమంది స్నేహితు కేగిరి. మాంటెగు గారి తరపున వి. దాసను గా రచటికేగిరి. ఇండియా కాన్సిలు సభ్యులును, ఆ గాఖాలు గారును, బ్రాహ్మప్రభువు, సర్ పోమను హోల్లరునెను, మాకాను, సీటెట్ ఎ లారీ, జె డి వాస్, భారనగిరిగారలును, సర్ ఎన్. వి. కాన్స్టేబలియము బర్దవుడ్, డబ్లియు, మార్షలా, జీటీభాయిగారలు గూడ స్టేష ను కేగిరి.

వర్తకస్థితి.

లండను, మార్చి 25:— పనిసమయము మొత్తమును కిగ్గించుటకులన వర్తకపుస్థితిచెడిపోవునను సంకతి వాలోజించు నిమిత్తముక సభ వాహ్వంసంపదము నని నొజున వర్తకసంఘ మువారు నిశ్చయించు కొనిరి.

సారవత్సర రాజుగారు

కెయిరో, మార్చి 19:— సర్ వార్డి లాతుడు గారికి నుల్తాను గారు రెండవ తరగతి నైలు ఆర్డరు నొసగిరి.

చీవావర్తక సంక్షేమము

లండను, మార్చి 18:— మాం చెప్తరు గార్డి యను సత్రిక ప్రకారము చీవావ వర్తక సంక్షేమము సంపదననను సూచన దృఢపడుచున్నది. అవర్తమున లాలకావ్తరు ప్రత్తినిగా దొక డుకు, కాటనుట్రేకు యూనియను వాడుకు లివవురును, ఓనర్స్ ప్రేకు డిపార్టుమెంటు ఉద్యోగియు లివవురును నియ మింపబడుదురు. ఈ సంఘమువారు బహుళా హిందూజేతము నకు గూడ బోవచ్చును.

మాంటెగుగారి రాక.

లండను, మార్చి 18:— కిక్లి కపర క్రియలకు గావియ నిమిత్తము మాంటెగుగారు నేడు ప్యారిసుకుండి మరలివచ్చిరి.

లండను, మార్చి 18 — తల్పి నెండు జనరలు సర్ ప్రా వెన్సుక్లాడ్ గారు క్వారటరు మాస్టరు జనరలుగ నియమింప బడుదురు.

లండను, మార్చి 19:— చక్రగర్తిగారు సర్ జూను కో వాన్స్ గారు యుద్ధమునందు చేసిన గొప్ప సేనకు మెచ్చి కె. జి సి. వి. లిరుదము నొసగిరి.

ఇండియా స్వపరిపాలనము.

లండను, మార్చి 18:— “మాంచెప్తరు గార్డియను” ఇట్లు వ్రాయుచున్నది. హిందూజేత స్వపరిపాలనపు హక్కులను గూర్చి నిరంతరము ప్రజలనుండిరమున తిర్చించునట్లు బాగుగ కృషియు పుటకు పోర్ల మెంటు సభ్యులు కొందరికై సంఘముగ నేర్పడిరి. కర్నూలు వెడ్జిపుడ్డు గారు దానికధ్యక్షుడుగనుండిరి. హిందూజేతమునకు పరిపూర్ణస్వపరిపాలనము నొసగవలయున ను స్ఫూర్తియు సంగీకరించువారు మాత్రమే ఈ సంఘమున జేర్చుకొనబడుదురు. ఇటీవల ప్రజల మండిరమున వెడ్జసభ జరుపబడినది. ఆ నేతమంది సభ్యులు వచ్చిరి. వారిలో వెక్కు మంది కార్మికులు, ఆసమయమున చుంచి క్రామభ్యుమును బడ సిన భారతసంగ్కర్త యువసన్యసింకే.

అమెరికా

సంధికార్యనిర్వహణము.

వాషింగ్టను, మార్చి 28:— వైకి కనబడుదానికంటెను చాల మెచ్చుగనే సంధికార్యనిర్వహణము జరుగుచున్నదని హరిసునగరమునందలి అమెరికా ప్రతినిధులు అమెరికాకు తంతి వార్త నంపి.

దొరతనములవారి స్వంతనాకల విక్రయము

న్యూయార్క్, మార్చి 27:— నాకలు అమెరికా డేజి యులకు మాత్రమే విక్రయింపబడును. వారు వాని నితరులకు మార్చుకూడదు. ఇదివరకు వాహటముగ రాకపోకలు జరుగని క్రొత్తమార్గములందు రాకపోకలను జరుపుటకు వాణిజ్యనాకల నిధిని దొరతనమువారి యజమాన్యము క్రింద నేర్పరుపదగును. దొరతనమువారికి 555 ఉక్కునాకలు గలవు. 35 లక్షల టన్నులు. ఈ ఏర్పాటులను 1920 నాకలు, 187½ లక్షల టన్నులు చేపూరు నని నౌకాసంఘాధ్యక్షుడు హల్లే గారు తెలిసిరి.

అమెరికాలో జర్మనుల వ్యాపారము

లండన్ - మార్చి 27:— అమెరికాలో చేయుచున్న సామానుల ధరలకుండు తక్కువ ధరల కట్టి సామానులను జర్మనుల అమెరికాలో బి.కె.యింట్ దలచిరి. అందువలన అమెరికా పరిశ్రమలకు నష్టము కలుగును గాన అమెరికావారులు విక్రయించువారిని కఠినప దలచిరి. ఈ రీతిగా జర్మనుల వ్యాపారము విఫలము చేయబడినది.

కెనడా

కెనడా యుద్ధవ్యయము.

అట్టావా, మార్చి 25:— క్యుబెక్కు, ఓట్రిమంటు శుభ్రము ఎం. డాక్టర్లెగారు ప్రజలనుండిగాన నొక శిర్కానమును ప్రతిపాదించిరి. కెనడా యుద్ధమున మిత్ర మెంపామును వెచ్చించునో అంతసామును జర్మనీకుండి గాని జర్మనీ గ్రేటు బ్రిటనుకు చెప్పు ప్రత్యామ్నాయమునుండిగాని తీసి కొనవలసినదని సర్ గాబర్ట్ బోర్డనుగారికి సూచించవలయును.

తాత్కాలికపు ప్రధానిగనున్న సర్ థామసు కైటు గారు, కెనడా వాంఛియు లన్నియు సర్ రాబర్టు బోర్డను గారికి తెలుపవలయునని గాని అతని నీ ప్రకారము చేయవలసి నదని పార్లమెంటు శిర్కానములు వెట్టి నిర్బంధించుట మంచిది కాదనియు నతని చెప్పెను. “ఒక్కైన అన్ని విషయములలో నుత్తమము” నని నా నమ్మకము. శిర్కాన ముపసంహరించు కొనబడినది.

ఇటలీ

సక్రమాభివృద్ధి.

లండన్, మార్చి 25:— ఇటీవలి ఇటలీ ఆధికార ప్రకటనము—అసోను వ్యాపారమునుకు నూదానునుండి కొన్ని సేనలంపబడినది. ఈజిప్టునుండి థితి క్రమముగ నభివృద్ధి నొందుచున్నది.

జర్మనీ

జర్మనుల ఆయుధము

కోపెనహేగను, మార్చి 25:— బెర్లినునుండి ఈవంతి వార్తవచ్చినది:— జర్మనీని భీష్మముగా చేయుటకు చేయబడుచున్న ప్రయత్నమును ఖండించుటకు జరిగిన శుభమును చూచి ఎల్లెవర్ల అనుభవ దాతవ్యసించుచు జర్మనీనుండి దాండి గు వచ్చు ప్రయత్నము, సీతీయాలను కేటించు నిర్బంధించు సంధిని జర్మను లామోడి పరిగి ఖండితముగా తెచ్చెను.

జర్మను ఓడలు

లండన్, మార్చి 25:— మొదటిసారి మిత్రమండలివారి కప్పించిన జర్మనుల ఓడలు బ్రిటిషు కేప్టులకు చేరినవి.

లండన్, మార్చి 26:— బెర్లిను లెంట్రివార్త:— నెజిటీకు, ఆరాడ్లనుండి మిత్రమండలి నైపుణులు తీసేయబడినవి.

లండన్, మార్చి 25:— 1,500 టన్నుల ఆహారసామగ్రితో నొక అమెరికా స్టీమురు నౌక బయల్పడినది.

చీనా ఖనీజ వ్యాపారములు.

కోపెనహేగను, మార్చి 19:— 1901-వ సంవత్సరమున వెకింగునుండి జర్మనులు సీసికొనిపోయిన డిజిఫరెన్సులను మరల నిచ్చుచేయుటకు జర్మనుల నిశ్చయించి ఏర్పాటులను చేయుచున్నారని బెర్లినునుండి వార్తవచ్చినది.

జర్మనీ ప్రతినిధులు.

కోపెనహేగను, మార్చి 25:— సంధిసభకు జర్మను దొరతనమువారు నైపుణత ప్రతినిధులను నియోజించిరి. మేజరు జనరలు వారు బ్రిస్టల్ స్టా నైపుణత ప్రతినిధులు, తాత్కాలిక సంధిసభకు, బహిరంగ సాక్షిని వర్తించు ప్రధానోద్యోగులను ప్రతినిధులు వెట్టిదరని బెర్లినునుండి వార్త వచ్చినది.

కెయిబరుగారి లేఖ

బెర్లిను, మార్చి 27:— డ్యూట్లీ జయింటుకు పత్రిక కెయిబరుగారు నవంబరు 9-వ తేదీని కుమారునకు వ్రాసిన యుత్తరమును పత్రికలోను ముద్రించిరి. ప్రేమతనము, కొద్దియైన నెనుక నింక తాము నానుకొన్న నానుకొన్న ప్రాచీనత

ననియు, నైపుణత విశ్వాసార్థముగ నుండలేదనియు చేంబర్లె నుగారు చెప్పిరి. ఎంతయోసేపు తన్నుకొనిన నెనుక నైపుణును విడిచివెట్టి వారెందులో నందుటకు నేను నిశ్చయించితిని. తాత్కాలిక సంధి యగువరకు నీవు నీయుద్యోగమున నుండవలయునని నేను నీకు నలచానిచ్చుచున్నాను. నీతిగతులు ఆకు కూలముగ నుండునపుడు నీవు మా చేద ననుకొనుచున్నాను.

ఇట్లు చాల విచారగ్రస్తుడగు మిత్రుడై విత్తెను. నైపుణు నతిజాగ్రత్తగా మరలించుకొనవచ్చుననియు, తన్ను శరణుగొనిరి రానియవలయు ననియు యువరాజు ఎల్లెవర్లు గాకీప్రాసెను. ఎల్లెవర్లు గారీకరింపలేదు. అంతకునుండి మున్నల్ బహిరంగముగ గారికిక వైపును త్తరమును వ్రాసికుదకుచాల విచారముతో వెట్టినో తటస్థతేయులం దొకదాని జేరు కొనుటకు తాను నిశ్చయించుకొనెనని ఆతడుచెప్పెను. సార్వభౌమత్వమును త్యజించవలసినదని తన్నెవరును కోరలేదనియు; తాను త్యజింపలేదనియు నతడందు తెలిపెను.

హంగరీ

హంగరీ బోలెవిక్కులు

లండన్, మార్చి 25:— బుడాపెస్టునుండి మిత్రమండలి ప్రతినిధులందఱును నిర్బంధించబడి రని తెలియవచ్చుచున్నది.

విదేశీకార్యాలయోద్యోగులు.

లండన్, మార్చి 25:— వియన్నానుండి బ్రెస్టు ప్రతీకకు వచ్చిన లెంట్రివార్త:— అధికారు లిట్లు ప్రకటించుచున్నారు. మిత్రమండలి సంకేతవర్ణము బుడాపెస్టును విడిచివెట్టి నది. శుక్రవారము నాడు విప్లవకారము తిరుగబడిరి. విదేశీయోద్యోగియులు శత్రువిహీనులుగ చేయబడిరి. వారి యలంకరణము లన్నియు తొలగింపబడినవి. కనివారము నాడు వరాను బ్రిటిషు నైపుణులు శత్రువిహీనులుగ చేయబడిరి. సరి మాడ్చులు మూసివేయబడినవి. వార్తలేమియు తెలియకున్నది.

బోలెవిక్కుల నైపుణుల స్థితి యెంతమాత్రమును చాగు లేనందున తిగిన సమాచారములైన రావలసినదని టి.ఎ.లెవి రీను గారు బుడాపెస్టుకొక వాయువార్తనుండి.

నగరము శాంతినిస్థితినిొందుట.

లండన్, మార్చి 25:— 24వ తేదీనాటి బుడాపెస్టు లెంట్రివార్త:— నగరము చాల శాంతినిస్థితినిొందును. కొల్లగొట్టువాడిని సోవియట్లు ప్రభుత్వము నెదిరించుచుండిన నైపుక క్తువిడిచిపెట్టినది గవర్నరు మెంటువారు ప్రమంబించిరి. వర్తమాన గార్డువారు తప్పు మురి యెక్కడను ఆయుధములను చాల్చు కలదనియు, ఆల్బానోలు నమ్మగూడదనియు వారు కాసింపిరి. బార్గాయి క్రైతికలు కనివారమునాడు గాథా ప్రకారముగ నెవచ్చినవి. నెస్సారు చేయలేదు. బార్గాయిను తెలియించుట ఎక్కడను గన్పించదు. అయిన నైపుక క్తులను మార్పుల నినదని స్టోవెక్కు గవర్నరు మెంటువారు రాజ్ఞాపించిరి.

ప్రతినిధివర్త వాయువులు

లండన్, మార్చి 25:— బుడాపెస్టునుండి ఇట్లు తెలుపబడినది.— పరాను నైపుక ప్రతినిధివర్త వాయువు దళ కర్నలు బిక్కుగారికి వెట్టితీసివదియు, నతడిపుడు శత్రువులతో సంధిపెట్టెనున్నాడనియు తెలియచున్నది. బ్రిటిషునైపుక ప్రతినిధి వర్తమునుండి మేజరు ఫ్రీమాను గారు బుడాపెస్టునుండి తప్పించుకొనిరి. కాంటు కేకోల్వీగారు చంపివేయబడి రని తెలియుచున్నది.

బుడాపెస్టును దల్లరి

కోపెనహేగను, మార్చి 25:— బెర్లిను లెంట్రివార్త:— శుక్రవారము నాడును, కనివారమునాడును బుడాపెస్టులో ను సాతలు కాలపడినవి. చాలమంది మరణించిరి. ఆహారసామగ్రి గ్రుల దుకాణములకు నగల దుకాణములకు విశేషముగ కొల్లగొట్టబడినవి.

బ్రిస్టియా ఆహారసామగ్రి

లండన్, మార్చి 25:— వియన్నా లెంట్రివార్త:— వియన్నానుండి కాంటిని నెలకొల్పునెడల ఆహారపదార్థము లింక చాల అధికముగ గప్టు చేయబడునని బ్రిటిషు ప్రతినిధివర్తము వారు బ్రిస్టియా ప్రభుత్వమువారికి తెలిపిరి.

సరిహద్దు చేతము

కోపెనహేగను, మార్చి 25:— వెనుకటి అంతర్జాతీయ వ్రాయబడిన సరిహద్దు వివరణము రాజకీయ సరిహద్దు గారు. హంగరీ ను మేనియా సేనలకు సంఘర్షణను కలుగవలదు కీ సరిహద్దు సరిహద్దులందలి రని మిత్రమండలి రాయబా

రులు హంగరీ సోవియట్ల వారికి తెలిపిరి. బుడాపెస్టునుండి వార్త వచ్చినది.

హంగరీలో విప్లవకారుల వ్యామూహములు

కోపెనహేగను, మార్చి 24:— హంగరీనువారు వ్యామూహములకుండి ప్రత్యేకముగ ముంబడిన అభియోగములను విచారించుటకు ప్రత్యేక వ్యామూహముల సేవగుచు టకు ప్రభుత్వవిప్లవసంఘమువారు నిశ్చయించిరి. ఈ ప్రత్యేక వ్యామూహములకు స్థలకాలార్థము లేదు. బయల్పడుచు నూడ విచారణచేయబడుచు తిన్న మాన్యుగా నాలోచించి చెప్పబడును. వ్యామూకర్తలందఱు విడిచిపెట్టిన గాని మరణ దండన విధింపరాదు. అపిలులేదని బుడాపెస్టునుండి వార్త వచ్చినది.

రుమేనియా సేన.

లండన్, మార్చి 14:— రెడు గుమేనియా సేనలు మార్చి 14-న సరిహద్దును దాటి ట్రాకోనుండి తంపి వార్త వచ్చినది.

జనరలు మార్చియగారు

లండన్, మార్చి 25:— హంగరీ సరిహద్దుకు యవ్యాదక్షిణ ప్రాంతమునకు సమరము జరిగింబడు జనరలు మార్చి నుగారి బిక్కుగోద్యోగమియ్యబడు నని వార్తాపత్రికలు ప్రకటించినవి.

రుమ్యా

మూసోక్కు బ్రిటిషు మిషను.

లండన్, మార్చి 25:— బోల్లి విక్కులు పట్టుకొనిన కొండరు బ్రిటిషు ఉద్యోగుల సందర్శన మార్చి ఒక బ్రిటిషు కమిషను సోవియట్లు ప్రభుత్వమువారి విచారణక్రింద మార్చాకు పంపబడినది. ఖయిసీలను మార్చుకొను విషయమునలేనే దీనిని గ్రహించుటకు ఏర్పాట్లు చేయు చున్నది.

రమ్యాబోలెవిక్కుల కోరిక

వ్యామూకు లెంట్రివార్త:— మూసోక్కు ప్రతీక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది.— సోవియట్లు సంకేతవర్ణమును పరానువారు సలానికాలో నుంచితీసిరి. కావున నామిషనునందలి పరాను సంకేతవర్ణమును తా ముంచితీయవలయు ననియు, అంతకు సుభయవర్ణములను మార్చుకొనుటకు వీలగునందునయు రుమ్యా బోలెవిక్కులు హంగరీయను సోవియట్లు గన్న మెంటువారిని గోరిరి.

బుడాపెస్టునుండి ఇట్లాక లెంట్రివార్త వచ్చుచున్నది. ఇదికరలో ప్రధానమంత్రిగ నుండిన వెట్టిగారు ఆరెస్టు చేయబడిరి.

నై బేరియాక్లేగు.

లండన్, మార్చి 24:— మూసోక్కులో 1 గురుకి నై బేరియాక్లేగు సోకినది.

బిడెస్సా స్థితి.

లండన్, మార్చి 27:— బోల్లి విక్కులు మిత్రమండలి సేనలకు బెరసోకకాకు తరిమి ముంబడుకు వెట్టుచున్నారు. వారి సేన బిడెస్సాకు 40 మైళ్ళలో నున్నది. మిత్రమండలి సేనాని జనరలు ఆల్బెయిగారు వట్టుకమును కాపాడ కలిగియుందురు. వట్టుకమున తొందరలుకలిగి చాల భయమును కలిగించెను. అది చాల వరకు తగ్గిపోయినది. బోల్లి విక్కుల నోడించుటకు వట్టుకముగోని వారందరును కలసిరి. నాకావర్ణములు తప్పు చేప బ్రిటిషు సేన ఆచట లేదు.

స్పెయిను

స్పెయినును దళాంతి.

మార్డెడ్, మార్చి 25:— 23-వ తేదీని బార్బిలో నాయుడు సమ్మెకట్టబడినది. ఆమరునాడే నైపుకానసము ప్రకటించబడినది. బహుళా, ఈ కానసము శత్రుమంతికిని వర్తించునట్లు చేయబడినదియును.

మార్డెడ్, మార్చి 26:— స్పెయిను అంతటను నైపుక కానసము ప్రకటించబడినది.

మెటూరుగ్రామమున శ్రీ లాలాకాబోధువారు ఒక యెలిమెంటరీ పాఠశాలను ఇర్లమహాధ్యాయులతో ఈ నెల 21-వ తేదీని స్థాపించిరి. ఈ నెల 21-వ తేదీ నకు 2 గంటలకు శ్రీపాద-పేరకాత్రి గారు దయచేసి స్కూలును స్థాపించిరి. ఆశుమయమున పురజనులు సుమారు 500 ల మంది స్కూలునుండిరము నలంకరించిరి. అని యెవకు వార్తా మున్నురు.

నోటీసు.

శేషబీదినక, ఆంధ్ర సంవత్సరాది వంతుగ యగుటచే, పత్రిక వెలువడనేరదు.

సంపాదకుడు.

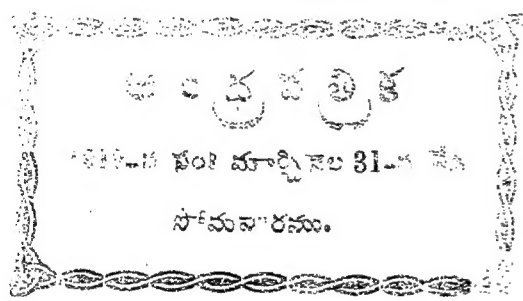
ఆంధ్ర విద్యా నిధి సంవత్సరాది భిక్ష

ఆంధ్రవిద్యానిధి సంఘకక్షమున సంవత్సరాది వంతుగ దినమున ధన సహాయమును వేడుట యుచారమైనది. ఇప్పుడు వైద్యవిద్యార్థులు నలు వురు ఆయుర్వేద వైద్యవిద్యార్థి యొకరు ఇంజనీరింగు విద్యార్థులు మువ్వురును విద్యానిధినుండి సహాయమును బొందుచున్నారు. గత సంవత్సరమునందు విద్యార్థివేతనములపై రూ. 1600 లు వ్యయము చేయబడినవి. విద్యానిధి కీ యేడు ధన సహాయము లభించనిచో విద్యార్థివేతనముల నావలసిన స్థితి యేర్పడును. ఆంధ్రదేశాభిమానులును విద్యాభిమానులును సంవత్సరాది వంతుగదినము నందు విద్యానిధికి ద్రవ్యసహాయమును జేయుట కును ద్రవ్యమును సమకూర్చుట కేర్పాటును జేసి యును మాత్రమునై ములను సఫలము చేయుటకు వేడుచున్నాము.

విధేయులు,

ఆంధ్రవిద్యానిధి కార్యదర్శులు,

7, తిరుకొండవీధి, మద్రాసు.

జాతీయవాదుల దూషణము.

సంస్కరణ విధానము ప్రస్తుత మాదము దాల్చుటకు, రాండుతుల్యవర్గభృత్యులగు కర్మిను గారి ప్రోద్బలము చాలవరకు కారణమై యుండునని యూహించబడుచున్నది. రాండుతుల్యులు వర్గమువారే, సంస్కరణ విధానమును సమర్థించుట కిప్పుడు విశేష ప్రయత్నముల గావించుచున్నట్లు, సెంటు నిజోలు సింగు గారిటీవల చెలిపియుండిరి. సిద్ధాంతము గుంపువలెనే, మాంటాగూ వత్సవలంబకులును ప్రజాశయముల గూర్చి వివరీతభావముల వ్యాపింపజేయుటలో వెనుదియుట లేదు. ఇందుల కి మానమున వెలువడిన రాండుతుల్యుల క్షాంతికి పత్రికలోని "హైందవ రాజకీయ స్థితి" యను వ్యాసము, సిదర్శన మగుచున్నది. వ్యాసశేఖకు లసత్కముల వ్రాయుటలో నెంతమాత్రము వెనుదీయలేదు. మాంటాగూ నివేదిక వెలువడునపుడు హిందూదేశ పరిస్థితు లెటులుండెనో యీ పత్రిక ప్రభువుమున వర్ణించినది. శత్రుసైనికులు హిందూదేశము పై విజృంభించి యెత్తించుచున్నట్లుల వార్తలు వ్యాపించెను. నూతనోపద్రవము వెనక్కినుటకు, హిందూదేశము ప్రజలప్రయత్నముల గావించలేనని హెచ్చరించుటకు, రాజప్రతినిధిగారు ఢిల్లీలో సమావేశము నేర్పజచిరి. నెంటునే, ప్రజలును సంఘానాశివతులును, సంగ్రామసహాయమునకు తమ యావచ్చుకొని వినియోగించిరి. కాని, రాండుతుల్యులు పత్రిక ప్రకారము, అలివాదులు తగిన

సాయము గావించక, ప్రజల దృష్టి నింకొకవంకకు మరలించిరి.

భిల్లీ సభయందును, బొంబాయి యుద్ధములపు సభయందును, అలివాదులు రాజకీయశయములకును, సంగ్రామసహాయమునకును సంబంధము ముడివెట్టదలచిరి. కాని, వ్యవహారాలనాగ్రహించు వాగ్దానము సంగ్రామసహాయమున కింకను హెచ్చుగ తోడ్పడియుండెడిదని జాతీయవాదులు గ్రహించుటచేతనే, వారీయగ్రము జూపిరి. ప్రజలలో నుత్సాహము పురికొల్పుమార్గమును సూచించుటలో, వివరీత మెద్దియు నుండజాలదు. ఇదిగాక, ఆంధ్రోనాకారకములగు రెండుమూడువిషయములు పేర్కొనబడినవి. మొదటిది జాతీయ విద్య. దీని ముఖ్యోద్దేశ మెద్దియో, రాండుతుల్యుల క్షత్రిక కనిపెట్టగలిగినది. "జాగరూకత తేనివారిని రాజకీయపు వలలోనికి లాగి, విద్యాధికులగు బ్రాహ్మణేతరులను, స్వరాజ్యసంఘ పథ్యులను, నేకవేదికపై రప్పించుటయే" బిసెంటు, అరండేలు ప్రభృతుల యుద్దేశము, ఈక్షత్రిక చాటుచున్నది. ఇందుకు తగిన సమాధానమును జాతీయవిద్యానిధి కారులే నిచ్చెదరని విశ్వసించెదము. రెండవవిషయము, పార్లమెంటుకోడ్యము. విద్యాగంధము లేని, బ్రాహ్మణేతరులను మోసపుచ్చి వారిని స్వరాజ్యోద్యమమునంక కాకర్షించుటకు, బి. పి. వాడియా ప్రభృతులు పరిశ్రామికులను పురికొల్పిరట. మూడవది, మహమ్మదీయుల ఆంధ్రోనము. మహమ్మదీయ యువకులు నాంధ్రాలర్చితో చేతుల గలిపి, స్వరాజ్యాండోళనము సలుపుటపై రెంటికిని తోడమునది. కాని, అధికసంఖ్యాకులగు మహమ్మదీయులకు హిందువు లనిన అవిశ్వాసము: ప్రబలియే యున్నదట. ఇది రాండుతుల్యుల క్షత్రికకు కొంత సంభోషకారణము.

సంస్కరణ నివేదిక వెలువడునప్పటికి పరిస్థితు లీతరున నుండెను. ఇక నివేదిక మెట్టి విమర్శమునకు పాత్రమయ్యెనో, యీ క్షత్రిక విన రిండుచున్నది. యూరపీయను సంఘమువారు సంస్కరణముల కసలే క్షత్రికులముగ నుండిరి. బిసెంటు, తిలకు మొదలగు జాతీయవాదులు, సంస్కరణ విధాన మంగీకారార్హము గాదని తేలిపో. కాని, వాచా, బెనర్జీ మొదలగు మితవాదులు, బాధ్యతాయుతప్రభుత్వమున కి సంస్కరణములు తగిన పునాది వైచునని సంభిసము జూపిరి. రాండుతుల్యుల క్షత్రిక ప్రకారము, మితవాదు లలివాదుల బుజ్జగింపులకు లొంగక, తాము వాంఛించెడి ముఖ్యమును మార్పుల సూచించిరి. వీరు ప్రభుత్వవిభాగపక్షతిని తక్కువసరి యని యంగీకరించిరి. యూ. పీ. యను వర్తకుల జేషుము గూర్చి, మాంటాగూ నివేదికము విపులముగ కట్టుదిట్టముల నేర్పరుచుండుట యుక్తముగ లేదని యీపత్రిక విలపించుచున్నది. యూరపీయనులే గాక, సంస్కరణముల గూర్చి బ్రాహ్మణేతరులు గూడ ప్రాతికూల్యము జూపిరి. బ్రాహ్మణుల ప్రతిభ కొనసాగునని వీరు భయపడిరి. కాని, వీరి కక్షలో బలహీనకారణ మొకటి గలదట. బ్రాహ్మణులపై తీవ్రద్వేషము దప్ప, వీరిలో నొకరి కొకరికి సంయోగబంధ మింకొకటి లేదట. జప్తినుక్షత్రికయు నాయుగారును సలిపిన కృషి పిమ్మట వర్ణింపబడెను. లక్ష్మీయొడంబడికను గౌరవింపలేదని, మహమ్మదీయు లాగ్రహపూరితులై యుండిరనియు, కలకత్తాలో ప్రబలిన అల్లరు లీ కొపమును మరింత ప్రజ్వలించజేసెననియు, రాండుతుల్యులక్షత్రిక దెలుపుచున్నది.

అలివాదుల ప్రాబల్యము దగ్గిపోవుటకు సహాయపడిన సంఘటనములను, రాండుతుల్యుల పత్రిక

వివరించినది. కాంగ్రెసుసభవారు, సంస్కరణ లాశాభంగకరము లనియు, అంగీకారార్హములు గాననియు, చెలుపుటచే, బాధ్యత గల నాయకులందరును, సంస్కరణవిధానమునకు చేయూత నొసంగుట మొదటికారణము. సామాజ్యశాసన నిర్మాణభాగ, రాజప్రతినిధిగారు సంస్కరణ విధానమునకు ముందుకు జనజాలముని స్పష్టపరచుటయు, రాల్ఫ్టెబిల్లుల పిచారణ హాపీయుంచవలెనని కపర్జీగారి తీర్మానమునకు ప్రజాప్రతినిధులెల్లరును ప్రతికూలముగ సమ్మతుల నిచ్చుటయు, మితవాదులు ప్రత్యేకసమావేశము నేర్పరుప నిశ్చయించుటయు మూడవ కారణము. రాల్ఫ్టెబిల్లుల గూర్చి, కపర్జీగారు తీర్మాన ముపపాదించినపుడు, ప్రజాప్రతినిధు లిటీవల జూపిన వ్యూహలతో నా తీర్మానమును సమర్థించియున్నచో, రాల్ఫ్టెబిల్లులు ప్రాయశః శాసనరూపము దాల్చెడివిగావు. కాని, ప్రజాప్రతినిధు లట్టి సందిగ్ధసమయమునజూపిన బలహీనమునే, నాధారముగ నైకొని, ఫిషరుగారు పార్లమెంటుసభలో రాల్ఫ్టెబిల్లుల గూర్చి ప్రజాభిప్రాయమును నిరసించు డంగిరి. ఈకారణమే, రాండుతుల్యుల క్షత్రికకును నాధారభూత మయ్యెను.

రాండుతుల్యుల పత్రికగాని, ఫిషరుగారుగాని శాసననిర్మాణసభలో రాల్ఫ్టెబిల్లు బిల్లులపై నిటీవల జరిగిన చర్చాస్వభావమును గురించి యుండునెడల, ఏమి సమాధాన మిచ్చెదరో తెలియ కున్నది. తమచే, ప్రత్యేకాభిమానమునకు బాతులయిన, మితవాదసభ్యులే రాల్ఫ్టెబిల్లులను తీవ్రముగ నెదిరించి యుండుటచే, వీరి యల్ప సంతోషము నిరాధార మగుచున్నది. రాండుతుల్యులు వర్గమువా రొకవంకను, సిద్ధాంతము పక్షమువారు వేరొకవంకను, జాతీయశయముల కిగ్గుజరుప జూచుచున్నారు. కాంగ్రెసునాయకు లీ యుభయుల కుతంత్రముల బోనాడి, కాంగ్రెసు సంస్కరణములను సఫలపరుపవలసి యున్నది. ఇంతవరకును, జాతీయశయములు ఆంగ్ల దేశమునకు వెల్లడి గాకుండ, ప్రయాణవిషేషాజ్ఞ లాటంక జరచినవి. కాని లోకమాన్య తిలకు మహాశయుడు మాత్రము, స్వకార్యార్థియై నాంగ్ల దేశమునకు వెడలెను. ఛిరాలుగారిపై శేషులో తమకాలము నంతను వినియోగించవలసి వచ్చుటచే, రాజ్యాంగ సంస్కరణములగూర్చి వీరు తమ సామర్థ్యమును పూర్తిగ వినియోగించలేకపోయిరి; కాని తనకు లభించిన స్వల్పవకాశములో, లోకమాన్యుడు లే బరుపక్షమువారి సానుభూతి సంపాదించగలిగెను. సంస్కరణవిధానమే, ఉత్కృష్ట సంస్కరణము లని తలచుచుండిన ఆంగ్ల దేశీయుల ప్రమాదాభిప్రాయములను కొంతవరకు బోనాడగలిగెను.

లోకమాన్యు డాంగ్ల దేశములో మాంటాగూ సంస్కరణముల గూర్చి యిచ్చిన యుపన్యాసము, ఆంగ్ల దేశ పత్రికలలో ప్రకటింపబడి నిజస్థితిని వెల్లడించుచున్నది. సంస్కరణము లేరూపము దాల్చవలయునో, ప్రజలే నిర్ణయించ నర్హు లనియు, స్వయంనిర్ణయాధికారమునే ప్రజలు గోరుచు న్నారనియు, తిలకు గా రా యుపన్యాసము స్పష్టపరచిరి. మాంటాగూ విధాన ముల గాక, అభివృద్ధికి ప్రమాంతరములను నిర్ణయించు భారమును అధికారవర్గమువైననే నిలుపుచున్నది. మాంటాగూ విధానమునకు ప్రజలకు గల ప్రధానాక్షేపణ యిదియే యనుటకు సందియములేదు. తిలకుగారి యుపన్యాసమునే, లాన్సుబరీ, రూథరు ఫర్డు, కరండికారు మొదలగు వారు బలపరచిరి. లేబరుపార్టీ వారు హిందూదేశీయులెట్టి కోర్కె

ఆంధ్ర విద్యా నిధి

సంవత్సరాది భిక్షలు

తొలి దానము నిత్య దానము

దేశ బాంధవులు విద్యాభిమానులు సంవత్సరాది విద్యాదానము చేయ బ్రాధితులు.

తృణ మైనను మహా మేరువు

గోరినను, దానిని జలపరచుటకు సంసిద్ధులుగ నున్నటులు, బాపిసాగారు బొంబాయిలో చెలిపిరి. ఆంగ్ల క్రతువులు వా రెట్టి సంస్కరణ విధానము ప్రవేశపెట్టినను, పార్లమెంటు సభవారు దాని సంగీకరించుటకు వెనుదీయరనియు, మాంటాగూ విధానమును కాపాడుటకు భారతీయులు ప్రత్యేక ప్రయత్నముల గావించుట కవసర మెంత మాత్రమును లేదనియు, జాతీయ శాస్త్రములు సఫలముగలుగజే ఆన్నివత్సములవా రేకాశయబడుటై ప్రయత్నించవలయు ననియు బాపిసాగారు హెచ్చరించిరి. ఈ హెచ్చరిక, కాంగ్రెసునుండి విడిపోయిన మితవాదసోదరులు గమనించుట భావ్యముగ నుండును.

నేటితంత్రవాదులలో, మాకాశ్చర్య గాఢియనుపత్రికలో వ్రాయబడిన యంశములు, గాన నగును. అది, భారతీయులకు సంతస మధికముగ గలిగించక మానవు. ప్రాండవ స్వపరిపాలనమును, సామాన్య హిందూదేశవిషయములను, కామన్సు సభవారి యెదుటకు దెచ్చుటకు, పార్లమెంటు సభ్యులసంఘ మొకటి ఏర్పరుకబడినది. దానికి వెళ్ళివుడ్డుగాని అధ్యక్షులుగ నియమింపబడిరి. హిందూదేశమునకు సంపూర్ణ స్వపరిపాలనము వలయునని వాంఛించెడివారలమాత్రమే యిందు సభ్యులుగ జేరవలయును. కామన్సు సభలో నిటీవల సింఘసభ జరిగినది. ఆసభకు లేబరుసభ్యులనేకులు హాజరయిరి. ప్రముఖులుగ భారతీయ సంస్కృత లోక రీసభలో నుపన్యసించిరి. వారి నామ మెద్దియో తెలుపబడలేదు గాని, లోక మాన్యని కృషి అపుడే సఫలముగ నున్నదని సంతసించవచ్చును. ఇందులకు దోడుగ, కాంగ్రెసు రాయబారు లాంగ్ల దేశమునకు వెడలుచో, ఫలితము సంత్పత్తికరముగ నుండు ననుటకు సందియము లేదు. కేల్కారుగారు, 15 మంది కాంగ్రెసు రాయబారుల ప్రయాణము నేర్పాటు జేయగలిగిరి. ఏప్రిలుమాసాంతమున వీరు వెడలవచ్చునని విశ్వసించబడుచున్నది. ఈ కరిస్థితు లన్నియు ఆశ కెడ మిచ్చుచున్నవి. బాహ్యవిస్థితులకు దోడుగ, ప్రజలుగూడ సంస్కరణసంపాదనమునకు కృత చిత్తులై కృషి సలిపిరేని, విజయము గలిగి తిరును.

సంవత్సరాది.

నాల్గేండ్లనుండి లోక మెదురుచూచుచుండిన శుభస్థితి కాశ్యుక్తి సంవత్సరమునందు కలిగి ప్రపంచసంగ్రామము శాంతించి సంధిప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. దుష్టసంహారమునకును, ధర్మవిజయమునకును కాశ్యుక్తి సంవత్సరము నిదర్శనముగ నుండును. ధర్మవిజయమునకు ప్రజా ప్రబోధము మూలమని మహాదారరాజసిద్ధిజులు గ్రహించి అందుకు తగిన యేర్పాటులను చేయుచున్నారు. నానాజాతిసంఘము ప్రజల ప్రబోధమునకును, లోకమునందు స్థిరశాంతిని సాధనముగ నుండునని మిత్రమండలి నిర్ణయించింది. కాని ప్రపంచమునందు జాతుల న్యూనాధిక్యములుగూడ వరకును అస్థితి కలుగ నేరదను భయ ముండకమానదు. మానవుల పరాధీనత పోవుటకు వారియందు సమానభావము సిద్ధాంతమునందేగాక ఆచరణము నందును వ్యాపింపవలయును. ఆదర్శమునకును, మానవుల కార్యాచరణమునకు సమన్వయము కుదురకపోవుటవలననే లోకమునం దింతివరకును ప్రజాపీడ పోవుటకు చేసినయత్నములు ఫలించలేదు. దీనిని నానాదేశ సమ్మేళనసంఘము సార్థకము చేసినపుడు మానవులు తరించగలరు. లోక

ముతో బాటు భారతీయులు తరించుటకు యెరుకు చూచుచున్నారు. కాశ్యుక్తి సంవత్సరము లోక మునందు నూతనయుగాంకురములను నాటెను. ఆ యంకురములు సిద్ధాద్రి సంవత్సరమునందు ఫలించగలవని ప్రజలు విశ్వసించుచున్నారు. అందుకు మానవుల పారమైన త్యాగమును చేయుచుండెడి. భారతవర్షమునందు ప్రకటితమైన రాజకీయ సంస్కరణములు ముందు సంవత్సరము శాసనాంగీకారము పొందవచ్చును. కాలము శాసనము విషయమై పాలకులు క్రజాభిప్రాయమును పాటించ నందున ప్రజలు సత్యాగ్రహవ్రతమును స్వీకరించిరి. త్యాగములేని ప్రయత్నములు ఫలించవని భారతీయులు గ్రహించిరి. ప్రజలే దేశీయనాయకులను ధర్మము భారతవర్షమునందు న్యాపించుచున్నది. జాతీయ మహాసభయందును, సత్యాగ్రహవ్రతదీక్షయందును ప్రజల నూతనజీవము వ్యక్త మగుచున్నది. ఆంధ్రులును ఊడిరాష్ట్రములవలె కాలానుగుణ్యముగ వర్తించుచున్నారు. నాయకులు లేని యుద్యమములు ప్రకాశించవు. కాలప్రవాహమునందు నాయకులును, నుద్యమములును ఏకకాలమునందు దురయించెదరు. కాని నాయకులు లేని యుద్యమముగాని యుద్యమములు లేని నాయకులు గాని యెప్పుడూను సంభవముకాదు. ఆంధ్రుల వివిధోద్యమములను సమన్వయముచేసి వారి ప్రబోధమునకు లోడ్బడగల నాయకు డవలెరించుననుచును వచ్చెను. ఆ శుభదశ సిద్ధాద్రియం దాంధ్రులకు లభించునను విశ్వాసము కాశ్యుక్తి సంవత్సరమునందలి ఆంధ్రప్రబోధము వ్యక్తపరచుచున్నది. కాలవ్యాదయమునందు తలయెత్తిన ధర్మాంకురములు వికసింపుటకు మానవులు పాలుపడి శ్రేష్ఠదశయందుండిన నూతనయుగము వర్ధిల్లుటకు కృషి చేయుదురుగాక!

నానారాజ్యసమ్మేళనము

సంధిసభయొక్క ప్రయోజన మంతయు, వివిధరాజ్య సమ్మేళనా నిబంధనలపై నాధారపడి యున్నది, ఎల్ల రూపించుచున్నారు. చిత్తు నిబంధనల వడికించిన పిమ్మట మాత్రమే నేకు లాశాధంగము గనుబటుచున్నారు. "నేషను" పత్రిక ఈ నిబంధనలను విమర్శించును, "చిత్తు నిబంధనల బట్టి, నూతన సమ్మేళన మంతర్జాతీయరూపము దాల్చు నేరదు. ఈ రూపము మారదేని, జర్మనీ, ఆస్ట్రీయా, రుష్యా దేశములు సమ్మేళనమునుండి శాశ్వతముగ బహిష్కరింపబడును. యూరపు ఖండమున నూతనాధికార ప్రాబల్య మేర్పడును. పునరుద్ధారణమున కంతటితో విఘ్నము గలుగును. ఇట్టి ఏర్పాటులను, విల్సనుగా రంగీకరించెదరని గాని, తమ దేశీయులచే నంగీకరింపజేసెద రని గాని విశ్వసించజాలము. న్యాయశాంతిసూత్రముల నీ యేర్పాటులను సరించుటలేదు. ఇది సంఘము లన్నిటి సమ్మేళనము గాదు. మిత్రమండలికూడికను మాత్రమే బలపరచుచున్నది. విజయు లగువారిని మాత్రమే చేర్చుచున్న" దని వ్రాసినది.

ఇట్టి విమర్శనముల కెడమీయక, ఉదార స్వభావు లగు విల్సను లాయకు జార్జి, మొదలగు ప్రముఖులు శాశ్వతశాంతిప్రవర్ధమునకు తగిన కట్టుబట్టుములపై సమ్మేళనానిబంధనల నాధారపరచెదరుగాక!

ట్రాంజేవమ్మె.

ట్రాంజేవారల ప్రస్తుతసంఘమును తాము గుర్తించజాల మని తెలుపుచు, ట్రాంజే అధికారులు లిలుల ప్రచురించిరి.

"25-వ తేదీన నూచించిన వరతులను ట్రాంజే కంపెనీవారు మార్చజాలరు. ఈవరతుల సంగీకరింపదలచువారు 30-వ తేదీ యుదయమున పనులలో బ్రవేశింపవచ్చును. ట్రాంజే పనివారలచే నేర్పరుపబడి, వారిచేతనే సదుపబడుచుండెడి సంఘమునుమాత్రమే, కంపెనీవారు గుర్తించ సంసిద్ధులై యున్నారు."

ట్రాంజే అధికారుల నిరాదరణచే, సమ్మె యొకరు కొనసాగుచున్నది. పనివార లొకనిధి నేర్పరది, దానికి ధనసహాయముజేయ పురజనులకి విన్నవించుచు, ఊరెల్ల దిరుగుచున్నారు. ప్రజలు తగిన సానుభూతి జూపుచున్నారు. ఎంత కాల మీసమ్మె కొనసాగునో తెలియకున్నది.

జిన్నా గారి కార్యసూత్రం.

సామాన్య శాసననిర్మాణసభ్యు లగు మహమ్మద్ ఆలీ జిన్నాగారు రాత్నెలుబిల్లులు శాసన మగుటచే, తమ సభ్యత్వమునకు రాజీనామా నొసగిరని తెలియుచున్నది. రాజప్రతినిధిగారి శాసనమునకు తమ యంగీకార మొసగుటచే బ్రిటీషు న్యాయముపై తమ విశ్వాసము చలించెనయ్యు, ప్రస్తుతస్థితిలో తాము సభ్యులుగ నుండుటచే ప్రజల కెట్టి యుపయోగ ముండదనియు, ప్రజా ప్రతినిధుల యభిప్రాయము నావంతయినను గౌరవింపక నిరసించిన ప్రభుత్వమునకు లోడ్బడుట తమ ఆత్మగౌరవమునకు భంగకర మనియు, శాంతి సమయములో నిట్టి శాసనముల గావించెడి ప్రభుత్వము నాగరికప్రభుత్వ మకు చేరున కర్హము గావాల దనియు, జిన్నాగారు రాజప్రతినిధిగారికి వ్రాసిరి. ఇట్టిసందర్భమున, ఆత్మగౌరవము గల ప్రజాప్రతినిధు లెవరును, శాసనసభాసభ్యులుగ నుండుట యసభ్యము.

పంజాబు న్యాయవాదుల సమావేశము:—29-3-19 క తేదీ మధ్యాహ్నమున జరిగిన సభయందు కొన్ని తీర్మానములు జేయబడినవి: (1) సహాయ న్యాయకర్తల పదవులు న్యాయవాదులకే యుచున్నవదనలెను. న్యాయవాదుల అర్హతను పరీక్షించుటకు ప్రజాసేవసంఘము నూడ నట్లు చేయుట అవసరము. (2) జిల్లాజడ్జీ పదవులలో 1/3 సంలైనను న్యాయవాదుల కిచ్చబడవలెను. (3) న్యాయ కార్యనిర్వాహకాధికారమును వెంటనే విడదీయవలెను. (4) న్యాయవాదు లాయుధముల సాయుధులుగా నై సత్తులను కొరవో నెట్టి విచారణమును సహజము లై సత్తులను వెంటనే యియ్యవలెను. (5) హాసరీ సివిలు జడ్జీలను నియమించుటలన న్యాయము సరిగ జరుగుటలేదు గాన నాకర్హులైన మానవములెను. హాసరీ జేజస్టీలు విద్యాసంపన్నులైనచో వారికి సాధారణముగ మూడవరగతి మేజస్టీలు అధికారమునకు మించిన అధికార మియ్యగూడదను తీర్మానములు నానిలో ముఖ్యమైనవి. 30 క తేదీన నూడ సభ జరిగినది.

శ్రీ వాసవారా సహాయం.

శ్రీకన్యకాపరమేశ్వరి దేవస్థానము వద్ద గైరా ధర్మములయొక్క వరపు శెలవుల సంక్షేపము. 1918 వ సం॥

సం	వివరము.	1918 సం. జనవరి మొదలు డిసంబరు ఆఖరువరకు.	సం	వివరము.	1918 సం. జనవరి మొదలు 1918 సం. డిసంబరు వరకు.
(2)	ఇరుపు ప్రారంభము:— ధర్మకర్తగారి వశం పెర్మనంటు:— 1 అద్వాన్సు ... 300 0 0 2 కాన్సేషన్ వశం ... 6 0 0 3 మరాలు వశం ... 100 0 0 4 మద్రాసు లాంకి కరంటు ఆకౌంటు ... 32289 10 7 5 డిటా ఫిక్స్డ్ డిపాజిట్ ఆకౌంటు ... 20000 0 0 6 స్టోటింగ్ అకౌంటు:— 7 కాన్సేషన్ వశం ... 2595 8 2 8 అకౌంటెంటు జనరలు ఆఫీసులో వుండే:— గవర్నమెంటు పత్రములు ... 170800 0 0 మునిసిపాలిటీ డిబెంచర్లు ... 27500 0 0 మొత్తము ... 253591 2 9		(1)	అడ్ మినిస్ట్రీషా:— కమిటీ ఆఫీసు ... 1 శిబ్బంది ఖర్చులు ... 4209 9 2 2 కోర్టుఖర్చులు ... 142 2 0 3 కంటింజెంట్సు ... 2028 7 8 4 కాయపరచని శిబ్బంది శెలవులు ... కౌత్తవాల మార్కెట్టు:— 1 శిబ్బంది శెలవు ... 3591 12 11 2 ఇతరములు ... 3806 10 9 నదరు గార్డెన్:— 1 శిబ్బంది శెలవులు ... 60 2 1 2 ఇతరములు ... 22 12 0 పుదుప్పేట:— 1 శిబ్బంది శెలవులు ... 181 8 5 2 ఇతరములు ... 28 8 6	
(1) ఎ	ఇంటి బజారు బాడుక:— 1 కొత్తవాల మార్కెట్టు ... 2387 5 9 2 తైటిసాట్టులు ... 27 0 0 3 పుదుప్పేట సాట్టులు ... 219 12 0		(2)	దేవస్థానం:— ఎ శిబ్బంది శెలవు ... 1484 6 5 బి నిర్వహణా ఖర్చు ... 1171 10 9 సి నవరాత్రి ఖర్చు ... 7639 18 6 డి ఇతర పండుగ ఖర్చు ... 632 4 5 ఇ కంటింజెంట్సు ... 2099 18 0	
(3)	కరెంటు:— 1 కొత్తవాల మార్కెట్టు ... 40183 3 8 2 లోడుపైను చిల్లరరెండలు ... 8232 6 8 3 అవుట్ లైడ్ ప్రాసెస్ టీస్ ... 17818 2 4 4 పుదుప్పేట ... 576 14 0		(3)	అన్న సత్రం:— ఎ శిబ్బంది శెలవులు ... 885 0 0 బి భోజన ఖర్చులు ... 7759 1 10	
(2)	యితర బాడుక:— పెట్టుగు తవనాములు కరెంటు:— ఎ కొత్తవాల మార్కెట్టు ... 160 0 0 బి పెరియమట్టు ... సి వ్యాసరపాడి ... 889 0 0 డి సదర్ గార్డెన్ ... 12 4 0 ఇ చేరుపట్టు ... 243 12 0 మిసిలేనియస్ అపరాధములు సహా కొత్తవాల మార్కెట్టు, యితర బాబట్టులు దేవస్థానం కంటింజెంట్సు సహా } 100 0 7		(4)	ఇతర సత్రముల ఖర్చులు:— ఎ రామానుజకూటం ... 1 శిబ్బంది శెలవులు ... 46 14 2 2 కంటింజెంట్సు ... 2 11 6 బి వ్యాసరపాడి:— 1 శిబ్బంది శెలవులు ... 78 8 0 2 ఇతరములు ... 181 12 10 సి పెరియమట్టు:— 1 శిబ్బంది శెలవులు ... 99 0 0 2 ఇతరములు ...	
(8)	వడ్డీలు:— ఎ మద్రాసు లాంకి కరంటు ఆకౌంటు ... 426 1 0 డిటా ఫిక్స్డ్ డిపాజిట్ ఆకౌంటు ... 1000 0 0 బి గవర్నమెంటు ప్రాజెక్టు ... 1809 11 10 సి మునిసిపలు డిబెంచర్లు ... 548 10 0 డి రయిలువే డిబెంచర్లు ... 5225 14 6		(5)	విద్యాభివృద్ధి:— ఎ వైశ్యభీషలకు ప్రైమరీ ఉచిత పాఠశాల:— 1 శిబ్బంది శెలవులు ... 974 12 0 2 ఇండబాడుక ... 678 0 0 3 కంటింజెంట్సు ... 428 8 7 బి వైశ్య విద్యార్థుల ఆస్థలు:— 1 శిబ్బంది శెలవులు ... 680 7 1 2 ఇంటిబాడుక ... 6 10 8 3 కంటింజెంట్సు తిరువల్లి కేసీ ఆస్థలు ... 220 0 0 4 కంటింజెంట్సు ... 1489 4 3 సి వైశ్య విద్యాభివృద్ధి ... 7852 10 0 డి బాలికా పాఠశాల గాంటు ... 125 0 0	
(4)	అప్పులు:— ఎ బాండ్ మూలముగా ... బి డ్రిక్లీ మూలముగా ... 157 18 0		(6)	విద్యాభివృద్ధి:— ఎ వైశ్యభీషలకు ప్రైమరీ ఉచిత పాఠశాల:— 1 శిబ్బంది శెలవులు ... 974 12 0 2 ఇండబాడుక ... 678 0 0 3 కంటింజెంట్సు ... 428 8 7 బి వైశ్య విద్యార్థుల ఆస్థలు:— 1 శిబ్బంది శెలవులు ... 680 7 1 2 ఇంటిబాడుక ... 6 10 8 3 కంటింజెంట్సు తిరువల్లి కేసీ ఆస్థలు ... 220 0 0 4 కంటింజెంట్సు ... 1489 4 3 సి వైశ్య విద్యాభివృద్ధి ... 7852 10 0 డి బాలికా పాఠశాల గాంటు ... 125 0 0	
(5)	డిపాజిట్టు:— ఎ యిండు అంక్ష బాడుక ... 2288 8 6 బి ఇతరములు ... 1188 0 0		(7)	మరమత్తు:— 1 శిబ్బంది శెలవులు ... 741 6 10 2 కంటింజెంట్సు ... 12 4 3 బి కౌత్తవాల మార్కెట్టు ... 20254 1 6 సి మరమత్తు ... 7835 9 7	
(6)	అద్వాన్సు వసూలు చేయబడునవి:— 196 0 0		(8)	పన్నులు:— ఎ ఇండబాడుక ... 11258 8 0 బి అధిక నికృతి ... 341 4 0	
(7)	విక్రయములు:— ఎ భూస్థితులు ... బి ప్రాజెక్టు ... సి ఆభరణములు ... డి పాత్రలు ... ఇ ఇతరములు ... 1800 8 11		(9)	మిసలేనియస్:— ఎ శర్మిస్ వెక్ మక దారులకు ... 124 0 0 బి వైశ్యభీషలకు రొక్క సహాయము ... 3741 12 0 సి ఇతరయినాములు ... 2104 9 0 డి డిపాజిట్టు వాప్సు:— మిసలేనియస్:— ... 10 6 8	
(8)	మిసలేనియస్:— ఎ మద్రాసు కార్పొరేషన్ ఆయుర్ వేడిక్ ఆసుపత్రికు కంటింజెంట్సు ... 500 0 0 బి కానుకలు, యినాములు ... (1) పెండ్లికోరకు ... (2) నవరాత్రి యితర పండుగలు ... 188 6 0 సి అంక్ష యినాములు ... 8688 4 0 డి హాస్టల్ కు డొనేషన్ ... 11500 0 0 మొత్తము ... 100657 10 4		(10)	డిపాజిట్టు వాప్సు:— మిసలేనియస్:— ... 10 6 8	
	ధర్మకర్తగారి అద్వాన్సు అకౌంటు ... 133948 4 10				

				(11)	అడ్వాంసు:—	388	0	0
				(12)	కొనుగోలునిలువ:—			
				ఎ	భూస్థితులు			
				బి	గవర్నమెంటు ప్రాసోట్టు			
					మ-రా-రా-ప్రీ, టి.నం.బెరుమాళ్లు			
					కెట్టిగారి వలన నివ్వబడిన			
					గవర్నమెంటు ప్రాసోట్టు... 5200	0	0	
					కెండ్ల యొద్ద యుద్ధము	10200	0	0
					5 క్ల వడ్డి గల 1921-వ సం.			
					రపు ప్రాసోట్టు కొనిన బాపతు 5000	0	0	
					రివర్య			
					కడపటియిరుపు మొత్తము ...	110874	13	9
				(13)	పర్మనెంటు అడ్వాంసు:—			
				ఎ	భర్తృక రవద్ద	800	0	0
				1	కావడిపరువద్ద	6	0	0
				2	మరాఠువద్ద	100	0	0
				3	మద్రాసు బాంకి కలెంటు అకౌంటు	28239	7	4
				1	,, ఫిక్సుడు డిపోజిట్టు అకౌంటు	20500	0	0
				బి	అకౌంటెంటు జనరలు అఫీసులోని గవర్నమెంటు			
				3	ప్రామిషరీ ప్రాసోట్టు	170800	0	0
					మునిసిపల్ డిబెంఠరీ	27500	0	0
				4	ప్లాటింగ్—			
				సి	కావడిపరువద్ద	1503	5	8
				1				
					మొత్తము ...	243948	13	0
					భర్తృక ర అడ్వాంసు అకౌంటు	133318	7	8
				(14)	ఇరుపు మొత్తము ...	488197	1	11
					మొత్తము ...	234605	15	2
					జమ యిరుపు చేరిన మొత్తము ...	488197	1	11

Madras

22-3-19

C. Narasimham

F. R. S. A & F. A. A.

Anditor

Associated Acct. of London. 23-3-19

C. S. Candaswamy Dasiker

Cash-keeper

19-3-19

C. Candaswamy

Mudaliar

Secretary

22-3-19

స్థానిక వార్తలు

ఆంధ్ర మహాసభ.

ఆంధ్రుల నూతన సంవత్సరాది సమావేశము.

చెన్నైలో ఆంధ్ర మహాసభ (9 బ్రాదర్స్) నందు ప్రైవేటు 9 మంది వారసులు సాయంకాలము 4 గంటలకు జరుగున గాన తాము దండచేయుటకు ప్రార్థించు.

కార్యక్రమము.

1. చందన తొలుతలు సేవగుట
2. స్వాగత పద్యములు తె. తే. ఉత్సాహములు
3. స్వగత్యము ఉత్సాహము వైద్యరాజు డి. ఎస్. ఆనధాని.
4. సంగీతములు.

* * * * *

శ్రీ కృష్ణ సభ:— పచ్చయ్యకు కళాకాలయందలి (కృష్ణ సభ వారు కళాకాల భవనమున రేపు మధ్యాహ్నము రెండు గంటలకు సిద్ధాదిపంపర్నరాది యుత్సవము జరుపుదురు.

* * * * *

అన్నదానము:— 'విద్యాపురమునందలి కళాకాలయమునందు' లోనన్న శ్రీ జగదలిమ (ద్రావిడులు) సిద్ధాది పంపర్నరాదిలో జాన (మంగళవారం 1-4-19 లేదని) సుమారు 5, 6 వందల 1100 బ్రాహ్మణ కుటుంబములకు, గ్రుడ్డి మున్నగు వీటలకు శ్రీవత్సవాయతాయజ్ఞపరివర్తనగా అన్నదానము చేయించె వారు. ఈ క్రమమున చాలిన ప్రతివారును ఆ రోజున వీటల సదరు స్థలమునకు వచ్చులాగున ప్రోత్సహించ గోరలదు చున్నార.

మహాత్మ గాంధీగారు:— మహాత్మ గాంధీగారు, నిన్నటిదినమున బెజవాడ నగరమున కేగిరి.

మొరిచునుకు పోవు రిపాలా మెయిలునకు తెలుపదు ను తరము 1 లేదని సాయంకాలం 6 గంటలలోపున జరిగి పోస్టాఫీసునకు చేరవలెన.

కాంగ్రెసు ప్రతినిధులకు ప్రయాణపుబిల్లు:— ప్రతినిధుల సంఘమునకు కార్యదర్శులు కేటాడు గాన 15 నుండి కిర్యాణిపుచ్చిట సంపాదించిరి. ఏప్రిల్ 15 నాటికి మొదలు వారి సభయోగించు కొనవచ్చును.

మెంట్లెండు ప్రభువుగారు:— గవర్నరు వద్దని వదలి ఆంగ్ల కేసునకు బోయి నుండుటచే వారి స్థానమున గౌ. సర్. ఆల్ఫ్రెడ్ వారు కార్యదర్శులు గవర్నరు వద్దకు వచ్చియు గురు అని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి.

యాత్రా స్థానములు:— యాత్రా స్థానములవద్ద ఆరో గ్యాభిర్బుద్ధి భారతవర్షపుత్తమునా లొంగిన 50,000 రూ. ప్తములలో ఆంధ్ర ప్రదేశ్ నుండలి చిత్తూరు మండలమున నున్న కాళహస్తికి 4,300 రూ. ప్తములును, తిరునామ నున్న 4,300 రూ. ప్తములు నొసంగబడినవి.

అమరకలాభిలాషి:— ఈ గీర్వాణ భావ, యజ్ఞ ముఖమున ముఖ్యులచేట ప్రామాణ్యము మరబోధముల పం డిటోచి. కె. సోమకేశవర్మవల్ల రేపు మంగళ, బుధవారము రాత్రి 80. కిలకు శ్రీమచ్చకరవిజయమున తంబుకెట్టిసిద్ధి నెం. 200 గల కాంతా శ్రీమమున ముపవ్వనించును.

సత్యాగ్రహ దినము:— సత్యాగ్రహ సభవారి యజ్ఞమున కేరటిదినము సాయంకాలము 6 గంటలకు తిరు వల్లికేసి వీరిలో మహాత్మ గారి సంతకముగల సత్యాగ్రహ ప్రతినిధులకు వుపవాసము చేయవలెమనున గూర్చి యోచించుటకు పారసభ జరుగును.

మరణములు:— ఈ నెల 22-వ తేదీలో ఆంధ్ర మొయినవారమున తేయికి 42.5 గురు చనిపోయిరి. వలగుంకు కలరావ్యాధి పోకను. యెగురు చనిపోయిరి. 56 గురుకు స్పృహ కలు తగిలెను. 21 గురు చనిపోయిరి 54 గురు జ్వరముచే చని పోయిరిని హెల్త్ అఫీసు గారు మాకు తెలుపుచున్నారు.

రా. బి. కలవల కట్టన శ్రీశ్రీ గారు తిరువల్లికేసిలో ఆయుర్వేదాశ్రమమున స్థాపించి, ప్రజాశ్రేయమునకై పాటు పడుచున్నందులకు వీరికి కృతజ్ఞత తెలుపుటకై ఏప్రిల్ 1 లేద సాయంకాలము 5 క్ల గంటలకు గంగై కొండన మంటపమువద్ద నాక సమావేశము జరుగును. గౌ. వ్యాసుమూర్తులు డి. వి. కేవగిరి ఆయ్యగారు గారధ్యక్షత వహించును.

మదరాసు రాష్ట్రీయ సమాజార సంఘము:— ఈ సంఘపు సత్తను సమావేశము ఏప్రిల్ 18, 19 లేదల గౌ. ఎస్. శ్రీనివాసఆయ్యగారి అధ్యక్షత క్రింద రాజుచేట లోని బస్టాక కాలనలో జరుగును. ప్రతినిధులను 1 రూ. పా యుద్రాశే 1 నిధిసంఘములను భవనసాయము చేయు ప్రార్థించు.

మహాజనోపకరణ సంఘము:— మదరాసులో నున్న యా సంఘమువారి ఉచిత రాత్రిపాఠశాల ఏప్రిల్ 2 లేద సాయంకాలము 5 గంటలకు కార్పొరేషను స్కూలు లిల్లింగ్సు (ఎడమపార్శ్వము, సామలూరు కేటలో) వద్ద వీనెంటుమ్యగారిచే తెరువబడును. గౌ. వ్యాసుమూర్తులు డి. సచారిత ఆయ్యగారు రధ్యక్షత వహించెదరు.

మదరాసు యువజనసారస్వత సంఘము:— ఈ సంఘసభ్యులు ఏప్రిల్ 1 లేద మంగళవారము నాడు సాయంకాలము 4 క్ల గంటలకు సి. కట్టన శ్రీశ్రీగారి ఉచిత పుస్తక భాండాగారభవనమున (58, వరదా నుత్రిఅప్పన బిల్డింగ్) ఎస్. నుబ్రహ్మయ్య శ్రీశ్రీగారి అధ్యక్షత క్రింద ఆంధ్ర సంవత్సరాది యుత్సవము గావించును. అల్పవారపు విందున, సంగీతపాటయు, ఉత్సాహమును జరుగును.

బెజవాడ మునిసిపాలిటీలో గవర్నమెంటు వారు నెల 1-కి రు 250 ల జీతమునాడ శివరేచిన పుస్తకాను మేజిస్ట్రేటు వరకులక్రొత్త వైరుమనుగారు వచ్చినతరువాత కట్టణ పాది కుద్దమునకు సంబంధించిన కాంటి అరేజమెంటు చేయించుట మొదలైనవియు తేల్చు కనుబడుచున్నవి. తేయించెల బజారులలో నుండే యొక్కడిమెంటు అక్కడవదలి పాకీవాండ్లు కట్టలు చేతపట్టుకొని యా కైపుకండి ఆనైపుక కట్టలుయే గాని కుద్దము చేయకుండుట కలుపుచునా. ఇక కొద్ద యొక్క దున్నీరి చెక్కు వనవలెమలెను. రాత్రిపు బజార్లలో దీపములు లేనేలేవు. ఈమెన్సిలిరి తగ్గించుటకు తగిన సాధన మును మావట్టణములోని కేటు పేయర్లు చక్కగా ఆలోచించి తగిన ఏర్పాట్లు జరుగులాగు చూడవలెదల మావట్టణము ఇంకకన్న నెమ్మర దున్నీరికి వచ్చునని నమ్ముచున్నాము — పురవాసి.

The Peace Conference.

Serious Situation.

LONDON, March 26.
The newspapers regard the action of Hungary as a direct challenge to the Associated Powers and demand firm, sharp action to establish control of the situation. They attribute the decision to hold a conference in Paris to these events, describing the meetings of the four statesmen in Paris as in effect a Council of War.

PARIS.—It is understood that the Council of Four will continue to meet twice daily either at President Wilson's, M. Clemenceau's or Mr. Lloyd George's residence until positive results are reached. French Diplomatic circles state that the issue of communications is likely at present to be restricted. None was published yesterday, but, according to the same source, the first of the graver problems deliberated was that of reparation for war damage. An agreement was reached on the majority of points, except the total to be demanded from Germany on which financial experts differ. The Supreme Council will decide this. Other questions discussed were the spread of Bolshevism in connection with the Hungarian Revolution and the growing disorders in South-East Europe, especially towards Odessa and the Franco-German frontier. Marshal Foch attended yesterday's meeting.

Efforts on Final Shaping.

LONDON, March 25.
PARIS.—In view of the seriousness of the European situation, a big effort is being made to have the Peace Treaty ready within a week. Practically all the terms have been formulated, and Mr. Lloyd George, President Wilson, M. Clemenceau and Signor Orlando are concentrating their efforts on the final shaping of the Treaty.

To be Ready by Middle April.

LONDON, March 27.
PARIS.—A high British authority is of opinion that Peace Treaty with Germany will be ready by the middle of April.

Greater Progress Towards Peace.

LONDON, March 26.
WASHINGTON.—The American Peace delegation in Paris has called the White House—Greater Progress towards Peace is being made than appears on surface.

Lawyer's in Conference.

LAHORE, March 29.
A conference of members of the Provincial Bar and members of the legal profession was held to-day in the Town Hall, Lahore, under the presidency of the Hon'ble Mr. Mahomed Shafi. The president, in his inaugural address, said the prejudice that existed against lawyers being adequately represented in the Legislative Council which found expression in paragraph 84 of the Montagu-Chelmsford reform proposals, and the regrettable absence of harmonious relations between the bench and the bar on many recent occasions, all necessitated proper organization of the ranks of legal profession, and the present conference had been summoned for the protection of their rights and interests in the administration of the country's affairs. Continuing, the speaker emphasized the need of absolute harmony in the relations of the executive, judiciary and the bar, which he said, could be maintained by friendly discussion and co-operation, and for this purpose a central standing committee of the provincial bar might be constituted. After referring with satisfaction to the approaching elevation of the Chief Court to the High Court, Mr. Shafi dwelt on the present methods of recruitment for the judiciary, which often favour ministerial officials for judicial appointments at the expense of members of the bar, and pleaded for the claims of the bar for all judicial posts. He then referred to the separation of the judicial and executive functions, and regretted that this reform, though promised in 1908, had been long deferred. The speaker, in concluding, dwelt on the responsibilities of the legal profession and strongly condemned self advertisement and other malpractices. There are altogether 17 resolutions embodying the above suggestions. The conference will continue till to-morrow.

Punjab Bar Conference.

LAHORE, March 29.
At the Punjab Bar Conference this afternoon the following resolutions, among others, were passed: (1) This Conference is emphatically of opinion that the subordinate judiciary in the Province should be largely recruited from members of the Bar not only as a recognition of the undoubted claims of the Bar, but also in the interests of administration of justice; (2) in the opinion of this Conference, at least one third of the District and Sessions Judges should be reserved for recruitment from members of the Bar; (3) that it is the emphatic opinion of this Conference that the interests of sound administration and justice imperatively demand complete separation of the judicial and executive functions, and that the time has come when effect might be given immediately to this universally recognized reform in this Province; (4) that in the opinion of this Conference, no center for possession of titles, medals, honours and revolvers should be issued as a matter of right to all legal practitioners on application irrespective of their income and without any previous inquiry through police or any other channel; (5) in the opinion of this Conference the system of Honorary Civil Judges in the province has been detrimental to the interests of administration of justice and should be abolished. The conference further is of opinion that Honorary Magistrates, except in very exceptional cases, should not have larger powers than that of Magistrates of the 3rd Class, provided they be literate. The Conference adjourned till to-morrow.

Agricultural Situation.

SIMLA, March 29.
The season and crop reports for the week ending the 22nd instant, show that famine conditions have been relieved in three areas in Bombay, two in the Central Provinces in Madras, one in Central India and two in the North-West Frontier Province. The total number of persons in receipt of relief amounts to 1,33,980.

Bolsheviks in Hungary.

Inter-Entente Mission.

LONDON, March 26.
COPENHAGEN.—A message from Budapest states that the Allied Mission has informed the Hungarian Soviet Government that the line of demarcation laid down in the earlier ultimatum is not to be regarded as a political frontier. In accordance with the new decision there will only be established a neutral zone for the purpose of preventing a collision between the Hungarian and Rumanian troops.

Foreign Officers Disarmed.

LONDON, March 25.
A telegram to the "Times" from Vienna says:—It is officially declared that the "Entente" Missions have quit Budapest. Foreign officers were disarmed and their decorations removed when the Revolution broke out on Friday. The French and British Detachment of twenty-four men was disarmed on Saturday. The frontiers are now closed. Little news is being received.

M. Tchitcherine has sent a wireless message to Budapest welcoming a valuable ally, as the position of the Bolsheviks is difficult.

City Quiet.

A telegram from Budapest, dated on 24th instant says:—The city is quiet. The Government has proclaimed martial law for plundering and armed resistance to the Soviet Government, and has prohibited the carrying of arms by anyone, except the Workers' Guard and the sale of alcohol. The "bourgeois" papers appeared on Saturday uncensored. Resistance by the "bourgeois" is nowhere visible. The Slovak Government has ordered the mobilization of fire levies.

Fate of Mission Leaders.

PRAGUE.—It is reported from Budapest that Colonel Vix, head of the French Military Mission, is wounded and a prisoner. Major Freeman of the British Military Mission escaped from Budapest. An unconfirmed report states that Count Karolyi has been assassinated.

Allied Troops Withdrawn.

LONDON, March 26.
A telegram from Berlin says the Allied troops have withdrawn from Szegedin and Arad.

Revolutionary Courts.

Established in Hungary.

LONDON, March 24.
COPENHAGEN.—A message from Budapest states that the Revolutionary Council of the Government have agreed to the establishment of Revolutionary Courts to deal with cases especially referred to them by the Government. The Courts will sit at any time, anywhere, even in open air. The verdict will be decided upon secretly. Death sentences can only be pronounced unanimously. No appeal is permitted.

Hungarian Soviet Government.

Congratulations by German Soviets.

LONDON, March 27.
BERLIN.—A Plenary meeting of Soviets of greater Berlin has telegraphed congratulating the Hungarian Soviet Government and promising to support it until triumph of Socialism is assured everywhere.

Lenin's Warning.

LONDON, March 27.
A message from Vienna states that Lenin has sent a wireless message to Bela Kun the Hungarian Foreign Minister asking what real guarantees he possesses that the New Government is really communistic and not merely socialistic. Lenin utters warning that owing to peculiar circumstances it would certainly be a mistake for the Hungarian revolution to imitate Russian tactics in detail.

Foreigners Arrested.

LONDON, March 26.
PARIS.—A message from Bela states that in the course of disorders accompanying Soviet Coup d'etat in Budapest all foreigners including even Austrians were arrested.

British Indian Association.

Maharaja Tagore's Speech.

CALCUTTA, March 29.
Presiding this afternoon at the annual meeting of British Indian Association, Maharaja Tagore said that India's loyalty to her Emperor was based upon instinctive faith and sanctified by manhood and religion. India would give a loyal welcome to the Prince of Wales during his forthcoming visit. As Home Rule will be the appointed and allotted order for the future Government of India, that privilege could not be better presented to them than by the gift of a Viceroy to be selected from among the Princes of the Blood Royal. Referring to the Rowlett Bills, the Maharaja said that it must be admitted that many of the objectionable features of the Bills had been eliminated in the Select Committee, and he trusted that time would falsify the doleful predictions about the suppression of constitutional agitation as a consequence of the enactment of this measure, which had been uttered in such lugubrious language in certain quarters. Referring to the Indian constitutional reforms, to the Maharaja urged that adequate representation for the landed aristocracy in all the Councils of the country should be provided. India must respond to the new-born impulses. She must come into the League and Covenant of Nations and take her place in the Holy Alliance that made for progress, peace and brotherhood. Asiatic aloofness must become a thing of the past. It was necessary for his countrymen to grasp the idea of internationalism which was no other than interdependence and co-operation. In conclusion, the Maharaja referred to the enormous load of debt caused by the war and suggested that one of the ways to lighten the debt without burdening the nation with grievous taxation was for the Government to take over the management and direction of all Turf Clubs throughout the Empire for a period of ten years and to appropriate the income derivable from all Turf Club sources. Maharaja Tagore has been elected President for the ensuing year.

The War.

State Tribunal Established.

LONDON, March 27.
BERLIN.—The "Frankfurter Zeitung" declares that a state tribunal is being established as a commission of inquiry into the events at the opening of and during the war.

Trial in Connection with War.

LONDON, March 27.
COPENHAGEN.—A message from Berlin confirms that the Government intends to propose to the national assembly, the establishment of a state tribunal to try all persons desiring trial in connection with the War including Von Bethmann Hollweg and General Ludendorff.

The Seat of the League.

Committee Appointed.

LONDON, March 27.
The "Press Bureau" issues the following Paris Communique.—The League of Nations Commission met last night. President Wilson presiding and nominated Orlando making General Smuts and the house as members of the committee to consider the question of locality of the seat of the League. The commission concluded the examination of the amendments proposed to the draft covenant.

Income Tax Laws.

Royal Commission Appointed.

LONDON, March 27.
In the House of Commons Mr. Chamberlain announced the appointment of a Royal Commission to enquire into Income Tax Laws. He stated that the commission would confer with the financial representatives of the Dominion Governments regarding double Income Tax before any definite decision was reached in the matter.

Goldcoin Bullion.

Export Prohibited.

LONDON, March 28.
The "Press Bureau States", the Board of Trade announces prohibition of exportation of Goldcoin Bullion to all destinations. A general license is being issued permitting importation of any quantity of Gold Bullion.

British Commission to Moscow.

LONDON, March 26.
Reuter learns that a British Commission has been sent to Moscow under the Soviet Government's safe conduct in connection with a number of British officers and men taken prisoners by the Bolsheviks. Arrangements are being made to secure their early release on the basis of exchange of prisoners.

Martial Proclaimed in Spain.

LONDON, March 26.
MADRID.—Martial law has been proclaimed throughout Spain.

Day Light Saving in Canada.

Discontinued.

LONDON, March 26.
OTTAWA.—Owing to objections, the Dominion Government has decided to discontinue daylight saving in Canada.

German Protest.

LONDON, March 25.
COPENHAGEN.—A telegram from Berlin says that a demonstration to protest against what was described as the dismemberment of Germany, Herr Erzberger declared that Germany would not sign a peace involving the annexation of Danzig, West Prussia, and part of Silesia.

German Peace Mission.

Representatives Elected.

LONDON, March 26.
COPENHAGEN.—A message from Berlin states that military representatives in German Peace Mission headed by Major General Von Wrisberg of the Prussian War Ministry include Military President of Spa, the Armistice Commission and furthermore the General Staff officers representing the Bavarian, Saxon and Wurtemberg General States.

Senate Meeting.

At Calcutta.

CALCUTTA, March 29.
At a meeting of the Senate of the Calcutta University held this afternoon, the Senators expressed regret that considerations of health had obliged Sir Lancelot Sanderson to resign the office of Vice-Chancellor before the expiry of his term. Sir Lancelot in reply, said that reason for his resignation in the first year was simply and solely the doctor's orders. The office of Chief Justice of Bengal was a very busy one, and, in addition to that, the duties of Vice-Chancellor had been a severe tax on him. He was glad that he would be succeeded by Sir Nilratan Sircar.

A New Enterprise.

CALCUTTA, March 30.
Mr. James Maden, Chief Engineer to the Calcutta Improvement Trust, severs his connection with the Trust to-morrow and will take over control of a new industry to be started throughout India, Burma and Mesopotamia for the manufacture of Hume reinforced concrete pipes. One factory will be situated either in Assam or Barakkar Districts. A company, under the aegis of Sir Percy Fitzpatrick, will shortly be floated in Calcutta and factories will be started throughout India, Burma and Mesopotamia.

Ex-Kaiser's Letter to Ex-Crown Prince.

Final Stages of Abdication Described.

LONDON, March 27.
BERLIN:—The "Deutsche Zeitung", publishes an autograph letter from Ex-Kaiser to Ex-Crown Prince dated November 9th, which begins: "My dear boy, after the Court Mr. Chamberlain advised that he could no longer guarantee my safety at main Head-Quarters and that troops were no longer trustworthy. I resolved that after severe mental struggle to leave the army which had collapsed and go to Holland. I advise you to seek to your post until the conclusion of armistice. I hope to see you again in happier times."

Your faithfully and deeply afflicted father Wilhelm.

Thereupon the Crown Prince wrote to Ebert requesting permission to remain at his post undertaking to bring the army home in a well disciplined and orderly manner. Mr. Ebert refused the request and the Crown Prince in the course of a lengthy letter to F. M. Hindenburg justifying his action said he had decided with deep emotion after a hard struggle to go to a neutral country. He pointed out that no renunciation of the throne was either demanded from or made by him.

H. E. The Viceroy.

Visit to Hyderabad.

SECUNDERABAD, March 29.
His Excellency the Viceroy visited the new High Court building this morning and had a private interview with His Exalted Highness the Nizam at the Falaknema Palace. His Excellency will take a trip to Golconda this evening and will have tea there with His Exalted Highness the Nizam. On his way back H. E. will visit the Mir Alam Tank.

His Excellency will have a quiet dinner at the King Koti this evening and will leave for the Ellora caves near Aurangabad at 10-20 P.M. to day.

Last evening His Excellency the Viceroy passed through James Street, the principal business centre in Secunderabad. At the James Police Station where a triumphal arch was erected His Excellency halted and the Hon'ble the Resident presented some of the leading citizens of Secunderabad Cantonment and the Residency Bazaars. His Excellency shook hands with each and in a brief address to them said that he greatly regretted his inability to stay longer in the station. He had heard of the exceedingly good service every one of them had rendered the Government and the people in promoting the War Loan and combating the epidemic of influenza and plague. He was very grateful to them for their good services. The gentlemen presented were Rao Bahadur Padma Rao, Khan Bahadur Abdur Rahim, Rao Sahib Venkata Reddy, Dr. Jivrajee, Mr. S. Laver, Mr. H. Binn, Khan Sahib Ahmed Alladin, Dr. Manickam, Rao Bahadur Seth Thammall, Mr. Abdulla Saheb, Mr. Behu Khan, Mr. Venkateshkrishna, Mr. F. Rosenthal, Rai Sahib Aravamudan Iyengar, Mr. Venugopaul Mudaliar, and Mr. Gundu Rao, Major A. H. Walker and Mr. H. V. N. Treadgold, District Superintendent of Police, were also presented to His Excellency.

After Lord Chelmsford was garlanded by Dewan Bahadur Seth Ramgopal His Excellency motored to the Bolaram Residency, where tea and a reception of Indian officers was held. His Excellency spent more than an hour there and returned to the Hyderabad Residency, accompanied by Sir Stuart Fraser.

Function at the Residency.

SECUNDERABAD, March 29.
The Hon'ble the Resident and Lady Fraser gave a dinner in honour of His Excellency the Viceroy at the Hyderabad Residency last evening. The Residency, which is one of the most stately buildings in India, with a fine garden facing it, was brilliantly illuminated. H. E. the Nizam's dining hall was in attendance and played throughout the evening. The function was a very brilliant one and among the guests were many of the leading nobles and high State officials. His Exalted Highness the Nizam was also present. After dinner His Excellency held a reception in the Durbar Hall. Some 150 persons, civil and military, were presented to him. After the reception, the Viceroy invested the insignia of their respective orders and decorations to the recent recipients of them, namely, Nawab Sir Faridoun-ul-Mulk Bahadur, and Messrs. G. E. C. Wakefield and Gamlin, with O. B. E. and Lady Fraser and Miss F. M. Wyld with the O. B. E. Sometime after the investiture His Excellency left the Residency for the Falaknema Palace and immediately His Exalted Highness the Nizam also left. The guests numbered over 300. Refreshments were served to the guests in a tent, and it was past midnight when the company dispersed.

Bombay Market.

BOMBAY, March 30.
Rapid fluctuations characterised the Bombay cotton market in the past week. The highest quotation of the week for fully good Branch, April and May, was Rs. 503, on the 22nd instant, and the lowest Rs. 437 on the 27th. The irregularity was much due to the nervousness on bulls. There was very little demand for Japan in evidence and none from Europe.

The delay in the telegraph communication between Europe and India still hindering business.

On Saturday, the Marwadi Bazaar opened at Rs. 458 advanced to Rs. 462, declined to Rs. 454, then recovering to Rs. 461 and closed at Rs. 460. The Colaba market opened at Rs. 464 and after fluctuations closed at Rs. 462. The market is quiet but steady.

Tuesday, April 1st, 1919, will be observed as a holiday in all offices under the control of the Punjab Government in Lahore on account of the opening of the High Court of Judicature at Lahore.

Indian Self-Government.

Parliamentary Committee Formed.

LONDON, March 18.
The "Manchester Guardian" states that a committee of the members of the parliament with Colonel Wedgwood as chairman has been formed to press the claims of India to self Government and keep Indian matters prominently before the Commons. The membership is confined to those accepting the principle of full Self Government for India. A well-attended meeting at which many labour members were present was held recently in the House of Commons and a meeting was addressed by a prominent Indian reformer.

The New Governor of Madras, Left England.

LONDON, March 18.
Willington left Victoria Station this morning for Madras via Paris. Many friends were present at the Station. Mr. Montagu was represented by Mr. V. Dawson of the I.C.S. Others present included members of the India Council, H. H. the Aga Khan, Lord Brassey, Sir Thomas Holme, Malcolm, Seton, A. Lawley, J. D. Ross and Bhownagare, Generals, Sir S. V. Cox, William Birdwood, W. Marshall, and Mr. Jeejeebhoy.

Slackness of Trade.

Early Meeting Called for.

The Federation of Master Cotton Spinners has decided to call early meeting of Trade to consider the propriety of general short time owing to the slackness of Trade.

Increased Pay to Undemobilised Noncombatants.

LONDON, March 18.
At the question time Mr. Churchill stated that undemobilised noncombatants were entitled to the increased pay given to armies of occupation.

Rajah of Sarawak.

LONDON, March 18.
The Rajah of Sarawak has arrived.

Commercial Mission to China.

LONDON, March 18.
According to the "Manchester Guardian" a proposal to send Commercial Mission to China is progressing. It is suggested that the mission shall consist of a Lancashire Cotton Manufacturer, a Manchester Shipper, two Cotton Trade Union Leaders, and two officials of Oversea Trade Department. It is pretty certain that the Mission will also visit India.

Mr. Montagu's Return from Paris, To Attend Mother's Funeral.

LONDON, March 18.
Mr. Montagu returned from Paris to-day for the funeral of his mother.

The Quarter-Master-General.

LONDON, March 18.
Lieut-General Sir Travers Clarke has been appointed Quarter Master-General.

K. G. C. B. Conferred.

On Sir John Cowans.

LONDON, March 19.
H. M. the King has conferred Knight of Grand Cross of Bath on Sir John Cowans for valuable services during the War.

The Orient Express.

Advisability of Replacing it.

PARIS, March 19.
The Matin states that the Inter-Allied Conference, presided over by the French Minister of Transport considered the question of replacing the Orient express by a new train service via the Simplon Tunnel, Milan, Venice, Belgrade and Constantinople, were it would be connected with the Baghdad Railway, thus deflecting all traffic in Asia Minor and Mesopotamia to the advantage of the Entente and to the detriment of Germany.

Return of Astronomical Instruments.

LONDON, March 19.
COPENHAGEN:—A message from Berlin states that the German Government resolved to return to China the Astronomical instruments taken by Germany from Peking in 1901 shipmeny is being arranged.

Obituary.

Rev. W. T. Syrrs.

LONDON, March 19.
The death is announced of the Rev. W. T. Syrrs, who was largely responsible for starting Medical Missions in India.

German Finance Commission.

LONDON, March 24.
COPENHAGEN:—A message from Berlin states that German Finance commission which is proceeding to Versailles will consist of two Hamburg Bankers, also Managers of Disconto Gesellschaft and Frankfurt Metallgesellschaft and a leading industrialist, two Reichsbank representatives and two Armistice Commissioners will also be attached.

Britains Economic Position.

A Lecture at Banker's Institute.

LONDON, March 26.
In the course of a lecture at the Institute of Bankers in London last night Mr. Edgar Crammond optimistically surveyed Britain's Economic position and prospects. He valued the nation's wealth at the present time at twenty-four thousand million sterling and the income at three thousand and five hundred million while the debt would represent twenty percent of the former and postwar budget, twenty-two percent of latter. Mr. Crammond thinks that for the next ten years the country will be in a position to spend four hundred million sterling yearly at home on renewals and new machinery houses, roads, streets and invest five hundred million abroad yearly largely within the Empire; this might provisionally be allocated as follows:—A hundred millions in India, a hundred millions in Africa including Egypt, thirty millions in Australasia, fifty millions in Canada, twenty millions in the rest of the Empire and two hundred millions in foreign countries. It was, he said, his reason, deliberate conviction that, as a result of the war the economic development of the world had been impelled forward by at least two generations. We were on the eve of unprecedented trade activity. He was strongly of opinion that in view of illimitable resources of the British Empire we need have no fear with regard to the economic future of our race if we adapted a bold and courageous policy and learned applied economic lessons of the War.

American Ships at Hamburg.

LONDON, March 25.
An American steamer has arrived at Hamburg with 7,500 tons of foodstuffs.

Siberian Plague In Moscow.

LONDON, March 24.
STOCKHOLM:—Seven cases of Siberian Plague have been reported in Moscow.

Leagues Covenant.

The Embodied in Peace Treaty.

LONDON, March 27.
PARIS:—An authoritative statement from a British source points out that the league of nations covenant obviously must be embodied in the peace treaty in view of the fact that latter refers to mandates of the league to whom Germans are required to cede the colonies.

Operation on Hungarian Frontier.

High Post to General Mangin.

LONDON, March 25.
PARIS:—The Newspapers state that General Mangin will be given a very high post in the near east with a view to possible operations on Hungarian Frontier and southwest Russia.

To Combat German.

Important Steps Taken.

LONDON, March 27.
WASHINGTON:—Government has taken important steps to combat the German designs for re-conquering American Markets by notifying users of Dyes, Chemicals fertilisers, and other products which originated in Germany that importations from Germany will be subject to prosecution as infringement of patents licence under the Enemy Trading Act. The opinion is expressed that this action will block German plans for dumping large accumulated stocks with intention of underselling New American Industries.

Situation in Odessa.

Bolsheviks still Advancing on City.

LONDON, March 27.
Router is informed that situation in Odessa has improved, Bolsheviks after driving Allied advance guards back to Beresovka after stiff fighting are still advancing towards the city from which they are now forty miles distant, but it is thought probable that the Allied Commander General Anselme will be able to defend the city. He has largely overcome internal trouble which threatened security of the town and Bolshevik menace resulted in joining different elements in Odessa. There are no British troops at Odessa except possibly naval landing parties.

Sale of Government Owned Ships.

Establishment of a Fund Advocated.

LONDON, March 27.
NEW YORK:—Mr. Hurley, the Chairman of the Shipping Board has informed the Marine League that the sale of the Government owned ships will be confined to the Americans and transfers to Foreign Registry will not be permitted. Mr. Hurley advocated the establishment of a Merchant Marine Development Fund under the Government auspices with view to affording financial assistance to underdeveloped trade routes. He declared that the Government owned 555 steel ocean going ships with dead weight tonnage of nearly three and a half millions. The present programme should secure 1920 Tonnage of sixteen and threequarter millions.

The Miners Ballot.

LONDON, March 27.
The Miners Ballot will take place on April 9th and 10th. The conference will consider the result on April 16th.

Two Rumanian Army Corps, Crossed East Galician Frontier.

LONDON, March 14.
BERLIN:—A message from Cracow states that two Rumanian Army Corps have crossed the east Galician frontier.

Situation in Egypt.

Steady Improvement.

LONDON, March 25.

The latest official report from Egypt is that a detachment of troops from the Sudan has been sent to occupy Assuan. The situation in Egypt is steadily improving.

A Bye-Election.

London, March 25

The result of the Oxford University by-election, owing to Mr. Prothero being raised to the Peerage, is as follows:—

Professor Omen (Coalition Unionist)	... 2,613
Mr. Gilbert Murray (Liberal)	... 1,330
Mr. Athelstan Riley (Independent)	... 1,033

Racing in England.

The Lincolnshire.

LONDON, March 26.

The Lincolnshire race resulted as follows:—

ROYAL BUCKS	... 1
RIVERSHORE	... 2
SOMERVILLE	... 3

Fifteen horses ran, and race was won by two lengths; four lengths separating the second and third.

STARTING 100 to 1 against "Royal Bucks," 100 to 30 against "Rivershore," 8 to 1 against "Somerville."

British Labour.

The Miners' Claims.

London, March 26.

The Miners' Conference decided to recommend members to accept the Sankey report, and that a ballot should be taken on the question, the form and date of the ballot will be decided upon later to-day.

Brief Telegrams.

The mail steamer, Narman, which has on board the mails of the 13th to 20th inst., arrived at Port Said on the 28th instant.

We learn that Mr. G. A. D. Stewart, I. C. S., will act for Mr. McKenna, as Agricultural Adviser to the Local Government.

The mail steamer "Rushine," left Bombay on Saturday with the homeward mails and passengers.

On Saturday afternoon the steamer "Liddesdale" arrived at the Kidderpore docks, Calcutta, with a cargo of 6,325 tons of wheat for the Government from Australia.

The Allahabad postmen have addressed a memorial to H. E. the Viceroy demanding that the starting pay be fixed at Rs. 20 rising to Rs. 40, and working hours be not more than six hours, and that they get all local and gazetted holidays.

Priority certificates for the Congress Deputation having been obtained, Mr. Kelkar, Secretary to the Deputation Committee, has arranged for fifteen passages, which it is expected will become available from the end of April onward.

The Finance Department notify that, with effect from Monday, the 31st March, 1919, the rates for Treasury Bills will be as follows:— Three months, Rs. 93 per cent.; six months, Rs. 97-13 per cent.; nine months Rs. 96-12 per cent.; twelve months Rs. 95-3 per cent.

The Bengal Chamber of Commerce have addressed other Chambers asking them to revive the idea of the proposed annual conference of Indian Chambers of Commerce. They propose that arrangements should be made for a Conference to be held about January, 1920, and that it should take place in Calcutta.

Mrs. A. R. Banerjee, President of the Bangalore City Silver Wedding Fund Committee announces that the fund was formally closed on the 17th March 1919. An abstract statement of the accounts of the fund shows the receipts at Rs. 9,167-4-0 of which less remittance charges Rs. 9,155-12-0 was remitted to the Honorary Treasurer. Their Imperial Majesties Silver Wedding Fund, Simla.

In order to make Government records more accessible to the public for purposes of historical research, the Government of India has issued a resolution suggesting certain changes in their treatment and has appointed a Historical Manuscript Commission to advise the Government as to the publication of records and the selection of suitable persons to edit them. A financial grant will also be afforded.

The Senate of the University of Mysore last year made proposals to make University education in the arts course free. On this the Government of Mysore states the scheme of the scholarships and studentships in the University at present is sufficiently liberal to enable the poor and deserving students to get benefit of University education. The Government, however, with a view to encourage higher technical and scientific training, has increased the percentage of free studentships in the College of Engineering for a period of three years and that, for the same period, B.S.E. students in chemistry and physics may also be treated as free students.

The Russian Question.

Mr. Pichon Statement.

LONDON, March 27.

PARIS. In the Chamber Mr. Pichon denied that the Government was unjustly pursuing the war in Russia. It did not deviate from the policy approved in the chamber three months ago under which the troops were ordered not to interfere in Russia's domestic policy but to establish order with the help of Russians in fighting the Bolsheviks who had seized power in violation of all laws. They were not fighting Russia their former ally to whom they remained loyal, but scourge of Humanity. Reviewing the situation in Russia Mr. Pichon admitted that the position in Odessa was delicate, for it was a question of a town of eighty thousand inhabitants who must be fed. General Desperes had personally studied the situation in order to be able to deal with all eventualities. The position in Ukraine was obscure, Bolsheviks had captured Kharkov where they had committed abominable acts. Mr. Pichon emphasised the necessity for an agreement whereby each of the Allies would make necessary sacrifices for the solution of the Russian question which the Peace Conference must decide. Mr. Pichon concluded by quoting the words of Russian Socialist Mr. Savinkoff "If allies do not act, Russia when she wakes up again will find herself Allied with Germany." (Cheers) Mr. Pichon announced that the Allied forces "in east" were as follows. The French, British and Serbians each 140,000 Rumanians, 190,000 Italians 40,000 Greeks 200,000. At Odessa there were four French, three Greek regiments and a Rumanian detachment. Reinforcements were being sent at Archangel, there were thirty-five thousand Allied troops including thirteen thousand British and eleven thousand Russian. Admiral Kolchak's army consisted of 1,00,000 Russians and 119,000 Allies including 58,000 Czechs-Slovaks 12,000 Poles 28,000 Japanese 1,600 British and 4,000 Canadians.

LONDON, March 25.

In Commons Mr. Churchill reviewed the situation in Russia. He said that there was very little fighting on the Murmansk Archangel point. This immense front was held with greatest economy by means of Blockhouses. The movement on the Dvina was at present impossible but dispositions had been taken to carry out decision any. The Estonians and Lithuanians had appealed to us for protection against the Bolsheviks, this had been promised and the Estonians partly supplied with British arms had made stout fight and had shown the weakness of the Bolsheviks. We were not discouraging the operations of the Germans for moving towards Windau and possibly Riga. He had not received official confirmation of Bolshevik invasion of Hungary. The position in Poland was anarchic and might degenerate under Bolshevik attack. The position in Rumania was anxious. He hoped that energetic efforts would be made to succour Rumania which was our great buttress against the advancing tide of Bolshevism. The events in Ukraine during the last two or three months had been more disastrous, the French were confronted with superior forces and by popular feeling which must be reckoned as showing danger of rash and ill-considered action. Mr. Churchill mentioned that ten thousand Germans attacked by Bolsheviks defended Nicholasoff with some success but owing to mishandling of the situation some German gave up their arms. Other joined Bolsheviks. Our policy was to support Denikin's army without involving British troops. Denikin's left flank had sustained a heavy reverse in advance on Novotcherkassk. Through a more recent attack in the west had been more successful and by striking back to Captain Denikin took thirty thousand prisoners. British fleet remained in command of Caspian and an inferior Bolshevik fleet was icebound at Astrakhan. We had small detachments of troops stretching towards the frontiers of India holding back Bolshevik emissaries without serious fighting. Advance of Kolchak's Siberian armies had prospered in the north but had not gone too well in south where we had only a handful of men under Colonel John War as symbol of authority of Kolchak. The Government which the Allies particularly British were assisting, British officers had supplied Kolchak troops with very large number of rifles and other weapons, also guns and munitions. It was intended to continue support and send technical instructors and experts.

LONDON, March 27.

In Commons the military service bill passed its second stage unamended. The proposal to limit operation of the bill to December 31st 1919 instead of April 30th 1920 was rejected by 282 to 7. Another amendment excluding liability to service in Russia from the scope of the bill was defeated by 81 to 48. Mr. Churchill, declining to accept this amendment, said that the Government did not intend raising a large conscript army for Russia. The general question of Russian policy was no question for the British Government. It was a matter to which the League of Nations or League of Victorious Nations must address itself.

LONDON, March 27.

In Commons replying to a motion by Mr. Newman asking for declaration of the Government of Fiscal policy. Mr. Bonar Law said that the prosperity of the country depended on increase production. The Government's efforts would be directed to framing the policy on that basis. Imperial preference would be carried out at the earliest possible moment. The Chancellor of the Exchequer was considering now to give effect to that in the Budget. There would be no hesitation in announcing general fiscal policy whenever it was possible to decide how it could be carried out. Mr. Lloyd George's election declaration would be fulfilled in letter and spirit but the Government must consider the best permanent system for the country. An antidumping bill had been drafted but had not yet been examined by the Government. Mr. Bonar Law promised that the Government would arrive at a decision and announce it as soon as possible.

Order of the Nile.

Conferred on Sir George Lloyd.

LONDON, March 19.

CAIRO:—The Sultan has conferred the Order of the Nile of second class on Sir George Lloyd.

LONDON, March 26.

In Commons at question time Mr. Bonar Law stated that he was Cognisant of statements that Bolshevik funds were being distributed through Agents in Sweden for the purpose of a world revolution. The Government would take immediate steps to deport all known Russian Bolsheviks from this country. The Government had learned that very large funds had been appropriated by Russian Bolsheviks for foreign propaganda. Steps had been and were being taken to ascertain whether any of these funds were spent in British Isles with view to taking suitable action.

Mr. Jinnah Regions.

Imperial Legislative

Councilship.

BOMBAY, March 31.

Mr. M. A. Jinnah has tendered his resignation of membership of the Imperial Legislative Council. In doing so he in his letter to the Viceroy writes that the passing of the Rowlatt Bill and His Excellency's assent to it had shaken the trust reposed by them in British Justice. Under the prevailing conditions, he felt, he could be of no use to his people in the Council nor consistently with one's self respect was co-operation possible with the Government that showed such utter disregard for the opinion of the people's representatives in the Council Chamber and for the feelings and sentiments of the people outside. In his opinion a Government that passes or sanctions such a law in times of peace forfeits its claim to be called a civilised Government.

Mr. Jinnah's Letter.

Mr. M. A. Jinnah in resigning his membership of the Imperial Council has sent the following letter to H. E. the Viceroy:—

BOMBAY, March 28.

Your Excellency,

The passing of the Rowlatt Bill by the Government of India and the assent given to it by Your Excellency as Governor-General against the will of the people has severely shaken the trust reposed by them in British justice. Further it has clearly demonstrated the constitution of the Imperial Legislative Council which is a legislative but in name a machine propelled by a foreign executive. Neither the unanimous opinion of the non-official Indian members nor the entire public opinion and feeling outside has met with the least respect. The Government of India and Your Excellency however have thought it fit to place on statue book a measure admittedly abnoxious and decidedly coercive at the time of peace, thereby substituting executive for judicial. Besides by passing this Bill Your Excellency's Government have actively negatived every argument they advanced but a year ago when they appealed to India for help at the war conference, and have ruthlessly trampled upon the principles for which Great Britain avowedly fought the war.

జిన్నా గారు రాజీనామా నివృత్తి.

ఎం. ఏ. జిన్నా గారు సామ్రాజ్య శాసనసభ్యత్వమునకు రాజీనామా చేసినది. అట్లు చేయుటలో నరకు తనయుత్తరమున నిట్లు వ్రాసెను. రాత్రిబుద్ధియు శాసనసభయును, రాజప్రతినిధిగారు దాని సంగీతించుటయు (రిటిఫై) న్యాయమునం. చుంచిన విశ్వాసమును చలించజేయుచున్నది. అందువలన నిప్పుటినిట్లెరులను బట్టి ఆశ్చర్యకరమును నిలబెట్టుకొనుచు నధిలో నుత్తరమునకు వ్రాసిన ప్రతినిధుల ఆభిప్రాయమునెంత మాత్రమును గౌరవింప వచ్చును, గావున ఈ తాను సభ్యులందుంటు యేమియు ఉపయోగకరమును నుండజనుయ, ఇట్టి శాసనమునును నిట్టి శాసకుల సంగీతించిన ప్రభుత్వము వారిని నాగరికత ప్రభుత్వమునా రని చెప్పుట ఇట్టి వాక్కున లేదనియు నరకు తెలియజేసెను.

వృత్తాంతములు.

మొయిస్సీయ:—వార్షిక ఆదానా ఇంక్వాయిరీలో మార్చి 18.20 తేదీల బహుళ తిరునాళి 28-న తేదీల సెలవు వచ్చినది.

ఇంకో మొయిస్సీయ:—కో-స్టి ఆను మొయిస్సీయ గత కనీసమునాడు ప్రయాణికులను బహుళ తిని కొని బొంబాయినుండి ఇంక్వాయిరీ బయలుదేరినది.

గోల్డ్ బలకా:—అక్టోబరునుండి 6825 బన్నుల గోడనులను కోరికనువారికొరకు తెచ్చిన లెక్కదేలు నా కనీసమునాడు సుధాస్వామి కలకత్తా కిడ్నాసు నా స్థానమునకు చేరినది.

పంజాబు హైకోర్టు లావోయ నగరమున ఏప్రిలు 1 వ తేదీని స్థాపించబడుతు గావు ఆ దినమున అన్ని కోర్టులకు సెలవు ఇవ్వబడును.

ప్రెజిడెంటుల కేట:—31-3-19 వ తేదీ సోమవారము మొదల వీ దిగువ కేటలలోనికి వచ్చును. 3 నెలల వాయిదా 100 కి 99; 6 నెలలు 100 కి 97-18-0. 9 నెలలు 100 కి 96-12-0; 12 నెలలు 100 కి 95-3-0.

కామాలలోని ప్రధాన వార్తాపత్రికాసంపాదకులు, ఆచార్యుడు దేవుభానుగారిని క్రొత్త అమరు గారు ప్రభుత్వము యొక్క ప్రధాన కార్యదర్శిగా నియమించి, ఆఫీసు స్థానపు నజీరా ఖరరా చిరునామ నిచ్చిరి "డెయిలీ గజెట్టు" తెలుసుచున్నది.

అలహాబాదు టిపాబంట్రీకులు:—టిపాబంట్రీకుల తీరము ప్రారంభమున 20 లు గా నుండవలెను. ప్రస్తుతము 40 ల వరకును పెంపొందుచున్నది. దీనివల్ల 6 గంటలకంటె హెచ్చుపని యుండగలదు అన్ని నెలలు అను ఇయ్యవలెనని అలహాబాదు టిపాబంట్రీకులు గాజ ప్రతినిధి గారికి విజ్ఞప్తి పంపిరి.

కామర్షి చేబర్నమహాసభ:—ఆ యా రాష్ట్రముల వాణిజ్యసంఘము (కామర్షి చేబర్న)ల ప్రతినిధులు వర్షి వత్సరమున సమావేశమగుట కేర్పాటు జరుగవలెనని సంకరాష్ట్ర వాణిజ్యసంఘమువారు తక్కిన రాష్ట్రముల వాణిజ్యసంఘములకు వ్రాసిరి. 1920 వ వత్సరము జనవరి-నాసభను కలకత్తా నగరమున జరుపుట కేర్పాటు చేయుచును.

కలకత్తా స్థితి:—22-3-19 వ తేదీనో వంతమైన వానమున బొంబాయి రాష్ట్రమున మూడు మండలములందును మధ్యరాష్ట్రములందు రెండు మండలములలోను చెన్నరాష్ట్రమున 1 మండలమునను మధ్య యిండియాలో 1 మండలమునను రాజపుతానాలో రెండు మండలములందును కాటక్కు కలిగి నట్లు నిర్ధారణ చేయబడినది. 1,88,980 మంది సహజమున బడయుచున్నారు.

దొరకనమువారి ఏకాగ్రులు:—ఈ రికార్డులు పరిశోధనలను చేయుగోరువారికి సులభముగ లభించుటకు వానిని గూర్చి నూచించుట కోక చాలిరిక ను సాయుధాసంఘమును యిండియా దొరకనమువారి కేర్పరిచి. వానిని ప్రకటించుట అంధులకు తగినవారిని సంపాదకులకు నియమించుట మున్నగు విషయములను గూర్చి సంఘమువారు నూచించవలసి యున్నది. అందులకు సంఘమువారికి కొంతగన మియ్యబడును.

కలకత్తా నెలలు మీటిండు:—29 వ తేదీ మధ్యాహ్నమునభరిగినది. కేరళాకోగ్యము సరిలేనికారణమున వైకు ఛాన్సులకు సర్ లాన్సులాటు సాంధ్యముగారు రాజీనామా నియ్యవలసి వచ్చినందుకు సభనాన చింతించిరి. మొదటి సంగతిని సుమనసి రాజీనామా నియ్యటకు ద్వారాగారి యుత్తరకే కారణము. ప్రధాన కార్యమునానికి చాలవలసివచ్చెను. అందులకు తోడు వైకు ఛాన్సులకు గూడ తనిఖీయటకు సాధ్యపడలేదని సాంధ్యముగారు మడిచిరి. సర్ నీలబత్తు సర్కారుగారు వైకు ఛాన్సులకుగా పరిఖీ యగురని విని సంతసిందిరి నని.

క్రొత్త పరిక్రమ "హూమరైజు" ఫోన్సుకు కాంక్రీటు వైపుల"ను చేయుటకు కలకత్తాలో క్రొత్తగా నొక

శంభుడు శర్ పెర్సిఫెట్టి పాట్రీకుగారి ఆదరణక్రింద శర్ప దేవు. ఈశంభుడువారు యిండియా బర్మాదేశములందు పెక్కు యంత్రకాలమునెర్పించెదరు. మొదట అస్సమసానునందు గాని తేక బారక్కునందు గాని యంత్రకాల నిర్మించును. ఈతరీ ప్రయత్నండు పనిచేయుటకు గాను కలకత్తా నగరాభివృద్ధి సంఘమున వీపు ఇంచునీరుగా నున్న జేమ్సు మేదనుగారు 31-3-19 వ తేదీని తమకునికి రాజీనామా నిచ్చెదరు.

మైసూరు విశ్వవిద్యాలయపు నెలలు సభనాన, విశ్వ విద్యాలయ కళలు ఆచిత్యముగా గలవలదును. ఈ విషయమై మైసూరు ప్రభుత్వమువారు చీకటకును, విశ్వవిద్యాలయపు నిర్వహణ చదువుకు కర్తవ్య విద్యాలయకును తగినముల విద్యా జీతములను నియ్యుచున్నారు ఉన్నతవిద్యకు, క్రాత్రికతనమున అభివృద్ధి చేయుటకు ఇంచునీరుగా కాలేజీలో ఉచితముగా విద్య నేర్పుకొనవారి. సంఖ్య మూడుసంవత్సరములవరకు ప్రభుత్వమువారు హెచ్చించు చున్నారు. ఈయనకువత్సరములలోను రసాయన క్రాత్రియము కళ్యసింతు బి. ఎస్. ఇ. విద్యాలయం వద్ద విజ్ఞానక్రాత్రియము కళ్యసింతు విద్యార్థులకును ఉచితముగా విద్య గలవలదును.

ఈ నెల ఇండియా గజెటుకుక్రికయట్లు ప్రకటించుచున్నది.

వాణిజ్య పాట్రీకావికలాభా
క్రికట ఇండియా సరిహద్దుల బహిర్భాగములకు బొంబాయినుండి, బంధుకొందులను గాని, ఉల్లిపానులను గాని ఎగుమతి చేయునాడను. (1) ప్రభుత్వమువారు ఎగుమతి చేసిన గాని ( ) ప్రయాణములలోని యువతరమునకు ఎగుమతి చేసినవారి, (2) బొంబాయి ప్రధానమునకును ఉద్యోగ ఎగుమతికి లయ సెట్సు ఇచ్చిన గాని వైవస్తువులు ఎగుమతి చేయనాడను.

హామరాఖ
1919 సం॥ రెండు పంజాబుకోర్టులచట్టము, 1919 సం॥ ఏప్రిలు 1 వ తేదీ నుండి అమలులోనికి వచ్చును.

ప్రాథమిక కోడి రాయునాన్త వామనుగారి భర్త పుస్తక భాంజాగారము, ద్వితీయ వార్షికోత్సవము, క్రాత్రికేటు, తెజవాద:—ఈ వార్షికోత్సవము యీ సంఘమువారికి 1-4-19 సంవత్సరాది దినమున జరుపుచును. గ్రంథాలయోద్యమమును గురించిన్న వికసనత్యమును గురించిన్న ఉపన్యసింక బడును.

మాధవరత్న భారతీ గ్రంథాలయము:—ఈ నెల 29 తేదీ రాజమండ్రి కర్రకులకు మి. రా. శ్రీ. క్రొత్త సుబ్బరాజు శ్రేష్ఠి గారు మహాధీక్ష నిధి యమును, ఆయుర్వేదమును, కాల వాస్తవ్యతను, శ్రీ వెంకట- శంకటరత్నం శ్రేష్ఠి గారు సీతారామాంజ జేయుమును, కలాపూర్ణోదయమును మా గ్రంథాలయమున కొనంగిరి.

రాజప్రతినిధిగారు మోదరాబాదును దర్శించుట
కేంద్రరాబాదువద్ద ఈ నెల 29 వ తేదీ యుదయమున క్రొత్త మోకోర్టుభవనమును దర్శించి, ఫలవనమువద్ద వైకాము నవాబుగారిలో రహస్యసంభాషణకు జరిగిరి. ఆ దినమున కే గోలకొండకు పికాడుగా వెళ్లుదురు. అచట వైకాముగారు వీరికి విందుచేయుదురు. తిరిగి వచ్చునప్పుడు మిర్ ఆలము చేరువును దర్శించెదరు. సాయంకాలము కేంకు కాయవద్ద జోజవందు జరుగును తరువాత క్రాత్రిక గ్రం 10-30 నిమిషములకు బొంబాయినున్న ఎల్లోగారును కేరదరు. 28-వ తేదీ సాయంకాలము రాజప్రతినిధిగారు కేంద్రరాబాదు లోని ప్రధాన కార్యసార స్థలము, జేమ్సు బీ డి కుండా వద్దలిరి. జేమ్సు సోలీసుస్టేషనువద్ద పందిల్లు మొదలగునవి చేరుకుడెను. రాజభక్తిగీతములు మున్నగునవి కట్టుబడిన, రాజప్రతినిధిగారు ఆ గాన చేసి, రెసిడెంటు గారు ఏ కం ప్రానా దు కిం లో సు మెంటు ల గో ను, రెసిడెంటి బాబులలోని ప్రధానపాత్రులకు సభనానము చేసిరి. పాతలను గొరివింపవలెనవారి రాజప్రతినిధిగారిట్లు క్లుప్తముగా నుడిగిరి. నేను ప్రేమనువద్ద నిశేష కాలము గడవలెననుటను చింతించుచున్నాను. మీరందరును ప్రభుత్వమువారికి చేసిన సహాయమును చింతించుచున్నాను. యుద్ధమునాడును విశేషధనమునిచ్చింపటయినా స్త్రీకు ఇవ్వేప్రాయం నా య్యులకు బాధపడుటయును విని యేయున్నాను మీయొక్క సహృదయులకు నేకకృతజ్ఞానము. రా. బ. సద్మా

రావు గారు, భానుబహుదారు ఆబ్దుల్ గనముగారు, రావుసా హేబు వెంకటరెడ్డిగారు, డాక్టరు జీవాంతగారు, ఎస్. లావరుగారు, హెచ్. బన్నుగారు, భానుసాహేబు ఆచార్యుడు అల్లాజీతుగారు, డాక్టరు మాణిక్యముగారు, రా. బ. వేల్ రాను ముల్లుగారు, అబ్దుల్లాసాహేబుగారు, బాలూభానుగారు, వెంకటకృష్ణగారు, ఎల్. కోమలకాళివారు, రావుసా హేబు లామను ఆయ్యంగారు, బేనుగోపాల మొదలయారు గారు, గుండురావుగారు, మేజరు హెచ్. వాకయ్యగారు జిల్లాసూతరింజెండెంటు హెచ్. ఏ ఎస్. క్రెష్టెగోల్లుగారు మున్నగువారిని రెసిడెంటు గారు రాజప్రతినిధిగారికి తరచికులుగ చేసిరి. డి. బ సేతురామగోపాళగారు రాజప్రతినిధిగారిని పుష్పమాలాంకృతులచేసిరి. విదవ రామక్రిష్ణగారు, మ్రొంద వోద్యోగ్యులచే గాదింతులదిన విందుకు బలరాయు ధివము నకు వెడలిరి. అచట 60 నిమిషములు గడపేలకువారి సర్. మ్రొవాల్లు ప్రేజరుగారితో కూడి మ్రొదరాబాదులోని స్వ స్థానమునకు వచ్చిరి.

రెసిడెంటు భవనమున విందు
రాజప్రతినిధిగారి వర్యులను గౌరవార్థమై రెసిడెంటు గారును, ప్రేజరు గౌరవానిగారును మ్రొదరాబాదు రెసిడెంటి భవనమున రాజప్రతినిధిగారికి విందు చేసిరి. రెసిడెంటి భవనము హిందూదేశములోని దివ్యసౌధములలో నొకటి భవనమెరుకు గొప్పతోటగలదు. తోటయంతయు వీరములచే లంకరింపబడినది. వైకాముగారి స్త్రీగ్రంథాలయము గానము సలిపెను. విందు బహుఅనందముగా జరిగెను. గొప్పగొప్ప ప్రభువులు వైకాముసాబుగారును విందుకు వచ్చిరి. వర్షాకు హులులో ఆతిథులకు స్వాగత మొసగుటకు, నివీలు, మిలిటరీ యువ్యోగులు 150 మంది రాజప్రతినిధిగారిని దర్శించిరి. స్వాగతమైన తరువాత చిరుదములకు తగు చిన్నములకు నవాలు సర్. ఫరదూను ఉర్. మురీకు బహదూరు, జి. సి. ఇ. శకున్జీ, గాంధు. ఓ. బి. ఇ. ప్రేజరు సరులొచ్చిరి. గుడారములో 800 మంది ఆతిథులకు విందు చేయబడినది. తరువాత ఫలకునామా భవనమునకు రాజప్రతినిధిగారు వెడలిరి. ఆతిథులందరూ వెల్లిపోవునపుటికి క్రాత్రి 12 గంటలయ్యెను.

పాళ్ళపు వేంకటాచలవజ్ఞికులవారి ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాంతములు.

- 1. లక్ష్మీనిలాసరసము:—లక్ష్మీకులకును స్త్రీకులకును ఈ లక్ష్మీనిలాస రసములను నికోకులై మున్నాను. ఒకే ముక లక్ష్మీనిలాస రసముగల సీసా తయయెద్ద నుండి సేని స్త్రీకులకు సర్వోత్తమమైన సిద్ధాంతధము జేకోకటి తిదని లామ మంతోమముగ బల్కుగలరు. దీనివర్ణము, మూడవ కార్మక వర్ణమునా, సన్న సాతము మొదలగునవి కప్పు: గురుగుతు. సీసా 1-కి 1-0-0, 5-కి 1 ఇశాం. (594)
- 2. శ్రీనివాస తైలం:—స్త్రీకు గడ్డవము. సంసుల నొప్పి వాపుకును ముచియంకు. సీసా 1-కి 0-8-0, 5-కి 1 ఇశాం.
- 3. కైకాంక రాంకం:—వీనిని సేవింపింపుటి నుండియే మూత్రమును వట్టిక (కలరా) బాంతిభేది, కీరభేది, అత్తిన్త భేదులు గుణము కాగలరు. సీసా 1-కి 1-0-0, 5-కి 1 ఇశాం
- 4. హాలసుఖోదయము:—బిడ్డలకు మి. కాం; తియ్యని మందు. మందము, మలబద్ధము, ఆతర్ల భేది, కృత్తియము, కడు పుచ్చియంపుట. ఆకలిలేకుండుట మొదలగునవి గుణములు నిడ్డలు పుష్టిగలవారిగురురు. సీసా 1-కి 0-1-0, 5-కి 1 ఇశాం.
- 5. లోకామయవార కమారముతాం:—బిడ్డలకు వంతు ముదిరినవారికి, బాలింతలకు ఉత్తము గుణ కాం. మందము, పడికేము, వద్ద, ఆతర్లము, కీర జాలం, పొర్వవాయువు, మలబద్ధం, భ్వరం, చలివర్ణము, యిల్లుము మొదలగు యింకా సేక కోగములను ముణుచేయును (802)

500 మూత్రము నెల సీసా 0-4-0
శిసాను కన్నునో 5-కి 1-8-0
" " 12-కి 2-1-0
" " 25-కి 5-5-0

క్రొత్త మోదరాబాదు సాహిత్యసంఘము తెనుగునకు వంతుదను.
శ్రీ సీతా రామ పుస్తకశాల, మైసూరు.

ప్రజాభిప్రాయములు

విలేఖకులకు సూచన

కురంగిబంద్ కమిషన్, ఏలూరు మ్యూనిసిపాలిటీ, పద్మవతి, ఆనంతపురం విలేజ్, అహింస, కల్వకుంట్ల, సరస్వతి: భారత మాత; న్యాయాభిలాషి, ఆ. కా.; పీటలమీద పెండ్లి:— ప్రకటించబడుచున్న చింతలు మన్నాము.—సంపాదకుడు.

ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయ సభ.

ఆంధ్రప్రదేశ్ కాసంపాదకుడు:

అయ్యో, గతి వర్తమాన నామిత్రులు నేలకూరల నుబ్బి రావు వి. ఏ. గారు వై సభను ఆహ్వానించియున్నారు. గోను గుంట్ల వేంకట సుబ్రహ్మణ్యం తెల్లెగారు వీరికి తమ గ్రంథాలయ పక్షమున నాహ్వానింప వలసినదిగా మదరాసునుంచి యంపిసారు. వీరియిచ్చు రింతకంటే ముందు తద్విషయము యోచించి నట్లు గన్పట్టును. ఆహ్వానంపం మేర్పరచి యింపదలెను. ఏప్రిల్ మాసము సమీపించినది. సభ ఆంధ్రమహాసభ ముందుగా నేర్పాటు చేసిన గాని, సోదరులు మదరాసునుండి గోను ఆనంతపురము వెళ్లుటకు వీలు కానేరదు. లేక ఆనంతపురమునుంచి జరిగిన విషయము నే యా సభ సమావేశపరచిన ఆ ప్రయోజనము చేసినవారి కీ ప్రయోజనముచే వినుచు జనింపవచ్చును. ఏది యెట్లయినను మేమాసమున జరిగినట్లు నేర్పాటు చేయక తప్పదు. ఇదియును గాక యీ సంవత్సరము ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయ సంఘ కార్యదర్శి అభిప్రాయపడి నుబ్బిరావుగారికి తెలిపి యున్నాడు. వారు బానిసమును మై యేమి యోచించినదియు తెలియును. కర్వరలో నీ విషయములన్నియు చర్చించి ఆహ్వాన సంఘ మేర్పాటు చేసిన రని నమ్ముచున్నాను.

కోస వేంకటరాయశర్మ

II

ప్రథమ అఖిలభారత గ్రంథాలయ మహాసభ

అజయ ఆంధ్రగ్రంథాలయసభ

ఆంధ్రప్రదేశ్ కాసంపాదకుడు:

అయ్యో, గతి వర్తమాన ఆంధ్రగ్రంథాలయ సభను మద్రాసున కాహ్వానము చేసిన శ్రీవాసంతి గ్రంథాలయపు కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు ఈ వత్సరము చెన్నపురియందు అఖిలభారత గ్రంథాలయ మహాసభను జరుపుటకు నిశ్చయించిరి. ఆహ్వానంపంపమును జరుపుటకు ఆసంఘపు ప్రథమసమావేశము గావించుటకును, తగు ఏర్పాటుల చేయుటకును, గోనుగుంట్ల వేంకట సుబ్రహ్మణ్యం, పి. సి. రామరావుగార్లును కార్యదర్శిలుగ ఎన్నుకొనిరి. ఆహ్వానంపంపమున తీరగోరువారు 17 నారాయణ పెండవీటియందు కార్యదర్శులకు వ్రాయుడరని కోరుచున్నాను.

నేలనూతుల నుబ్బిరావు.

III

శ్రీధన్వంతరిసంఘసలయము - విజయనగరము.

ఆంధ్రప్రదేశ్ కాసంపాదకుడు:

అయ్యో, గతి 1917-వ సంవత్సరము; ఫిబ్రవరి నెలలో పూనానగరమున జరిగిన విఖిలభారతసర్వేయ అప్రమ ఆయుర్వేద వైద్యసమ్మేళనములో, మునడేశ్వరిలోని ప్రతిరాజధానిని కొన్ని భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రములుగా విభజించి ఒక్కొక్క రాష్ట్రమున కొక్కొక్క కార్యదర్శిని నియమించియున్నారు. ఆయుర్వేద వైద్యాభివృద్ధికి ప్రతిరాష్ట్రమునందు వైద్యసమ్మేళనములు జరిగి యాభివృద్ధియు, ఉపన్యాసములు మొదలగువాని మూలమున సాధ్యమగునంతరకు ప్రచారముచేయుట విధియై యున్నది గాన ఈ ఆంధ్రరాష్ట్రమునందును అట్టివి జరుపుట ఆవశ్యక మని యెంచి ప్రతిపథమున 1917 సం॥ నవంబరు నెలలో బెజవాడయందును, పిమ్మట 1918 సం॥ డిశంబరు నెలలో కాకినాడ పురమందును, ఆంధ్రరాష్ట్రము ఆయుర్వేద వైద్య సమ్మేళనమును నిర్వహించుటగా జేప.భ.ప్రదర్శనాదులను, మహానీయుల కార్యకలాపమున జయప్రథముగా నిర్వహించుచున్నది. ఆంధ్రాయుర్వేదయందలిచే నీవిశాఖపట్టణమండలము చిట్ట, పిమ్మట నిక్కడ స్థాపింపబడిన శ్రీ ధన్వంతరిసంఘము నకును గూడ నియాత్రయైన కార్యదర్శులు, భిషక్ రాజ పం॥ వెంకటేశ్వరరావు మొదలగు గారు వీని నీ సందర్శనమునకు

ఇక్కడికి ఆహ్వానము చేసిరి. ఇక్కడి శ్రీధన్వంతరిసంఘ సభ్యులమగు మేము అందుల కంతయు ఆహ్వానించి, ఈ సారి మన ఆంధ్రరాష్ట్రము, "ఆయుర్వేద వైద్య తృతీయ సమ్మేళన ము"ను నిర్వహించుటగా జేప.భ.ప్రదర్శనాదులను మహా దయలగు మాపాలకపక్షమున నిచట జరుప నిశ్చయించితిమి. అందుకు గాను ఆహ్వానంపంపము నేర్పాటు చేయుటకును, కార్యనిర్వహణమున కావశ్యములైన విషయములను యోచించుటకును ఈ 1918 సం॥ రం ఏప్రిల్ నెల 12వ తేదీ (సిద్ధాద్రిసం॥) ప్రైత శుద్ధ 12 స్థిరవారము) సాయంత్రము 6 గంటలకు పాల్కులలోని విక్టోరియా మెమోరియల్ హాల్లో; ఆంధ్ర దేశము యందెడల ఆయుర్వేద వైద్యులయొక్కయు, వైద్యాభిమానులయొక్కయు సమావేశముజరుగును; కాన తమయిమిత్ర వర్తమానో దయచేయ ప్రార్థితు.

వైద్య కోనేటి అన్నప్పదేవర

అధ్యక్షుడు.

IV

వారిసత్వపు హక్కురద్దు బిల్లు

ఆంధ్రప్రదేశ్ కా సంపాదకుడు:

అయ్యో, గ్రామాద్యోగముల కనాదించుచు చెంది యున్న వారసత్వపు హక్కులకు యాత్రమాపుటకై దొరతనమువారు చట్టము నొకదానిని చేయునందుటయు, అందుకు దేశీయులకు గల అభ్యంతరములు తెలుపుటకొనకు రాజోవునెల, అనగా యేప్రిల్, 30 వ తేదీనకును గడువువచ్చియుండుటయు అందఱుకు విదితమే. అనాదిసిద్ధమున, నుపరిపాలనామూలకందమును ఆగు జ్యేష్ఠానుక్రమణిక యగు వారసత్వపు హక్కులకు రద్దుచేయుట గ్రామాద్యోగస్థుల శాశ్వతక్షేమ, గౌరవములకు వివాదకరమగుటయేగాక మనదేశీయులయొక్క హక్కులను అయియున్నది. ఇట్టి సందర్భములో కృష్ణా గుంటూరుయందలములు తప్ప ఇతరమండలములెవ్వియు మేల్కొనినట్లు అగపడదు. ఈ రెండుమండలములలో లాలాకా సభలు, మండల, సాధారణ, ప్రత్యేకసభలు సమావేశపడుటచే ఆందోళన సక్రమముగ జరుగుచున్నది. గోదావరి, కర్నూలు మండలములు ఇప్పుడే మేల్కొందు మన్నవి. ఇతర మండల గ్రామాద్యోగస్థుల లింకను నుషుప్తియందున్నాడు. ఇతరదేశీయులకు తటస్థభావ తోనన్నాడు. దొరతనమువారిచ్చినగడువు సమాప్తమగుచున్నది. ఆంధ్రదేశ సోదరులందఱు నమయుట కట్టి ఒక్కొక్కరిని ఏక గ్రీవాందోళన సత్పివగాని దయామయులగు దొరతనమువారి ఇర్లపుటయులు భేదించబడవు. అట్లుయినగాని ప్రయోగింపబడను మహాత్ములు ఉపసంహరింపబడదు. ఈ సందర్భపట్టు ప్రాచీనముగా మా గామజీవన స్థాయిర్యమును తన్మూలమున జేయుక్షేమమును భగ్నముచేయనిగావున దేశీ ప్రయోజనంబులకు సభలు గావించి రాచ ప్రజల పక్షమున గూడ చట్టమును గూర్చిన ఆనావాదమును, ఖండినమును తగురీతిని వెలిబుచ్చుకలెను.

మన చెన్నరాజధాని కాసన నిర్వాహక యేప్రిల్ 31 వ తేదీని సమావేశమై వారసుకోజులు జరుగును. ఆసందర్భమున, ఆంధ్రమండలములనుండి ప్రతిమండలము నుండియు యిద్దఱు చొప్పున 24 గురును దివాకబహదూర్ మోచర్ల రామచంద్రరావుగారిని పురస్కరించుకొని చెన్నపురికి వచ్చి దొరతనమువారికి రామభారమునెడలి తమ భావములను నిజే దించుట అత్యవసరము. మండలములన్నిటినుండి ఆనావాదము వెలుపబడుటకు కొంతకాలము పట్టును గనుక అభ్యంతరములు చెప్పుకొనుగడువు ఈ సభలో, అనగా ఈ సంవత్సరము జూలై, ఆఖరుముఖ వృద్ధిచేయవలె నని ప్రతిపథమున నిజేదింపబడవలెను. అగతాశము విశేషములేదు. గనుక ఈ రాజధాని మొదలగు విషయములను గూర్చి ఉత్తరప్రత్యుత్తరములన్నియు వెంటనే "బాడ్లపాటి వేంకటేశ్వర రావుగారు, కృష్ణాయండల గ్రామాద్యోగస్థులసభ, గుడివాడ, కృష్ణాజిల్లా" అనుచిహ్నముతో జరుపగోరెద.

గో॥ రా॥

ఉపాధ్యాయుడు.—మీ అయ్య నీకు 2 రూపాయలొస్తుంది. ఒకరూపాయి వెట్టి మామిడిపప్పు కొంటావు; పదిఅణాలు ఎక్కడోపోతాయి; ఇంటికి వెళ్లి సరికి ఏమి మిగులుతుంది? విషయము.—రెండు తెంపకాయలు.

"నీవు, కోడిపెట్టలను ఎత్తుకుపోయేటటు. నీకు సాక్షులున్నారా?" "కోడిపెట్టలని ఎత్తుకుపోయేటప్పుడు నేను సాక్షులనుండనిస్తానా?"

V

ఆంధ్రజాతీయకళాశాల-మచిలీపట్టణము.

ఆంధ్రప్రదేశ్ కాసంపాదకుడు:

అయ్యో, ఈ నెల 22వ తేదీ చెన్నపురి వైదికపత్రికలలో వడింపల్లి వేంకటలక్ష్మీవరసింహులు, గాడిచర్ల హరిసర్వోత్తమరావు, వెలగపూడి రామకృష్ణయ్యచౌదరి, జి. నుబ్బిరావుగార్లు ఆంధ్రజాతీయ కళాశాల యను పేరున బ్రకటించిన లేఖను జదివినాను. అందు "మిక్కిలి శ్రద్ధాభక్తులతో బని చేయు ఆంధ్రుల కృతజ్ఞులకు బాతులయిన కోస నీతారా మారావు ఎమ్. ఏ (ఎడింబర్గ్) గారును, వీరికి బూర్గులమింకను నితరులును, తమ యుక్త్యోగములు మానుకొననివిషయము కళాశాలాభిమానులకు విచారము గలుగజేసినది" అనియున్నది మిత్రులు నన్నీ విధమున క్లాఫింపినందునకు కృతజ్ఞుడను. వీని నటుండనిండు. నేను, కళాశాల ప్రారంభమైనప్పటినుండియు పనిచేయుచుండినవారలలో నొక్కడను. పనిమానుకొని యిప్పుటికి రెండు నెలలు మాత్రమే. కడచిన పదనొకండు సంవత్సరముల నుండియు గల వాయునుభవమునుబట్టి, ఉపాధ్యాయులలో గొండులు పనులు మానుకొనిన సంగతి బహుసామాన్యనిషయముగా నెన్నుకొనియున్నది. ఈ స్వల్ప వ్యవహారమునకు ఆంధ్రమహాజనులు, ఆనవసరపు భయమును, అనుమానమును, బొందుట యుక్తము కాదు. దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్య గారును, వారి మిత్రులును, నొక్కసారిగ నుద్యోగములు చాలించుకొననివిషయముతో నాకు బ్రసక్తియే మియులేదు. అయినను, పూర్వము కొందఱు పనులు మానుకొనినసంగతికిని, ప్రస్తుతము చుట్టికొందఱు పనులు మానుకొని సంగతికిని సంబంధము లేకపోయినప్పటికి, ఈ రెంటికి ముడిబెట్టి ఆంధ్రులకు ఆసాహాయ్య గల్పింపజూచుటమాత్రము న్యాయము కాదు. ఆంధ్రజాతీయకళాశాలవంటి విద్యాలయములో బనిచేయువారు కొంతత్యాగము జూపవలసియున్నాడు. నాకు తెలిసినంతవఱకు, నాకు బూర్వము మానుకొనిన వారలలో నెవరును, కళాశాలాధికారుల యొత్తిడికి జడిసికొని, విద్యాలయముపై నసంతుష్టి కలిగికొని, మానుకొనినవారని చెప్పుకాలను, ఇంతకుబూర్వము, అయిదుగురు 'ఉపాధ్యాయులు' తమస్వాభివృద్ధి నభిలషించి పనులుమానుకొనిరి. వీరిలోనిరువురు, పాలక సంఘమువారే తోడుపడినారు. అధికార తిరస్కారమునకై ఒక్కరుమాత్రము పనిలోనుండి తిరిగివచ్చిరి. వేటికయ్య వ్యాధిగ్రస్తుడై స్వస్థువుపాలైరి. ఇక నేను, కొద్దిపాటి అభిప్రాయ భేదములవలనను, పరమానందముగారు ప్రిన్సిపాలుగ బనిచేయుచుండిన కాలములో కళాశాలాధికారులకును నాకును గల్పించిన మిత్రభేదములవలనను, పనిమానుట సంభవించినది. పరమానందముగారు గోపాలకృష్ణయ్యగారు ఆడించినట్లెల్ల నాడిచిన నాయభిప్రాయము. నాతరువాత నే గోపాలకృష్ణయ్యగారు మానుకొనినారు. వీరు మానుకొనుటకును, నేను మానుకొనుటకును సంబంధమేమియు లేదు. అనవసరముగా నాపేరును వీరి గంధగోళములలో నిలికించి నారు. గోపాలకృష్ణయ్యగారు అవ్యక్తపుగోరికలు కోరి, తమపని మానుకొనిరని ఆంధ్రులీసరికి తెలిసికొని యుండును. గోపాలకృష్ణయ్యగారి అవ్యక్తపుగోరికలను మద్దతుచేయును, వారిపేన్నంటి నడచు చుట్టికొందఱు తమ యుద్యోగములు మానుకొనిన విషయమును గ్రహించియే యుండును. నేను, పాలక సంఘమున నైడెండ్లు పనిచేసితిని. కళాశాలయొక్కలోతుపాటును గూడ నెరిగియే యున్నాను. తేనిపోని భయములను బుట్టించుట యెవరికిని మంచి పనికాదు. అట్లును గు స్వల్పవిషయములను విద్యాప్రతిష్ఠాపనములకు భంగకరమైనవిగ మార్పుట అపచితము. మఱియు, హేయము. మన ఆత్మగౌరవమును, దేశాభిమానమును, జాతీయ విద్యాభిమానమును ఆంధ్రజాతీయ కళాశాలవంటి యుక్త్యుత్తమును, ఆపూర్వమును, సగునిద్యాలయమును నిలుపబెట్టుటకు దోడుపడవలసి యున్నది.

మచిలీపట్టణము కోసనీతారాయరావు, 27 మార్చి 1919. ఎం. ఏ. హానర్సు (ఎడింబర్గ్.)

నాటకం మేనేజరు.— ఈ వేళ నాటకానికి ఒక్కడే వచ్చేడు. అయినాగాని నాటకంమానడానికి వీలులేదు. ఒకడు—అయితే వేగం కానివ్వండి. నేను టిక్కెట్లు ఆమ్మేవాడినండి.

"నిన్న మాయంటికి వస్తానని రాత్రీ చేమి?" "అయ్యో! మరచిపోయేను. రేపునస్తాను." "అయితే ఒక డమ్మిడీ నాకు బదులియ్యి; అందుకోసయినా తప్పకుండా వస్తావు."

VI

అగ్నికులత్వము మహాజననభ.

అంధకర్తిక సందర్భమున.

అయ్యో, ఈ సందర్భము అగ్నికులత్వము మహాజనన భ కారణమందు జరుగవలయును ప్రయత్నములు జరుగుచున్న వని కాకినాడనుండి వచ్చుచున్న కొందరు తెలుపుచున్నారు. వ్రాయుట కెంతయు సంతసించుచున్నాను. గత సందర్భము మే నెలలో ము. రా. శ్రీ, వెంకట వెంకటరంగయ్య, వెంకట నాథాయణగార్ల ప్రోత్సాహముచే ఈ సభ బందరుపురమును జయించుచు వారి స్వంతభవనముననే జరుగవలయునని తీవ్రముగా నెట్టి అటంకములేకనే మహాజననమునందు ఈ జాతి వీరబాలురు వీరస్వంతభవనమునే నిర్మించిన వని గృహము నందు విద్య నభ్యసించుచున్నారు. కులజాల వీర బాలుర విద్యాభివృద్ధియొక్క పట్టుదలతో నిట్టి మహాజననము జరుగవలయునని వీరపురుషులు భగవంతుడు సకలైశ్వర్యము లొసంగి రక్షించుగాక. ఇట్టిసభను జయింపవలయు కాకినాడ, భాగ్య రేవు, కులాభిమానులు కలసిచివ్ తప్పక జరుగునుగాన యో కులాభిమానులారా! మీరెల్లను పట్టుదలతో పాటుపడి యీ సందర్భము ఈసభ కాకినాడయందు తప్పక జరిగి మనకులజాల వీరబాలురవిద్యాభివృద్ధియొక్క చేయూత నొసంగగలందులకు ప్రార్థించుచున్నాను.

బందరు పి. ఆర్. నాయకర్.

VII

అగ్నికులత్వము మహాజననము.

అంధకర్తిక సందర్భమున.

అయ్యో, ఈ క్రింద వచ్చుచున్న క్రితుల ఉన్నవ అగ్నికులత్వము పంతులుగారు వ్రాయించిన వ్యాసమును జదివినది. అందు వారకన్న మౌనము మహారాష్ట్రము కార నియమ, అంధకర్తిక సమయమున జరిగింది సాక్ష్యము చూపిరి. కేవల భవార్థ సమయమునందు న్యాయవాది వృత్తి యందున్న పలువురు విద్యాధికుల వీ కామనందు విద్యావిషయములను ముఖ్యముగ జరిగివిషయములను జరిగించు చుండుట మిక్కిలి కుభావము. మీరు వానిన వ్యాసమునందు "వీరవలన మొదటి అగ్నికులత్వము ఏకాభివాగి స్పష్టముగాగలదు. మీరు ఆర్యులమోగులు. మీరు అగ్నికుల గారి వంశమువారము. వీరవలనందు వంశవృక్షముగలన విషయము స్పష్టముగను. దీనిచే కంచర్ల గోపన్నగారు ఆర్యులవారని తేలుచున్నది. మీరు మహారాష్ట్రము మాత్రముకాని స్పష్టముగాక జెప్పవచ్చును."

అది నెలవిచ్చియున్నది. (ఫాల్గుణ శుద్ధ ౯ మంగళ వారము అంధకర్తిక యాదుడు.)

అగ్నికులత్వము లాంఛనమును విస్తృతముగా కాని మీ రాంధ్రప్రావ్యములలో నేకాభి వారమునది వివాదాంశముగాక గన్పట్టుచున్నది. ఏమనగా? శ్రీ కె. వి. లక్ష్మణరావు గారు మహాత్ముని మహాయోగమునందు విజ్ఞానసర్వస్వము నందును నీ మంత్రులను గూర్చి వ్రాసియున్నాడు. అందు

"ప్రస్తుతము కొన్ని పురాతన గ్రంథములను, కాకితములను వెదకిచూడగా గొన్ని సంగతులు తెలిసినవి. వీరి యింటిపేరు పింగళివారు. ఈపింగళివారి భారవ్యాధిగ్రస్తము. కావున వీరికిని గౌతమగోత్రుడగు పింగళి సూరవార్యుని కుటుంబమునకును వీరిని సంబంధము లేదు. వీరి వంశజులయని చెప్పుకొనవలయునని వైకాంరాజ్యమునందున్నాడు. వారు ఋగ్వేదులు గోలకొండ వ్యాపారులనబడుచును. వీరు మొదట మహారాష్ట్రము లయియు కొక వాడుకకలము. కాని యందులకు వాధావము లేమియును గానరావు."

(పుట 221 మహాత్మునియొక్క) 1908.

అనియు (మీరు) ప్రచురించిన విజ్ఞాన సర్వస్వమునగు

"మీ యింటిపేరు పింగళివారు. వీరి భారవ్యాధి గోత్రము. కావున గౌతమగోత్రుడగు పింగళి సూరవార్యుని కుటుంబమునకును వీరిని సంబంధము లేదు. వీరి వంశజులయని చెప్పుకొనవలయునని వైకాంరాజ్యమునందున్నాడు. వారు ఋగ్వేదులు గోలకొండ వ్యాపారులనబడుచును. వీరు మొదట మహారాష్ట్రము లయియు కొక వాడుకకలము. కాని యందులకు వాధావము లేమియును గానరావు."

(పుట 208 అంధకర్తిక సందర్భము నుండి) అనియు (మీరు) ప్రచురించిన. కాని వారుచూచిన యా పురాతన గ్రంథము తెలియరా తెల్పరైరి.

నే నీ వాతలకాంచి యీనందును వాగ్విముచుకక కవుల చరిత్రమునందు "కంచర్ల గోపకవి" వారధితక ప్రసంగమున నీ విషయమును గూర్చి కృష్ణాపత్రికలో నగ్నికులత్వమునకు లేకాభివాగ్విముచునదియు సందేహముగనే విడిచితిని.

ప్రస్తుతము శ్రీలక్ష్మణరావుగారి వ్రాతల ననుసరించి గోలకొండ వేపార్యుని నమ్ముటకును, శ్రీలక్ష్మణరావుగారి వ్రాతల ననుసరించి యాదుల విమోచనమునకును మీర కనబడుతున్నది. వైకాంరాజ్యమునందు గోలకొండ వేపార్యుని యాదుల విమోచనము? వారికి వీరికి తెలిసినాంధ్ర సామరస్యమున్నది? అగ్నికులత్వము లేకాభివాగ్? శ్రీలక్ష్మణరావుగారి వ్రాతలను గూర్చి వ్రాయుచున్న పింగళి అగ్నికులత్వము అందుల విమోచనము? గోలకొండవేపార్యులు? ఈ సంగతులు వైకాంరాజ్యములయందలి వ్రాత్యులనుసరించుచును తెలిసినవారు చరిత్ర వివరములు ప్రకటింతురు గాక!

ఇది యిట్లుండగా "అగ్నికులత్వము" మేల్మొందున భక్తాగ్రేవరులకును కంచర్ల గోపకవి తనవారధితకము చివర నీ క్రిందిపద్యము వ్రాయుచున్నాడు.

"జలన లింగ మంత్ర నుతుడ దేవతగోత్రజాడ వారి కాభివం, చెరువోద్యమధురై బ్రహ్మదేవై భవంకితంబుగా, నెల్లకపుర స్తులింప రదియునుతి. గోపకవీరుడేక"

ఇందలి "అది కాభి" యనవదము కేవల విశ్రవ్యకృతి సాదకమే కవిహృదయ ముందురా? (అంధకర్తిక వాడు అనగా యాజ్ఞవల్క్య యందురా?)

కంచర్ల గోపకవి గూర్చి 28-12-18 కృష్ణాపత్రికలో నిందుల కనియే నీ నిట్లు వ్రాయవలసివచ్చినది.

"ఇందువలన నీకడ దాదికాభివాదము ననగా విశ్రవ్యదేవత, బహుళక ప్రభుకాభివాదమున చెప్పుకొనకవి యధి ప్రాయమా యనియు నీకని యింటిపేరు కంచర్ల వారనియు దెలియుచున్నది. కొంద జీతకులు గోలకొండ వేపారి కావచ్చు నందురు. అగ్నికులత్వము మహాజననము వైకాంరాజ్యమునందు జెప్పుకొనవలయునని వ్రాసి వారు! ఇది విచార్యము"

దీనిమీద జెప్పవలయునందు మొక మిత్రుడు గోపకవి తా వాదికాభివాదము చెప్పుకొనెను. కావున దర్పక యాతడు ప్రభుకాభివాగ్విముచునది వాదన వాదములు జరుపుచు లేఖన వ్రాసి యంపుచుండెను. ఆ మిత్రుని వాగ్యములు వాదనసాధారణముగాక నే యన్నవి.

కొందఱు రామరా సక్తము మౌనముగా కాడందురు. రామరాను చరిత్ర మను వారి భాగ్యములలో స్పష్టముగ మేల్మొందెను యున్నది. పరస్పరవిరుద్ధము లగు వై వివాదములవలన నీకడ గోలకొండ వేపారియగునా? అను వేల విమోచనమునా? లేక యాజ్ఞవల్క్యయనా? వీరిని కొందఱులకు సుబంధబాంధవ్యము లున్నవా? గోపకవి యాజ్ఞవల్క్యయే యైనవా?

"పట్టితి భట్టరాజ్యమునపాదము విమోచన మార్గ పుండ్రుడనాక."

పెట్టితి" నని యాతడు వారధితకమునందు వ్రాసికొనెన వై స్వవతులకీతిక గారణ మేమి? ప్రభుకాభివాగ్విముచునది వైస్వవతులకీతిక యున్న వారున్నారా? ఈ సందేహములు చర్చనీయములు— ఏవీ యభిప్రాయమును వారు వ్రాసి నకీర్తికలనమునకడ దోడ్పడఁ బ్రార్థించు. ఏకాపురము. వంగూరి సుబ్బారావు.

25-8-9 అంధకర్తిక సందర్భమున.

ఎన్. బి. తెనాలి రామలింగ మను స్వర్ణ కారకులజాతి వ్రాసిన భీరజనమోవిరాజిత మను గ్రంథ మొందు ముద్రితమైనది కానిందున్నది. ఇది అగ్నికులత్వము గూర్చి యిచ్చిట్లు తెలియుచున్నది. ఆ గ్రంథ కృత్యానియందు వీరుగ్రంథ వివరము లున్న వేపారి కరిగించి తిరిగి కొందఱు చర్చ సాగింపవలయు నవసరమైన వ్రాత బ్రయత్నించెనను. ప్రస్తుతమీ గ్రంథము వాడ తనందున వివరములు వ్రాతలేక పోయితిరి.

వెనుగొండ డి. ము. కోర్టులో

S. C. 87/1919 వాది:—బొగ్గరపు వెంకటసుబ్బయ్య. ప్రతివాది:—భవనాగ రంగయ్యకొమారుడు (క్రిష్ణమ్మ. వాదికి ప్రతివాది 12-2-1916 కి సులయిన రాక్షస సంవత్సర మాఘ శు 7 గోకడ ప్రామికినోటు బాపరు (వాని యిచ్చిన ప్రామికినోటు బాకీ అనవచ్చెను 71-6-0 రాబట్టు కొనుటకు దావా చేసియున్నది. 2-4-919 తేదీన నాయుదా చేయబడినది. ప్రతివాది వాదన కావలయు ఇంకనును తీర్మానించబడును. జి. వెంకటసుబ్బ అయ్యర్ వాదికరపు స్నేహు.

కొత్త ఆర్థికయుద్ధము

ఇక్కడ ప్రపంచయుద్ధము సుఖకరముగ నంత మొందినందువలన మీ మాతృదేశము యొక్క పారిశ్రామిక ముక్తికై పోరాడవలయునని ఇందు మూలముగా మీ ముప్ప షాపురించుచున్నాము. భారతమాత తమ పుత్రులందరు స్వదేశి వర్తితములను ప్రోత్సహించుచు రని తలచుచున్నది. సంక్రాంతి పుణ్యకాల మే తెంచుచున్నది. జ్ఞాపకము తెచ్చుకొని మా కంపెనీలో సభ్యత్వమునకై మీ పేళ్లను రిజిస్టరు చేయించుకొనును. మేరు 1-కి 25 రూపాయలు మాత్రమే. ప్రవేశ రుసుము 4 అ గాలు భరఖాస్తు పత్రములు వగైరా భరఖాస్తు మీద పంపబడును. 962

స్వదేశి ఇండస్ట్రీయల్ లిమిటెడ్.

వ్రాంచి: మధుర. కంజీవరం.

ఉచితము! రు. 3000. ఉచితము!

వివరములుకొరవారికి తెలుపబడును. ఏజెంట్లకు మంచిక మీషను గువ్వబడును. అడ్రెస్సు:— ఇ. పం. కర్నూలు కంపెనీ, 1527 పోస్టు కాడెంబక్, గోదావరి జిల్లా.

గమనింపుడు గమనింపుడు ఫుల్కర్ లెజు పేనాల భర తగ్గించబడినది. బ్లాక్ బర్డు రు. 2-0.0. స్పాక్ రు. 7, వాటర్ మెక్ రు. 7-0.0, వాటర్ మెక్ (నేటివ్ కెక్స్ ప్లైంగ్) రు. 10-0.0, నెల్లూ 210 రు. 4. అక్టోబర్ (డా రు. 2-12-0 (1514) గిరిబదప్ప, స్టేషన్ రోడ్, తిరుపతి క్రికెట్, మద్రాస్.

మదనకామేశ్వర లేవ్యము

ఇది మేనాను, నిక్కాళ, కుక్కనప్పయ్య, అతిమూలమును హరించి, మిక్కిలి బలమును, వీర్యవృద్ధి, యావన సుఖమును, సంతోషాన్ని ప్రసాదింప వలె ప్రసాదించు. 2 దట్టము చూచు. 20 రులముల దట్టము 1. వి. పి. భక్త్యును ప్రత్యేకము. పి. కె. పి. అనుకో, పొంతురు, గుంటూరు జిల్లా.

160 పుటల పుస్తకము ఉచితము

ఆరోగ్యమును కార్యకర్తలమును పొందుట స్వాభావికమైన కొన్ని విధములు అనుసరించువలన నేక అ గుచున్నది. ఈ ఉచితమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమునకును కలుగజేసి కీరసాక్ష్యమును దృఢపాత్రమును, ఆ యువ్యవృద్ధిని ఇప్పించును. ఈ పుస్తకము ఇవారుగా నీచుబడును. పోస్టుచార్జియు మే మే భరించి పంపెదము. వెంటనే వ్రాయుకోవలెను. (219)

వైద్యశాస్త్ర మణికంకర్ గోవిందజీ, ఆతంకనిగ్రహ జ్ఞానచాలయం, 157, బ్రాడ్యూచరన్

Just What I Want! the PERFUME that CHEERS WHICH IS SOLD BY F. H. Harrison & Co. Otto Panastian 51, China Bazaar, MADRAS.

వెల స్వల్పము! సీసా 1-కి 0-8-0 అచాలు మాత్రము!! గుణ మధికము!!

పంచభాషను చూచికొనిన

మోసము కలుగదు.

అ మృతాం

జ న ము

అన్ని నొప్పులకు

పరమావధము.

అలసోపులమాపును. వాయువుపోట్లబాపును. పార్శ్వపుసెప్పుల బారదోలును. పోట్లను బోగొట్టును. దగ్గరి యని యననేల పడిబిడ్డమైన నొప్పులకు సంతవినివంటిది. వసమాలికలచే హిందూదేశమందు తయారు చేయబడు మంచిమందు. దీనిని విదేశములలోని ఆశేఖలు వాడుచున్నారు. గొప్పగొప్ప వారిచే వేలవేల యోగ్యతా క్షత్రములు పొందియున్నది. అన్ని దుకాణములలోను చిక్కగలదు. ఒకసారి పరీక్షించి చూడుడు.

తా మ ర తై ల ము

తాచర, తీట, ఎరుగగిడ్డ, దురద, ఉంగరములవంటివట్టు, రసికారుట, వెంట్రుక లూడిపోవుట మొదలగు చర్మరోగములను వాడెను చేయగలదు. రాజారాజే బొమ్మను చూచికొనుట మంచిది. వెల 0-6-0 లు మాత్రము.

మో హి నీ తై ల ము

శ్రీ పురుషుల వాడుటకు యోగ్యమైనది. 5 రులములు నూనెల సీసా 1-కి రూ 0-12-0.

దం త చూ ర ము

పంటి నొప్పులకు దివ్యవర్షము; నువ్వుననలిగియుండును. సర్వసామాన్యముగ వాడుటకు తగియున్నది. దర్శి 1-కి వెల 0-2-0; 12-కి రూ 1-2-0 లు.

అ మృతాం జ న ము డి పో,

109, ప్రేరియోడ్డు, పోస్టు, బాంబాయి. 6, తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

బాయిలరిక్

బాయిలరిక్ లో కలుగు, పాచి, శ్రుక్కు, మున్నగువాటిని బోగొట్టును. మరి శ్రుక్కును కట్టినీయును. ఇక్కటి, స్టీమ్ పవర్ యంత్రముల కన్నిటికిని, బాయిలరిక్ ముఖ్యముగా సుందవలెను.

1 ద్రమ్ములో 1 హండ్ డ్ వెయిటు బాయిలరిక్ యుండును. 1 ద్రమ్ము వెల రూ 40-0-0 లు. ఏటికీ మార్గములను వాడొక్కరే, మొత్త, తని, ఏజంట్లు, వీరి ప్రధానకార్యాలయము, ఇంగ్లాండు చేకముననున్నది. విలయవా ర్ట్లు వ్రాయవలెను.

మార్గముల సన్నులందు కో

లిమిటెడ్, ఇంజనీయర్సు

(1493) 9 సెకండులైన బీచి, మదరాసు.

కారణం ఏమిటో దీని శ్రీభర్తబోధిని యు. బాటకమా సంకల్పకారణం కలగవచ్చును. మార్గములను వాడొక్కరే, మొత్త, తని, ఏజంట్లు, వీరి ప్రధానకార్యాలయము, ఇంగ్లాండు చేకముననున్నది. విలయవా ర్ట్లు వ్రాయవలెను.

మలయు చందనము

(1251) మలయుచందనము కలరావధి మందు పుచ్చుకొనుచున్నట్లు ఎవరికిని తెలియదు. మలయుచందనము, పిచికారీ మున్నగు కఠినవికృతల కుశలేను. దుష్ప మైన మలమును తొలగించును. ఎటువ తులుపు, కచ్చు అను ముడు విధముల మలయుచందనము వాడుటకు సులభము. దర్శి 1-కి 2-0-0 గంధర్వపార్శ్వసి, కామమింగి

ఇనుప వ్యాపారము

మా కద్ద వీళ్లగొట్టుము, మాస్తూమ్మ, నెమెల బోకోతారు, అమెరికా సుంద్రపు కంబీలు, చట్టములు, కలయ ముఖకంబీలు మేకుపిస్సాలు, బొట్టునట్లు, కయర్ నెండు మొదలైన సామానులు అత్యధికమునకు సిద్ధముగా వున్నవి. వెలలకు కాగితము వ్రాసికోరుతాము.

అబ్దుల్ అలీ సుహామ్మద్ అలీ కంపెనీ,

18, సెయిదాబాద్ వీధి, మదరాసు

వీ బా యీ ల రు

విశేషకాలము పనిచేయవలెనన్న "ఇంగ్లీషుబాయిలరు కామోజిషన్"ను యుపయోగించవలయును. దాని సహాయోగించిన బాయిలర్లు శ్రుక్కుపట్టి పొక్కులు పొక్కులుగా లేచి చెడిపోకుండుటయే గాక షెల్ ఫ్లిట్సుకు చక్కని మెరుగు నిచ్చును; అవమునున్న గొట్టములనున్న శ్రుక్కు పట్టకుండగను శుభ్రముగాను నుంచును. ఈ కామోజిషన్ యుపయోగించినచో సంవత్సరముల తరబడి బాయిలరు చెడిపోకుండ ఎట్టికీ కప్పడు క్రొత్తవానివలె నుండును.

దానియొక్క యుపయోగమును గురించియు ఫలహాను గురించియు అసలు యేజంట్లకే వ్రాయవలయును.

గౌరవులుగల రము 1-కి రూ 26-0-0

ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ అండు ఇంజనీరింగు వర్క్సు,

తపాలపెట్టె నెం 553 రు

389 మదరాసు

(పై కామోజిషన్ గోరువప్పుడు ఈ కుత్రిక పేరుకూడ నుదాహరింప గోరుచున్నాము)

GET GOOD SIGHT.

by removing the cause of bad sight. Don't commit the common error and take to spectacles as the only remedy for eye-trouble-they will correct your sight, but what you want some thing to cure your eyes, viz: -the Actina Treatment. Actina has succeeded where specialists had failed, simply because it assists, and not opposes, Nature. It is essentially a natural treatment and the hundreds of testimonials are proof that it is a successful treatment. To use it is simplicity itself remove the two screw caps from the Actina Instrument releasing the powerful vapour which applied to the eyes and inhaled through the mouth and nostrils, sets up and maintains a good circulation in all parts of the eye, removes congestion and restores the organ to perfect health. It is an unequalled cure for all eye troubles, such as Iritis, Cataracts, Granulations, Sore Eyes, Ulcer, Opacity, etc., etc. Invest Rs. 25-8 in an Actina and save specialists' fees. Valuable booklet entitled 'Prof. Wilson's Treatise on Disease' containing particulars of Conditional Trial Offer and convincing testimonials post free from Actina H. P. Sole Agency, Bataia (India).

Actina Way.

TAKE THE OFFENSIVE AGAINST CATARRH.

Many people are inclined to neglect this disease in its early stages—don't commit such an error! Catarrh give rise to many diseases such as—Bad Sight, Deafness, Hay Fever, Asthma, Bronchitis, Sore Throat, Influenza, etc. To effectively cure and Catarrhal disease you "must remove the Catarrh and that is what most remedies fail to do. The Actina Treatment gets right to the root of the trouble and the powerful vapour courses through even the minutest nerves and blood-vessels in direct contact with the affected membranes, removing the congestion, and restoring healthy circulation. Invest Rs. 25-8 (plus postage, etc.) in an Actina and save specialists' fees. Valuable Booklet entitled "Prof. Wilson's Treatise on Disease," containing particulars of our Conditional Trial Offer and testimonials, post free from Ral B. S. Bhandari, M. A., Bataia (India). (669)

ACTINA NATURAL TREATMENT.

శ్రీకృష్ణ భారతము 1511

కవిరాజు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తి కాశ్మీ గారిచే మూలా నసారముగా నులభి కైతని రచించ బడినది. ఇందు నన్నయదుల భారతమున తని కథ తెన్నీ కలవు.

- 1 వ సంపుటము (ఆదిసభాపర్యవసానము) వెల రూ 2-0-0
2 వ సంపుటము (అరణ్యపర్యవసానము) 8 0-0
3 వ సంపుటము (వివాహోత్సాహములు) 8-0-0

పోస్టేజీ కొనవారే భరింపకలెను. వైపు స్త్రీలముఖ రా యల్ నైజా గ్లజు కాగితము కాలికొదైదు. వలయువారు: మేనేజరు, కలకత్తీ బ్రెస్సు, రాజమండ్రి అని వ్రాసియవలెను.

నో టీ సు. (1528)

ఉరవకోడ గ్రామమునందు గలిగిన పూజారీ చాడప్ప అనునదికు తన సురనకాలముందు కొంత ఆస్తి కాకల్లి కల్లియగు లక్షమృతమును ఈక్రింద వివరించిన ఆములు తన పుంపుడుభార్య అచ్చమ్మకున్న అచ్చమ్మ కొమారుడైన మల్లే కన్నుకున్న వీలుద్యా గాయచ్చి గలిగించివాడు.

అచ్చమ్మ, మల్లేకన్నకు పూజారి చాడప్ప యిచ్చిన ఆస్తుల వివరము.

ఉరవకోడపాలం.—

Table with 3 columns: సర్వే నెం, య, రూ. Rows include 128 ఎ, 271, 305, 306, 318.

వెల్లదిన్న శ్యాపిలిగ్రామం పాలం.—

Table with 3 columns: సర్వే నెం, య, రూ. Rows include 282, 284 (69 కైకి), 226 బి, 225.

ఉరవకోడ గ్రామంలో బహువిధంలో 2 శ్రీ గణ. 5 ఐండ్లు.

పై ఆస్తులు మల్లేకన్న అనుభవించుచు తాను తనభార్య యిచ్చుటికి 2 మాసముల క్రిందకు గలిపివారు. ఈ ఆస్తులు మల్లేకన్న తల్లి అచ్చమ్మ స్వాధీనములోకి వచ్చినవి సదరు అచ్చమ్మ కొందరి దుర్యోధనుల లోబడి ఉత్తరవారము పోలి పూజారి చాడప్ప దాహిత్ర మునుడు అయిన నాకు చెంద నివ్వరా దనే తలంపుతో పై ఆస్తులను దుర్వియోగము చేయ ప్రయత్నించునట్లు నాకు సంగతి తెలియవచ్చింది. అచ్చమ్మకు పై ఆస్తులను వినియోగపరు అధికారము లేదు. ఆమెతో యెవరేకాని పై ఆస్తులలో యే ఆస్తినిగాని దానముగా గాని విక్రయముగా గాని అనుకముగా గాని పొందినట్లు అయితే తాముయిచ్చు ద్రవ్యము పోగొట్టుకొనుటయే గాక నేను తెచ్చు వ్యాజ్యమునకు బద్ధులై నష్టపడుదు రను సంగతి స్పష్టముగా గ్రహించునది.

ఉరవకోడ } చారుగొండ కీచప్ప.
20-2-1919. } సా. ఉరవకోడ, గుత్తితాలూకు